

Jilid III
Bil. 9

Hari Rabu
12hb Mei, 1993

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

House of Representatives

PARLIMEN KELAPAN

Eighth Parliament

PENGGAL KETIGA

Third Session

KANDUNGAN

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN [Ruangan 1873]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Pengambilan Tanah (Pindaan) [Ruangan 1978]

Rang Undang-undang Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) (Pindaan)
[Ruangan 1991]

Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) (No. 2) 1993 [Ruangan 2013]

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD,
CAWANGAN KUALA LUMPUR
1997

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELAPAN

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI
DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S.,
S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S.
(Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar,
TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P.,
D.P.M.P., D.P.M.S. (Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU,
S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P.,
D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Kerja Raya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATO' SERI
RAFIDAH AZIZ, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri Pendidikan, DATUK AMAR DR HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD,
S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, S.S.S.A., D.S.D.K.,
D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Kewangan, DATO' SERI ANWAR BIN IBRAHIM, S.S.A.P., S.S.S.A.
(Permatang Pauh).

„ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO'
HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala
Selangor).

„ Menteri Kesihatan, DATO' LEE KIM SAI, D.S.S.A., P.P.N. (Hulu Langat).

„ Menteri Pertahanan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI
ABDUL RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P.,
D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.M.S. (Pekan).

„ Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P.,
S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).

- Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S., D.P.M.S (Temerloh).
- „ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).
- „ Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, S.P.M.T., D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Besut).
- „ Menteri Sumber Manusia, DATO' LIM AH LEK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentong).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).
- „ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR TING CHEW PEH, D.P.M.P. (Gopeng).
- „ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, TAN SRI DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, P.S.M., P.G.D.K., S.P.D.K., J.P., A.D.K. (Semporna).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang, DATO' SYED HAMID BIN SYED JAAFAR ALBAR, D.P.M.J., A.M.N., S.M.J. (Kota Tinggi).
- „ Menteri Luar Negeri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN ONG TEE KEAT, S.M.S. (Ampang Jaya).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN HAJI JUHAR BIN HAJI MAHIRUDDIN (Kinabatangan).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).
- „ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR. SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY, J.M.N. (Silam).

„ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).

„ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).

„ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD, J.B.S. (Mukah).

„ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).

„ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DRS SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).

„ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' MOHAMED FARID BIN ARIFFIN, D.S.P.N. (Balik Pulau).

„ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).

„ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN PETER CHIN FAH KUI, P.B.S., A.B.S. (Miri).

„ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).

„ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K. (Kulim Bandar Baharu).

„ Timbalan Menteri Kerja Raya, TUAN KERK CHOO TING (Taiping).

„ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' HAJI TENGGU MAHMUD BIN TENGGU MANSOR, D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu).

„ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN MOHD. YASIN BIN KAMARI, A.M.N., P.D.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO WONG SEE WAH, D.S.N.S. (Rasah).

„ Timbalan Menteri Kerja Raya, DATUK PETER TINGGOMANAK KAMARAU, P.N.B.S., K.M.N., A.M.N., P.P.C. (Saratok).

„ Timbalan Menteri Pendidikan, DR FONG CHAN ONN (Selandar).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR HAJI ABDUL HAMID BIN HAJI OTHMAN, D.S.D.K., S.M.J., K.M.N., P.P.T. (Sik).

„ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' CHAN KONG CHOY (Lipis).

„ Timbalan Menteri Sumber Manusia, DATO' M. MAHALINGAM (Kapar).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, D.P.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Parit Buntar).

- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, DATO MOHAMED BIN JAMRAH, D.P.M.P., A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan, DATO' ISMAIL BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. SHARIFF BIN HAJI OMAR, P.P.T. (Tasek Gelugor).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, TUAN YONG KHOON SENG (Padawan).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri, TUAN ONG KA TING (Pontian).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, DATO' HAJI FAUZI BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, DATO' K. KUMARAN (Tapah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATUK S. S. SUBRAMANIAM, D.P.M.S., J.S.M., P.J.K., A.M.S. (Segamat).
- „ TUAN ABDOL-MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).
- „ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- „ TUAN HAJI ABDUL HADI BIN HAJI AWANG (Marang).
- „ TUAN HAJI ABDUL HAMID BIN ABDUL RAHMAN (Sungai Benut).
- „ DATUK HAJI ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).
- „ TUAN ABDUL MALEK MUNIP (Muar).
- „ DATUK HAJI ABDUL RASHID BIN MUHAMMAD (Kuala Nerus).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K., S.S.A.P. (Kota Samarahan).
- „ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).
- „ TUAN AHMAD BIN NOR (Bayan Baru).
- „ TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).

Yang Berhormat TUAN AHMAD SHUKRI BIN HAJI HASSAN (Machang).

- „ DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., J.S.M., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- „ DATU AMIR KAHAR BIN TUN DATU MUSTAPHA (Marudu).
- „ TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ TUAN HAJI BADRUDDIN BIN AMIRULDIN, B.K.M., P.J.K. (Jerai).
- „ DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- „ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN BILLY ABIT JOO (Hulu Rajang).
- „ TUAN HAJI BUNYAMIN BIN YAAKOB (Bachok).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- „ TUAN CHOR CHEE HEUNG (Alor Setar).
- „ TUN DAIM ZAINUDDIN, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok).
- „ DR V. DAVID (Puchong).
- „ TUAN FONG KUI LUN (Klang).
- „ TUAN FOO PIEW KOK (Batu Gajah).
- „ TUAN GEORGE SANGKIN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN HAJI HAMZAH BIN HAJI MOHAMED ZAIN (Tasek Chenderoh).
- „ TUAN HARRISON NGAU LAING (Baram).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN JENDOL, P.J.K. (Alor Gajah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN MAHMOOD (Kuala Krai).
- „ TUAN IBRAHIM BIN PATEH MOHAMAD (Tanah Merah).
- „ CHE IBRAHIM BIN MUSTAFA (Sungai Petani).
- „ LT. KOL. (B) IBRAHIM BIN SAREH (Jelevu).
- „ PUAN HAJAH ILANI BINTI DATO HAJI ISAHAK (Kota Bharu).
- „ TUAN HAJI ISHAK BIN ARSHAD (Kangar).
- „ DATO' DR. HAJI JAMALUDDIN BIN HAJI JARJIS, D.I.M.P. (Rompin).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGA, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JOSEPH MAUH ANAK IKEH (Selangau).
- „ TUAN KANG CHOW OH (Kluang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).

Yang Berhormat TUAN KERK KIM HOCK (Pasir Pinji).

- „ DR KUA KIA SOONG (Petaling Jaya).
- „ TUAN LAI LUNG TZEE (Sandakan).
- „ TUAN LAU DAK KEE (Ipoh).
- „ TUAN ROBERT LAU HOI CHEW (Sibu).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM HOCK SENG (Bagan).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- „ PUAN LIM LAY HOON (Padang Serai).
- „ DATIN LING CHOOI SIENG (Lumut).
- „ TUAN HAJI MAHBUD BIN HAJI HASHIM (Sabak Bernam).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAL (Kota Belud).
- „ DR T. MARIMUTHU (Telok Kemang).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- „ TUAN MICHAEL LISA KAYA @ GOR KAYA (Bukit Mas).
- „ DATO' HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, D.I.M.P., P.J.K. (Maran).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN SABU (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED KAMAL BIN HUSSAIN (Lembah Pantai).
- „ TUAN MOHAMED KHALED BIN NORDIN (Johor Bahru).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ DATO' HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ DATO' HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN, D.I.M.P., P.M.P., A.M.P. (Larut).
- „ DATUK MONGGOH OROW, P.G.D.K., K.M.N., A.D.K. (Tuaran).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.S.T.J. (Limbawang).
- „ TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- „ DR NAWAWI BIN MAT AWIN (Tambun).
- „ TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- „ TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).
- „ DR OSMAN MINUDIN (Kinabalu).
- „ DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- „ TUAN G. PALANIVEL (Hulu Selangor).

Yang Berhormat DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).

- „ DATUK DOMINIC JOSEPH PUTHUCHEARY (Nibong Tebal).
- „ DATO' HAJI QAMARUZ ZAMAN BIN HAJI ISMAIL, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai).
- „ TUAN RADIN MALLEH (Padas).
- „ PUAN HAJAH RAKIBAH BINTI HAJI ABDUL MANAP (Shah Alam).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ TUAN RICHARD RIOT ANAK JAEM (Serian).
- „ PUAN ROHANI BINTI ABD. KARIM (Santubong).
- „ TUAN RUHANIE BIN HAJI AHMAD (Parit Sulong).
- „ TUAN SAIDIN @ YUSOF BIN ADAM (Tanjong Karang).
- „ DR SANUSI BIN DAENG MARIOK (Rantau Panjang).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ TUAN HAJI SUKRI BIN HAJI MOHAMED (Kok Lanang).
- „ TUAN TAIMIN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Sri Aman).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN WAHAB BIN SUHAILI (Batang Sadong).
- „ WAN HANAFIAH BIN WAN MAT SAMAN (Kota Setar).
- „ WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR (Batang Lupar).
- „ TUAN HAJI WAN MOHD. JAMIL BIN WAN MAHMOOD (Tumpat).
- „ WAN OMAR BIN WAN MAJID (Pasir Puteh).
- „ TUAN WEE CHOO KEONG (Bukit Bintang).
- „ DATUK AMAR JAMES WONG KIM MIN (Bintulu).
- „ TUAN JASON WONG SING NANG (Lanang).
- „ TUAN WONG WING ON (Kampar).
- „ TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ TUAN VUN SHIN CHOI @ JOSEPH VOON (Tanjong Aru).
- „ TUAN GEOFFREY YEE LING FOOK (Tawau).
- „ TUAN YIM CHEE CHONG (Seremban).
- „ TUAN PHILIP YONG CHIEW LIP (Gaya).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman, D.P.M.P.,
J.S.M.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Taijadin bin Saberan.

Penolong Setiausaha Kanan: Abdullah bin Abdul Wahab.

Penolong Setiausaha Kanan: Zamani bin Haji Sulaiman.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Pegawai Penerbitan: Ramaswamy.

Penolong Penyunting: Shamsiah binti Md. Yusop.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Haji Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusop.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Haji Hassan.

Hajah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

Su Soon Chuan.

Norwahidah binti Azizi.

Rozita binti Abd. Samad.

Jainah binti Sakimin.

Ahmad Kamal bin Mohd. Yusop.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim.

Lt. Kol. (B) Haji Rahimuddin bin Abdul Mutalib.

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Rabu, 12hb Mei, 1993

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

SEKOLAH MENENGAH
KEBANGSAAN AGAMA—
PRESTASI SRP/SPM

1. **Che Ibrahim bin Mustafa** minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) bilangan Sekolah Menengah Kebangsaan Agama yang terdapat di seluruh negara serta bilangan murid-muridnya;
- (b) bilangan Sekolah-sekolah Menengah Kebangsaan yang menjalankan kelas aliran agama serta bilangan murid-muridnya; dan
- (c) adakah Kerajaan berhasrat untuk menambahkan lagi bilangan sekolah dan kelas-kelas seperti ini serta bagaimanakah prestasi kelulusan dalam peperiksaan SRP serta SPM.

Timbalan Menteri Pendidikan (Dr. Fong Chan Onn): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) sehingga tahun 1992, terdapat sebanyak 38 buah Sekolah Menengah Kebangsaan Agama di

seluruh negara dengan bilangan muridnya seramai 21,168 orang.

- (b) sehingga tahun 1992, terdapat sebanyak 118 buah Sekolah Menengah biasa yang mengadakan kelas-kelas aliran agama dengan bilangan muridnya seramai 9,705 orang.
- (c) Dijangkakan sehingga tahun 1995 bilangan sekolah ini akan bertambah sebanyak 130 buah dengan bilangan kelas bertambah sebanyak 335 kelas. Secara keseluruhan, prestasi pelajar sekolah-sekolah Menengah Kebangsaan Agama dan Aliran Agama dalam peperiksaan SRP dan SPM adalah cemerlang seperti yang dibuktikan oleh:

(i) *Peperiksaan SRP*

Dalam peperiksaan SRP 1992 sebanyak 22 buah Sekolah Menengah Kebangsaan Agama dan 2 buah Sekolah Menengah Agama Persekutuan mencapai kelulusan 100%. Manakala 14 buah Sekolah Menengah Kebangsaan Agama yang lain, kebanyakannya mencapai kelulusan 95% dan ke atas.

(ii) *Peperiksaan SPM*

- (a) 22 buah Sekolah Menengah Kebangsaan Agama mendapat kelulusan 100%.

- (b) Peratus kelulusan mengikut pangkat adalah seperti berikut:

Pangkat 1—73.2%

Pangkat 2—17.9%

Pangkat 3—7.9%

Gagal—1.0%

- (c) 2 orang pelajar Sekolah Menengah Kebangsaan Agama (daripada 9 orang pada peringkat nasional) telah mencapai keputusan 9A1, iaitu pelajar-pelajar daripada Sekolah Menengah Kebangsaan Agama Naim Lil-Banat, Kota Bharu, Kelantan.

Tuan Ahmad Shukri bin Haji Hassan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya percaya angka-angka yang diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi adalah tidak termasuk sekolah-sekolah agama swasta, sedangkan di seluruh negara kita, saya percaya terdapat ratusan ribu pelajar dan ratusan buah sekolah-sekolah menengah agama swasta yang dikendalikan oleh pihak Kerajaan-kerajaan Negeri, pihak-pihak swasta ataupun agensi-agensi tertentu.

Jadi, adakah Kerajaan bercadang untuk mengambilalih sekolah ini kerana keadaan sekolah-sekolah ini amatlah menyedihkan kalau dibandingkan dengan sekolah-sekolah yang lain. Tambahan pula, peristiwa kebakaran yang berlaku di Sekolah Agama Al-taufiqiah al-Halimiah di Kedah, kalau tak silap saya, di Kedah beberapa tahun dahulu sudah pasti menyedarkan kita akan keadaan yang amat menyedihkan yang wujud di sekolah-sekolah menengah agama swasta. Jadi, adakah Kerajaan bercadang untuk menyerapkan sekolah-sekolah ini menjadi sekolah Kerajaan?

Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, seperti yang diterangkan oleh Ahli Yang Berhormat iaitu terdapat juga dua jenis sekolah agama iaitu satu di bawah kawalan Kerajaan-kerajaan Negeri dan selainnya itu dianjurkan oleh pihak swasta. Kementerian Pendidikan selalunya sedia bekerjasama dengan Kerajaan-kerajaan Negeri supaya kita boleh bersama-sama dapat membantu demi untuk kepentingan sekolah-sekolah agama tersebut. Di sini, Kementerian Pendidikan sekarang telah menyediakan beberapa program dari segi memberikan latihan kepada guru-guru dan juga dari segi memberikan peruntukan untuk bantuan kewangan dan sebagainya. Dan di sini kita sudah dapat kerjasama yang rapat daripada beberapa Kerajaan Negeri dan Kementerian Pendidikan seterusnya akan bekerjasama.

Untuk sekolah-sekolah agama yang dianjurkan oleh pihak swasta, kita terpaksa sah menghormati atas dasar bahawa sekolah-sekolah tersebut adalah dianjurkan oleh pihak swasta, tetapi pihak Kerajaan, mengikut peraturan kita adalah mempunyai kuasa untuk memberi penyeliaan atau monitoring system supaya mereka menganjurkan satu sistem pendidikan yang sesuai demi untuk kepentingan rakyat kita.

Di sini sukalah kita merayu kepada pihak swasta, pihak-pihak tertentu yang bertanggungjawab untuk sekolah-sekolah tersebut supaya mereka boleh bekerjasama dengan Kerajaan dan kita akan seterusnya sedia memberikan bantuan dan kemudahan dari segi fizikal dan juga kewangan supaya semua sekolah itu bolehlah diperkembangkan. Soal sama ada Kerajaan Persekutuan bercadang untuk mengambilalih sekolah-sekolah tersebut, oleh kerana keadaan itu adalah suatu hakikat sejarah, Kementerian Pendidikan pada masa sekarang memanglah boleh mengkaji cadangan Ahli Yang Berhormat itu.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat penjelasan

mengenai soalan No.1. Mendengar jawapan dari Yang Berhormat Timbalan Menteri sekejap tadi, kita berasa bangga kerana pencapaian dari keputusan peperiksaan di Sekolah Menengah Agama ini amat baik dan mendapat peratusan yang tinggi. Saya ingin tahu adakah pihak Kementerian sedar bahawa bahasa Arab yang digunakan oleh sekolah agama ini begitu sekali malang kerana murid-muridnya tidak dapat menguasai bahasa Arab.

Dengan sistem yang ada hari ini, murid-murid ini tidak mampu untuk menyambung pelajaran terutama sekali ke Timur Tengah walaupun mendapat keputusan yang baik dan sijilnya diiktiraf oleh Kementerian Pendidikan Malaysia. Contohnya yang dekat seperti Kolej Islam sendiri ataupun yang cemerlang sekali ialah Sekolah Naim Lil-Banat yang disebut sekejap tadi di mana keputusan peperiksaan tahun ini amat cemerlang tetapi murid-murid tidak dapat untuk menyambungkan pelajaran mereka dalam bahasa Arab ke Timur Tengah khususnya.

Kalau sekiranya pihak Kementerian sedar, apakah tindakan yang akan diambil dan bagaimana caranya? Sebab, apa yang saya tahu hari ini matapelajaran bahasa Arab ini hanya satu matapelajaran sahaja.

Seorang Ahli Yang Berhormat:
Soalan? (*Ketawa*)

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Soalan? Sudah soal itu. (*Ketawa*)
Adakah Kerajaan sedar? Kalau sedar, apakah tindakan? Tidak dengar? (*Ketawa*)

Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya terangkan di sini bahawa Kementerian Pendidikan dari segi keseluruhannya amat berpuas hati dengan pencapaian murid-murid kita di Sekolah Menengah Kebangsaan Agama dalam semua matapelajaran. Di sini juga kita dapati bahawa kalau ada apa-apa cadangan dari Ahli Yang Berhormat kita boleh timbang untuk memasukkan ke dalam

kursus. Tetapi saya ingin tegaskan kepada Dewan yang mulia ini, pada masa sekarang kita dapati semua pelajar-pelajar kita di Sekolah Menengah Kebangsaan Agama diwajibkan untuk mengikut bahasa Arab dan kita dapati bahawa taraf pencapaian mereka adalah amat memuaskan.

EMPANGAN MURUM— PEMBINAAN

2. Tuan Wong Sing Nang minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:

- (a) sama ada Kerajaan bersedia untuk membina Empangan Murum di Belaga, Sarawak. Jika begitu, berapa banyak perangkaan perbelanjaan; dan
- (b) sama ada sebarang Laporan EIA telah disediakan. Jika begitu, sama ada Kementerian bersedia untuk mengumumkan laporan itu. Jika tidak, mengapa.

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Kerajaan belum lagi membuat sebarang keputusan untuk melaksanakan projek hidro elektrik Murum. Kerajaan telah melantik pakarunding pada bulan Februari 1993 untuk menjalankan suatu kajian kemungkinan (feasibility study) dan kajian ini dijangka akan mengambil masa selama 20 bulan dengan kos sebanyak RM10 juta. Keputusan untuk melaksanakan projek ini akan bergantung kepada hasil kajian kemungkinan. Sekiranya projek Murum dilaksanakan kosnya adalah dianggarkan sebanyak RM1.7 bilion.
- (b) Kajian ke atas kesan kepada alam sekitar akan dibuat semasa kajian kemungkinan (feasibility study) di atas dijalankan.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu apakah nama syarikat yang diberi tugas untuk menjalankan kajian kemungkinan (feasibility study) itu dan apakah kelayakan, kepakaran yang ada pada syarikat ini supaya mereka boleh membuat satu laporan yang begitu lengkap dengan tahap prestasi profesional yang begitu memuaskan? Apakah pre-qualification telah dibuat untuk menentukan bahawa syarikat ini betul-betul layak?

Soalan yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, adakah dua aspek akan dikaji iaitu dari segi kehilangan kuasa elektrik dalam proses transmission yang begitu jauh sepanjang beribu-ribu kilometer dari Murum ke Yong Peng di Semenanjung Malaysia. Ini salah satu aspeknya. Aspek yang lain ialah aspek keselamatan. Jika undersea cable ini dibina, adakah beberapa risiko yang ada dalam proses transmission sebab ianya senang memusnahkan National Grid ini. Adakah dua aspek ini dikaji iaitu (i) kehilangan kuasa elektrik, dan (ii) keselamatan?

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya kajian awal untuk projek hidro di Lembah Sungai Rajang ini telahpun dikenalpasti mempunyai satu kuasa hidro yang kemungkinan agak besar. Dan saya ingin sebutkan 4 kawasan yang telah dikenalpasti iaitu:

<i>Projek</i>	<i>Penjanaan Kuasa (Megawatt)</i>	<i>Kos Projek (RM)</i>
Bakun	2,400	12 bilion
Murum	900	1.6 bilion
Pelagus	770	2.6 bilion
Balih	950	2.6 bilion

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, walaupun jarak di antara Sarawak dengan Semenanjung agak jauh, pihak konsultan akan cuba untuk mengambil kira kehilangan tenaga pada masa transmission, dengan izin, dari Sarawak ke Semenanjung. Ini akan diambil kira.

Bagaimanapun kita sedia maklum bahawa dari segi penjanaan kuasa sama ada gas, arang batu, minyak ataupun hidro; yang paling murah adalah daripada hidro. Kerana selepas kita membina empangan ini kita tidak perlu lagi kepada bahan mentah (raw materials) untuk membakar untuk kita mendapatkan tenaga.

Tuan Yang di-Pertua, jadi sudah tentulah syarikat yang melaksanakan feasibility study ini akan juga mengkaji berkenaan dengan kemungkinan kehilangan kuasa (loss of power) semasa kita transmit power daripada Sarawak ke Semenanjung.

Berkenaan dengan soalan yang pertama, Tuan Yang di-Pertua, saya memohon maaf. Saya akan memberikan nama syarikat yang berkenaan kepada Ahli Yang Berhormat secara bertulis.

SISTEM KERETAPI TRANSIT LAJU RINGAN (LRT)— KEMAJUAN PROJEK

3. Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) apakah kemajuan yang telah dicapai setakat ini untuk melaksanakan sistem LRT bagi mengatasi masalah kesesakan jalanraya di Ibu Kota, Kuala Lumpur; dan
- (b) apakah kesan serta sambutan yang telah diperolehi berhubung dengan polisi berkongsi kereta secara sukarela yang telah dibuat kepada kakitangan Kerajaan.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Skim Keretapi Transit Laju Ringan (LRT) yang merintang Bandaraya Kuala Lumpur dari Ampang sehingga berhampiran

bangunan Sime Darby, Jalan Sultan Ismail sepanjang 12 kilometer telah diluluskan oleh Kerajaan pada bulan Disember 1992 untuk dilaksanakan. Skim ini dikendalikan oleh Syarikat Sistem Transit Aliran Ringan Sdn. Berhad (STAR) dan kerja-kerja pembinaan akan dimulakan pada awal bulan Julai 1993.

- (b) Sungguhpun amalan perkongsian kereta telahpun digalakkan sejak tahun 1992 tetapi penglibatan pihak-pihak yang berkenaan termasuk kakitangan Kerajaan tidaklah begitu menyeluruh. Dengan demikian, Kerajaan akan mengadakan kempen secara besar-besaran melalui pelbagai media bagi menyedarkan semua pihak tentang faedah yang akan diperolehi dan seterusnya mendorong mereka untuk berkongsi kereta.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Berapakah belanja yang akan dikeluarkan oleh Kerajaan bagi melaksanakan sistem LRT ini? Dan adakah Kerajaan boleh memberi jaminan dengan wujudnya sistem ini, maka kesesakan lalulintas di Bandaraya Kuala Lumpur ini akan dapat diatasi?

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, kos pembiayaan keseluruhan projek ini dianggarkan RM1,275 juta. Dari jumlah itu, sebanyak RM851 juta akan diperolehi daripada pinjaman perdagangan (commercial loan). Sebanyak RM300 juta daripada ekuiti pemegang-pemegang saham dan sebanyak RM150 juta adalah support loan daripada Kerajaan.

Mengikut perancangannya, memanglah dijangka sistem Transit Laju Ringan ini akan dapat mengurangkan kesesakan

lalulintas kerana ianya berkemampuan pada peringkat awal mengangkut sebanyak 16,000 penumpang dalam sejam sehalu.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, soalan saya berbangkit daripada soalan (b) iaitu polisi perkongsian kereta secara sukarela. Sebelum Kerajaan menggalakkan dasar perkongsian kereta ini adakah pihak Kementerian sudah membuat satu kajian mengenai soalan keselamatan dari segi penginsuranan kereta yang berkenaan, oleh kerana kalau kemalangan berlaku, ada kemungkinan passenger yang menumpang dalam kereta tidak dicovered by insurance, yang mana ada dicovered untuk third-party risk sahaja.

Puan Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, memang kajian-kajian dibuat mengenai perkara-perkara itu termasuklah mengenai insuran tadi. Itu sebabnya kita tidak menjadikannya mandatory. Kita menggalakkan sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahirudin): Yang Berhormat Tuan G. Palanivel.

(Soalan No. 4—Y.B. Tuan G. Palanivel tidak hadir).

BAJA SUBSIDI—CADANGAN MENARIK BALIK LARANGAN

5. Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) adakah Kerajaan bercadang untuk menarik balik larangan memberi baja subsidi kepada petani Kelantan dan bila;
- (b) jika larangan pemberian baja subsidi itu masih berjalan, apakah kesannya kepada petani dan hasil pendapatan mereka;
- (c) sejak ia dilancarkan banyak manakah wang Kerajaan pusat dapat diselamatkan; dan

- (d) jika langkah membatalkan tindakan yang dikira sebagai kepungan ekonomi kepada Kelantan itu diambil, adakah Kementerian berhajat untuk membayar semula perbelanjaan Kerajaan Negeri yang digunakan untuk memberi baja kepada petani.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian (Tuan Mohd. Shariff bin Haji Omar): Tuan Yang di-Pertua, soal menarik balik larangan memberi baja subsidi kepada petani-petani di negeri Kelantan tidak timbul kerana Kerajaan Persekutuan tidak pernah mengeluarkan larangan seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat. Malahan pada masa sekarang program tersebut adalah diteruskan kepada semua petani tanpa mengira kedudukan dan fahaman politik mereka dengan syarat mereka mengerjakan sawah sekurang-kurangnya suku ekar sehingga enam ekar bagi setiap musim.

Untuk soalan (b) dan (c), ini tidak berkaitan. Bagi menjawab soalan (d), Kerajaan pusat tidak bercadang untuk membayar balik perbelanjaan yang dibuat oleh Kerajaan Negeri bagi membekal baja kepada petani-petani di Kelantan kerana itu adalah janji-janji yang dibuat oleh pihak Pembangkang semasa kempen pilihanraya umum 1990.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, setiap tahun Kerajaan memperuntukkan hampir, kalau tidak silap saya, RM60 juta untuk subsidi baja padi di seluruh negara. Sedar atau tidak Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bahawa suatu pembaziran yang amat ketara di negeri Kelantan di mana oleh kerana baja padi ini diberi hanya kepada mereka yang tertentu, hasilnya penghulu-penghulu mukim Barisan Nasional menjualnya ke Selatan Siam dengan harga tertentu, dan untuk mencari keuntungan dan sebagainya. Adakah Yang Berhormat sedar sekarang bahawa perkara ini sedang berlaku?

Kedua, kalau Yang Berhormat ikhlas betul hendak memberi baja padi kepada rakyat di negeri Kelantan, bolehkah saya cadangkan supaya pendaftaran subsidi baja ini dibuat kepada kedua-dua penghulu, bukan sahaja kepada Penghulu Mukim yang dilantik oleh Kerajaan Barisan Nasional, tetapi juga oleh Kerajaan Angkatan juga di Kelantan, supaya pendaftaran itu berjalan lancar? Kalau betul-betul jujur untuk memberi subsidi kepada petani di negeri Kelantan.

Tuan Mohd. Shariff bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin memaklumkan di sini bahawa pada tahun 1992, Kerajaan Pusat telah membekalkan baja kepada petani-petani di Kelantan, baja urea sebanyak—8,961 metrik tan dengan nilai sebanyak RM5.5 juta. Untuk baja campuran sebanyak 17,487 metrik tan dengan nilai sebanyak RM9.9 juta. Ini merupakan 26.6% daripada keseluruhan baja yang diberikan kepada petani-petani di negara kita. Berhubung dengan soalan menjual baja ini, sebenarnya yang menjual baja ini adalah petani-petani daripada parti PAS dan Semangat 46.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai soalan kedua, sistem ataupun cara pengagihan yang dijalankan sekarang amat baik. Jadi, kita tidak bercadang hendak suruh Kerajaan Angkatan Perpaduan Ummah mengambil bahagian dalam pengagihan baja-baja, sebab kita mempunyai pegawai-pegawai yang cukup cekap dan mereka telah menjalankan tugas.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, saya ada dua soalan. Soalan pertama saya hendak tanya, sebab apa Kerajaan Pusat terlalu baik hati sehingga memberi baja kepada penyokong-penyokong ataupun kumpulan parti Pembangkang. Saya ada bukti sebab dari kawasan saya sendiri saya boleh himpun mereka yang menerima baja ini kerana.....

Beberapa Ahli: (Boo)

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Hey you, bloody fools, shut up!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahirudin): Yang Berhormat, jangan ganggu orang ya?

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Itu baru acah sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahirudin): Yang Berhormat, teruskan.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Jadi, saya hendak tanya—itu soalan yang pertama. Soalan yang kedua, saya hendak tanya—ini penting—selalunya orang menganggap bahawa subsidi baja ini bila diberi kepada petani ianya suatu subsidi kepada petani dalam menolong petani-petani meringankan kos beban tanggungan kehidupan harian mereka sebagai petani. Tetapi pada petani itu sendiri, subsidi itu sebenarnya tidak boleh menolong mereka untuk meningkatkan pendapatan mereka kerana harga beras telah di kawal di bawah Akta Kawalan. Rujuk kepada yang saya sebut semalam, iaitu Consumer Price Index—ertinya subsidi baja ini sebenarnya ialah subsidi kepada consumer, kepada pengguna-pengguna. Bukan kepada petani dalam erti kata sebenarnya, sebab harga beras mereka tidak boleh mereka jual mengikut harga pasaran terbuka kerana ada penetapan harga. Kalau pendapatan mereka setakat itu, maka setakat itu sahajalah. Ertinya mereka kekal dalam kemiskinan. Jadi, saya hendak tanya pihak Kerajaan apakah pihak Kementerian bercadang untuk mencari jalan lain selain dari hendak mengawal harga untuk kepentingan pengguna tetapi membiarkan petani yang menanam padi menjual padi mereka mengikut harga pasaran bagi membolehkan mereka terlepas daripada belengu kemiskinan? Ini soalan saya kepada pihak Kerajaan. Bukankah ada standard, ada kelas sedikit soalan, bukan macam Kok Lanas, tidak ada standard.

Beberapa Ahli: (Boo)

Tuan Mohd. Shariff bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya Kerajaan Pusat kita bersimpati dengan petani-petani di Kelantan kerana baja yang dijanjikan oleh Kerajaan negeri Kelantan sepertimana yang dibuat dalam masa pilihanraya umum itu tidak dapat ditunaikan. Oleh kerana itu, atas kesedaran dan atas simpati kita kepada petani-petani, maka Kerajaan Pusat telah membelanjakan sebanyak RM15.4 juta, seperti yang saya kata tadi, untuk menolong petani-petani, kalau kita mengharapkan kepada Kerajaan Negeri mungkin mereka tidak ada peruntukan yang sebegitu banyak.

Berhubung dengan soalan kedua, pemberian subsidi baja adalah dengan tujuan untuk mengurangkan kos pengeluaran untuk mengeluarkan padi. Dengan cara ini boleh memberi pulangan yang lebih kepada petani-petani kerana jika tidak diberi bantuan baja, sudah tentu kos pengeluarannya akan meningkat. Dasar Kerajaan pada masa sekarang ini tidak ada lagi cadangan untuk membiarkan harga beras atau padi ini ditentukan oleh keadaan pasaran terbuka. Ia masih lagi di kawal dan sebenarnya kawalan ini adalah atas kepentingan pengguna secara keseluruhannya—tidak sangat memberi faedah kepada petani-petani. Jadi, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, kita tidak ada cadangan untuk membiarkan harga beras ini ditentukan oleh pasaran terbuka.

**LEBUHRAYA KUALA LUMPUR
KARAK—PEMILIHAN
KONSORTIUM**

6. Tuan Wabab bin Suhaili minta Menteri Kerja Raja menyatakan:

- (a) nama Syarikat atau Konsortium yang telah berjaya diberi tender bagi projek penswastaan membaiki Lebuhraya Kuala Lumpur—Karak;

- (b) apakah justifikasi yang membolehkan Syarikat atau Konsortium (a) itu berjaya dipilih oleh Kerajaan; dan
- (c) berapa syarikat atau konsortium yang telah menunjukkan minat dalam tender tersebut. Nyatakan nama-nama syarikat atau konsortium tersebut.

Timbalan Menteri Kerjaraya (Tuan Kerk Choo Ting): Tuan Yang di-Pertua;

- (a) Kerajaan masih lagi menimbangkan semua cadangan-cadangan yang telah diterima mengenai projek penswastaan Lebuhraya Kuala Lumpur-Karak;
- (b) Di dalam membuat penilaian mengenai Konsortium yang sesuai pertimbangan adalah diberi kepada aspek-aspek teknikal, kewangan dan kebolehan pengurusan (management competence). Aspek kewangan termasuk kadar tol yang dicadangkan, tempoh konsesi, bantuan pinjaman kewangan daripada Kerajaan, jaminan lalulintas dan sebagainya;
- (c) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, seramai 14 Konsortium telah mengemukakan cadangan untuk penswastaan projek Lebuhraya Kuala Lumpur-Karak.

Konsortium-konsortium tersebut adalah seperti berikut:

- (a) Konsortium MMC;
- (b) Konsortium Malaysia/Thai Development Berhad;
- (c) Konsortium IJM Corporation Berhad;
- (d) Konsortium Scandia Consult Arke Bollark dan Bina Masyhur Sdn. Bhd.

PAKAIAN SERAGAM BARU MAS—KOS

7. Puan Hajah Ilani binti Dato Haji Isahak minta Menteri Pengangkutan menyatakan apabila MAS menukar pakaian seragam pekerjaanya, berapakah nilai kosnya. Benarkah syarikat yang melibatkan anak Perdana Menteri diberikan kontrak untuk membekal pakaian seragam.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, jumlah kos yang terlibat berikutan dengan keputusan Penerbangan Malaysia menukar pakaian seragam adalah RM28.5 juta.

Jawapan bagi bahagian kedua soalan, adalah tidak benar syarikat yang melibatkan anak Perdana Menteri diberikan kontrak untuk membekal pakaian seragam.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Yang di-Pertua, MAS adalah sebuah syarikat swasta. Jadi, saya ingin tahu adakah tugas Menteri atau Timbalan Menteri untuk mengetahui harga baju dalam dan seluar dalam pekerja-pekerjanya? Sungguhlah kita dengar RM28.5 juta tetapi kos itu untuk keseluruhan pekerja di seluruh Malaysia.

Soalan yang kedua, adakah satu undang-undang di negara ini yang melarang anak Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri, Menteri-menteri untuk berniaga? Adakah berdosa untuk anak Perdana Menteri mencari nafkah yang halal? Kalau Presiden 46 tidak apalah, dia tidak ada anak tidak ada isteri. Tetapi ini Perdana Menteri kita. (*Ketawa*) Yang ini saya hendak minta penjelasan dari Timbalan Menteri Pengangkutan.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, memanglah bukan tugas Menteri atau Timbalan Menteri untuk tahu harga baju dalam dan sebagainya tetapi perbelanjaan memang kita ambil tahulah. Itulah sebabnya diumumkan bahawa perbelanjaan RM28.5

juta bagi menukar pakaian seragam pekerja-pekerja kita yang terlibat seramai 5,100 kakitangan.

Mengenai undang-undang, memanglah saya rasa tidak wajar tetapi yang saya terlibat di sini hanyalah untuk memberi makluman bahawa anak Perdana Menteri tidak terlibat dalam syarikat-syarikat yang membekalkan pakaian seragam.

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah pihak Kementerian tidak berhasrat untuk mencadangkan kepada pihak MAS, terutama pakaian-pakaian pekerja-pekerja wanita supaya agak longgar sedikitlah? Jangan terlalu ketat sangat macam gitar kita lihat sesetengahnya itu. *(Ketawa)* Dan saya rasa pakaian yang ada sekarang ini bertentangan dengan budaya kita sendiri. *(Ketawa)*

Seorang Ahli: Betul, betul.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, pakaian dalam kapal terbang ini kalau longgar sangat tersangkut-sangkut nanti, *(Ketawa)* sebab ia "gelibai-gelibai" ke sana ke mari. Jadi, kita buatkan pakaian itu yang praktikal. Itulah jawapan saya.

SIMEN—KEKURANGAN

8. Tuan Chor Chee Heung minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan:

- (a) memandangkan pertumbuhan ekonomi begitu pesat dalam negara kita, adakah kekurangan simen sebagai salah satu jenis bahan pembinaan utama yang sedang dihadapi dianggap serius;
- (b) mengikut jangkaan pihak Kementerian, berapa peratusan kenaikan keperluan simen akan berlaku dalam tahun ini berbanding dengan pengeluaran simen oleh kilang-kilang simen yang sedia ada;

(c) jika simen terpaksa diimport bagi memenuhi keperluan kegunaan domestik, simen dari negara mana yang Kerajaan sedia menerima supaya piawaian minima yang diimport mematuhi tahap yang ditetapkan oleh SIRIM; dan

(d) adakah simen yang dieksport oleh negara-negara dalam rantau ASEAN diberikan keutamaan dan kemudahan dari segi cukai supaya kita dapat menggalakkan perdagangan dan hak di antara negara-negara ASEAN.

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): Tuan Yang di-Pertua,

(a) sememangnya terdapat kekurangan simen dari masa ke semasa. Biasanya kekurangan ini berlaku kerana kadangkala beberapa buah kilang terpaksa melaksanakan kerja-kerja penyelenggaraan ataupun uprating dan program modernisasi yang bertujuan untuk mempertingkatkan daya pengeluaran. Namun demikian, kekurangan ini dijangka tidak menjejaskan industri pembinaan kerana keperluan simen tempatan akan ditampung melalui pengimportan klinker simen. Di samping itu, Kerajaan masih terus membenarkan simen diimport tanpa duti serta mengharamkan pengeksportan simen. Langkah-langkah ini akan dapat menjamin bekalan simen yang mencukupi untuk pasaran tempatan.

(b) Pada tahun ini, permintaan ke atas simen dijangka bertambah sebanyak 15%, iaitu meningkat kepada 8.30 juta metrik tan berbanding pada tahun 1992 yang berjumlah 7.21 juta metrik tan. Selaras dengan kerja-kerja uprating dan program modenisasi, pengeluaran simen pada akhir tahun 1993 dijangka bertambah

sebanyak 16%, iaitu meningkat kepada 8.5 juta metrik tan, berbanding dengan tahun 1992 sebanyak 7.3 juta metrik tan.

- (c) Kerajaan tidak menghadkan pengimportan simen dari mana-mana negara selagi simen yang diimport itu setaraf dengan piawaian simen tempatan yang diluluskan oleh SIRIM, iaitu M55 522 atau BS 12/78.
- (d) Kerajaan memberi layanan yang sama kepada negara-negara pengeksport simen termasuklah pengecualian cukai import.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya hendak tahu mengapa setiap kali apabila kita menghadapi kekurangan simen, setiap kilang yang mengeluarkan simen itu mengatakan dia hendak menguprating mesinnya, ataupun mesin rosaklah, mesin overhaulkah? Mengapa setiap kali apabila kita menghadapi kekurangan simen, kita menghadapi masalah begitu. Saya hendak tahu adakah Kementerian mempunyai pakar-pakar yang layak untuk menguji atau mengawalselia sama ada keadaan ini benar atau tidak?

Saya juga hendak tahu, sejak tiga tahun yang lalu berapa kali negara kita menghadapi kekurangan simen? Dan berapa buah kilang-kilangkah yang menghadapi masalah kelengkapan atau penyelenggaraan mesin-mesin yang rosak dan patut diperbaiki itu?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sendiri memang rasa bimbang mengenai kekurangan yang berbangkit dari masa ke semasa dan juga kepada excuse yang selalu diberi oleh kilang-kilang simen itu.

Oleh sebab itu, pihak Kerajaan telahpun menubuhkan satu panel khas mengenai building materials khususnya simen di peringkat Kementerian dan juga panel

khas di peringkat tiap-tiap negeri supaya kita dapat monitor very closely, serapat-rapatnya mengenai kedudukan simen. Dan kalau ada sesuatu pengubahsuaian kepada mesin dan sebagainya, kita akan memastikan janganlah semua syarikat itu buat kerja ini pada masa yang sama, supaya bergilir-gilir dan sebagainya. Jadi, kita akan monitor untuk memastikan bekalan itu tidak berkurangan.

Tuan Fong Kui Lun: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, apakah insentif yang Kerajaan berikan kepada pengilang dan pembekal simen untuk mengeluarkan bekalan yang mencukupi. Adakah mereka membuat permohonan untuk menaikkan harga simen dan apakah tindakbalas Kerajaan?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan rasa segala insentif yang telah diberikan kepada syarikat-syarikat simen mencukupi buat masa ini dan malah, semua syarikat-syarikat simen sudahpun bersedia untuk melaburkan begitu banyak wang untuk membesarkan pengeluaran mereka dan ini sedang dalam proses.

Memang permohonan untuk menaikkan harga simen datang bertalu-talu kepada pihak Kementerian, tetapi pihak Kementerian telahpun membuat keputusan tegas dan baru-baru ini sekali lagi diulangi keputusan tegas itu bahawa Kerajaan tidak berniat untuk mempersetujui permohonan mereka untuk menaikkan harga simen dalam masa yang singkat.

PASARAN SAHAM BUMIPUTRA— IMPLIKASI PENUTUPAN

9. Dato' Haji Qamaruz Zaman bin Haji Ismail minta Menteri Kewangan menyatakan sebab yang mendorong kemungkinan penutupan Pasaran Saham Bumiputera (PSB). Apakah implikasinya kepada para pelabur berikutan tindakan tersebut.

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Abdul Ghani bin Othman): Tuan Yang di-Pertua, sejak mula ditubuhkan dalam tahun 1981, Pasaran Saham Bumiputera hanya dapat menarik 8 syarikat bumiputera untuk disenaraikan di papannya. Kini hanya tinggal 6 syarikat sahaja apabila dua buah syarikat telah keluar iaitu Syarikat Kurnia Setia Berhad pada 6-11-1991 dan Syarikat Promto Berhad pada 1-2-1993. Adalah tidak bermakna Pasaran Saham Bumiputera wujud dengan hanya 6 syarikat sahaja yang dapat disenaraikan setelah beberapa tahun ditubuhkan.

Nilai transaksi yang direkodkan untuk tiga tahun berlalu iaitu RM28,301 pada tahun 1990; RM1,732,00 pada tahun 1991; dan RM1,897,000 pada tahun 1992 adalah terlalu rendah dan tidak menggalakkan untuk Pasaran Saham Bumiputera terus wujud.

Masyarakat bumiputera secara umumnya tidak begitu tertarik untuk melabur dalam syarikat-syarikat di Pasaran Saham Bumiputera oleh kerana prestasi syarikat-syarikat yang disenaraikan adalah tidak seperti yang mereka harapkan. Pulangan dividen tidak menarik dan harga pasaran bagi saham juga tidak meningkat.

Sikap syarikat-syarikat yang selama ini disenaraikan di Pasaran Saham Bumiputera tidak begitu mementingkan keutamaan pelabur-pelabur kecil. Penyata akaun tahunan tidak diedarkan dengan segera dan lain-lain maklumat yang penting tidak disebarkan untuk pengetahuan pelabur.

Tujuan penubuhan Pasaran Saham Bumiputera tidak dapat dicapai oleh kerana kurangnya syarikat bumiputera yang ingin saham mereka disenaraikan di pasaran saham tersebut dan juga pelabur bumiputera tidak tertarik dengan syarikat-syarikat yang ada. Pelabur bumiputera lebih suka melabur di Bursa Saham Kuala Lumpur.

Pasaran Saham Bumiputera menghadapi kesulitan sejak dalam jagaan Kompleks Kewangan Malaysia Berhad meskipun Kompleks Kewangan Malaysia Berhad ketika itu mempunyai tenaga manusia yang mahir untuk mengendalikan pasaran saham. Pendapatan yang rendah tidak dapat menampung kos pengendalian yang tinggi dan menyebabkan kerugian. MARA juga tidak dapat membangunkan Pasaran Saham Bumiputera di bawah jagaannya oleh kerana ketiadaan pakar dan lagi pula MARA mempunyai peranan yang lebih penting yang patut diberikan penekanan.

Implikasi kepada para pelabur Pasaran saham Bumiputera ditutup ialah mereka yang segelintir ini ingin melabur dalam saham-saham syarikat yang disenaraikan dalam Pasaran Saham Bumiputera tidak lagi boleh berbuat demikian. Bagi pemegang-pemegang saham sedia ada pula, mereka tidak akan dapat mendagangkan sijil-sijil mereka melainkan dengan jalan mereka sendiri mencari pembelinya.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri? Oleh kerana prestasi Pasaran Saham Bumiputera ini kurang memuaskan disebabkan syarikat-syarikat yang diletakkan di bawah Pasaran Saham Bumiputera ini kurang menarik. Jadi, untuk mencari jalan supaya ianya menarik, apakah Kerajaan bercadang jika dapat, syarikat-syarikat yang dipunyai oleh Kerajaan yang akan disenaraikan difikirkan kemungkinan diletakkan di bawah pasaran saham bumiputera bagi menolong bumiputera dalam bidang ini bagi memungkinan bahawa lebih ramai minat di kalangan pelabur-pelabur bumiputera menjual beli saham di Pasaran Saham Bumiputera?

Yang kedua, apakah selain daripada cadangan untuk penutupan, tetapi mencari jalan bagaimana membaiki prestasi Pasaran Saham Bumiputera supaya ianya terus kekal sebagai catalyst terutamanya

dalam memberi kesedaran kepada bumiputera dalam bidang perniagaan saham?

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, jika sekiranya kita terus merelakan pasaran ini berjalan, maka bermakna akan wujud pasaran yang terasing di antara pelabur dan juga syarikat bumiputera di Pasaran Saham Bumiputera dibandingkan dengan pasaran terbuka. Kalau sekiranya kita mengambil pandangan Yang Berhormat dari Pasir Mas untuk disenaraikan syarikat Kerajaan di Pasaran Saham Bumiputera, maka dengan sendirinya Kerajaan membuat pilihan untuk mengasingkannya dan jika sekiranya ada bahagian syarikat tersebut di mana saham itu dipasarkan di bursa saham terbuka dan ada juga di Pasaran Saham Bumiputera, maka ini adalah satu cara yang mungkin tidak praktikal untuk dilaksanakan dengan secara dibahagi-bahagi seperti demikian.

Tuan Yang di-Pertua, kita terpaksa menerima hakikat bahawa sistem ekonomi dari segi membuat pelaburan dan mencari modal menuju ke arah cara yang lebih canggih, yang lebih terbuka berdasarkan kepada pilihan yang lebih luas, maklumat yang berbagai-bagai yang lagi mendalam, *modus operandi* yang agak berbagai-bagai juga secara yang automatis kerana sistem komputer yang semakin lama semakin memudahkan untuk kita berniaga dan daya tarikan dalam bentuk dividen dan keuntungan dalam bentuk premium yang boleh didapatkan daripada pasaran saham.

Jadi, sewajarnya masyarakat bumiputera sebagai pelabur dan juga masyarakat bumiputera sebagai pemilik syarikat tidak terhad kepada pasaran terbuka sahaja, bahkan sepatutnya memenuhi harapan untuk sampai kepada papan kedua seterusnya sampailah kepada papan yang pertama.

Jadi, ini merupakan dengan wujudnya papan kedua menyebabkan agak lebih cenderung untuk masyarakat bumiputera mengkaji semula tentang pasaran bumiputera itu sendiri.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Dr. V. David.

(Soalan No. 10-Y.B. Dr. V. David tidak hadir)

BAHAN BUANGAN— PENGUNAAN SEMULA (RECYCLING)

11. Tuan Mohamed Khaled bin Nordin minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan:

- (a) apakah langkah dan usaha Kerajaan terhadap penggunaan semula bahan buangan (recycling) dan sejauh manakah kajian terhadap penggunaan semula bahan buangan (recycling) ini dapat membantu untuk memelihara alam sekitar; dan
- (b) berapa banyakkah syarikat tempatan yang beroperasi menghasilkan barangan daripada bahan buangan dan apakah galakan-galakan yang diberikan oleh Kerajaan kepada syarikat-syarikat ini.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha):

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, guna semula merupakan program yang baru diperkenalkan di negara ini. Penggunaan semula boleh mencetuskan industri paling baik jika ianya diurus dengan rapi. Kementerian ini telahpun mempunyai dasar dalam pengurusan sisa-sisa pejal di mana penggunaan semula bahan buangan

adalah salah satu aktiviti yang digalakkan. Sebanyak 23 Pihak Berkuasa Tempatan telah diminta supaya memulakan program guna semula ini pada 1hb Januari 1993, manakala Pihak Berkuasa Tempatan yang lain akan melaksanakan program guna semula berperingkat-peringkat.

Kerjasama juga telah diwujudkan di antara Kementerian ini dan Pihak Berkuasa Tempatan dengan pengusaha barangan guna semula dalam menghasilkan risalah-risalah, buku-buku panduan, poster guna semula dan juga video-video. Usaha menyedarkan orang ramai telah dilaksanakan melalui radio dan televisyen seperti temubual dan lagu kempen. Kementerian ini juga bertindak untuk mengumpul segala maklumat terkini mengenai aktiviti guna semula dan bertindak sebagai pusat pertukaran maklumat.

Apabila program penggunaan semula berjaya dijalankan, ia boleh memberi bantuan yang besar untuk memelihara alam sekitar seperti berikut:

- (i) mengurangkan pengeluaran sampah-sarap dan kekotoran;
- (ii) mengurangkan penggunaan bahan mentah untuk membuat barangan-barangan baru. Contohnya bagi memproses kertas, sebanyak 23 pokok palpa ditebang untuk mengeluarkan 1 tan kertas;
- (iii) melalui program pendidikan guna semula yang dijalankan dapat dieratkan hubungan individu ekoran dari sifat bertanggungjawab untuk kebersihan bersama.

- (b) Daripada maklumat terkini yang ada di Kementerian ini, terdapat 69 buah syarikat dan pertubuhan yang beroperasi menghasilkan barang daripada penggunaan bahan buangan. Kita percaya lebih banyak lagi syarikat akan berminat untuk mengambil bahagian dalam program guna semula ini setelah mengetahui faedah yang diperolehi dan dirasakan oleh pihak yang mengambil bahagian. Barangan buangan yang dikendalikan oleh Pihak Berkuasa Tempatan selalunya adalah kertas, kaca, alumunium, plastik dan besi. Syarikat tempatan yang menghasilkan barangan dari bahan buangan tertumpu kepada bahan di atas. Sehingga kini, pihak Kementerian belum menyediakan apa-apa galakan (incentive) untuk syarikat-syarikat yang terlibat dalam industri guna semula.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Setakat manakah usaha guna semula ini dijayakan, saya menyedari bahawa kalau ini boleh dijalankan dengan baik adalah satu usaha yang perlu digalakkan. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa satu projek yang diadakan di Petaling Jaya misalnya telah gagal. Adakah Yang Berhormat bercadang untuk mengkaji tiap-tiap projek guna semula di seluruh negara di mana ada kegagalan? Macam mana ini dapat diatasi kerana Yang Berhormat pun sedar, saya berharap ini dapat mengurangkan sampah sarap. Di Kuala Lumpur sahaja sekarang tidak ada tempat untuk dibuang sampah sarap. Terpaksa buka tempat pelupusan sampah sarap di Jinjang sekarang. Inilah saya berharap pihak Kementerian...*(Diganggu)*...jangan kacau sekarang ya. Saya ada cadangan yang baik.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya teruskan Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Ya. Kacau tadi itu. Kerana tidak begitu faham mengenai sampah sarap di Kuala Lumpur. Saya mencadangkan kita buang sampah sarap di kawasan-kawasan yang berkenaan. (*Ketawa*) Mengenai sampah sarap yang bertambah tiap-tiap hari di Wilayah Persekutuan misalnya sehingga tidak ada tempat untuk membuang dan mengapakah terpaksa dibuangkan di kawasan Kepong? (*Ketawa*)

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, sesuatu perkara baru memang memerlukan sedikit masa. Ia perlu pendidikan, perlu penglibatan, kerjasama daripada semua pihak. Dalam melaksanakan perkara yang dimaksudkan ini penglibatan orang ramai sangat penting dan saya berharap dari semua pihak termasuk Ahli-ahli Yang Berhormat akan mengambil peranan masing-masing untuk menekankan bahawasanya sangat penting guna semula ini dijayakan. Kita akan terus melaksanakan sistem guna semula ini dengan memberikan maklumat-maklumat, memberikan pendidikan-pendidikan kepada semua pihak sama ada daripada murid-murid sekolah hinggalah orang-orang dewasa dan suri-suri rumah dan mereka-mereka yang terlibat dalam pembuangan sampah.

Kita tidak akan berputus asa dan akan terus melaksanakannya dengan sepenuhnya sehingga kita mencapai kejayaan kerana kita pasti cara inilah yang paling sesuai, paling baik untuk kita membersihkan alam sekitar kita, di samping itu menentukan supaya sampah sarap dapat terkawal. Jadi, kebetulan sampah dibuang ke Kepong itu kerana sememangnya kawasan-kawasan yang dikuasai oleh parti pembangkang memang tidak bersih.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, masalah dalam hal ini adalah cara Kuasa-kuasa Tempatan menguruskan sampah sarap. Sekarang mereka cuma menggunakan landfill method sahaja, maka ia nombor satu, mencemarkan alam

sekitar; nombor dua, ia membazirkan sebab sisa-sisa boleh diguna semula dan ianya merupakan duit.

Maka soalan saya ialah apakah tindakan boleh diambil oleh Kementeriannya sebab ini di bawah sebenarnya bidang Local Council sahaja. Apakah tindakan boleh diambil oleh Kementeriannya? Mungkin dengan suatu arahan daripada jemaah Menteri supaya ianya menjadi wajib untuk semua Kuasa-kuasa Tempatan menggunakan cara separation of rubbish supaya plastikkah, glasskah, aluminiumkah, kertaskah boleh diasingkan daripada apa yang tidak boleh diguna semula. Maka dengan insentif cukai, insentif tax holidaykah, syarikat-syarikat yang khas yang mempunyai kepakaran dalam hal ini boleh mengutip atau membeli sisa-sisa yang boleh diguna semula supaya ini boleh jimatkan wang pada negara. Ini satu cara yang sudah berjaya dilaksanakan di dalam negara-negara Barat. Adakah satu tindakan sedemikian boleh diambil?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Barisan Nasional mengamalkan sistem demokrasi iaitu kita tidak memaksa, kita tidak membuat sesuatu perkara dengan paksaan. Tetapi kita mencuba dahulu dengan secara influence ataupun dengan cara pendidikan ataupun dengan cara tunjuk ajar, dengan cara yang lemah lembut supaya tidak memeranjatkan orang. Tetapi kalau kita gunakan dengan paksaan, dengan undang-undang sekiranya berlaku sesuatu krisis ataupun penentangan daripada pihak orang-ramai yang kemungkinan mengambil peranan besar, yang menganjurkan perhimpunan-perhimpunan besar ialah parti pembangkang sendiri. Sebab itu, kita tidak mahu perkara ini berlaku. Sebab itu, kita menggunakan strategi-strategi yang paling baik, yang paling sesuai. Kita tidak mahu menggerakkan sesuatu dengan secara paksaan. Selagi kita melaksanakan pemerintahan dalam negara ini sistem kita yang digunakan ialah cara paling baik iaitu cara pendidikan dan cara yang sesuai.

Kita memang akan melaksanakan insentif kepada syarikat-syarikat yang berminat untuk melaksanakan recycling ini dan saya percaya lebih banyak syarikat-syarikat yang akan terlibat dengan sistem ini.

GANTIAN KAD PENGENALAN— DENDA KELEWATAN

12. Tuan Thomas Salang Siden minta Menteri Dalam Negeri menyatakan sama ada Kementerian beliau sedar bahawa masih ada pegawai-pegawai Pendaftaran Negara di Sarawak meminta orang awam membayar denda RM50-80 sebagai stamp fees apabila orang awam memohon kad pengenalan baru, selepas 11/9/92. Kalau ya, apakah tindakan akan diambil ke atas pegawai-pegawai yang demikian.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat pengecualian denda kerana kelewatan gantian kad pengenalan di negeri Sarawak diberikan kepada penduduk luar bandar sahaja. Walau bagaimanapun, perlaksanaan pengecualian dibuat di atas arahan Jabatan Pendaftaran Negeri di peringkat Bahagian, Daerah dan Daerah Kecil.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Joseph Voon Shin Choi.

(Soalan No.13-Y.B.Tuan Joseph Voon Shin Choi tidak hadir)

DOKTOR KERAJAAN— KEBENARAN BEKERJA DI KLINIK SWASTA

14. Tuan Saidin @ Yusof bin Adam minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) bilakah Kementerian Kesihatan dapat membenarkan doktor-doktor Kerajaan bekerja di klinik swasta secara sah;

- (b) apakah dengan pengambilan doktor dari luar negeri bekerja di hospital swasta akan menjamin tidak ada lagi pengaliran/perletakan jawatan doktor-doktor Kerajaan dan bekerja di hospital dan klinik swasta; dan

- (c) apakah tidak lebih baik membenarkan doktor-doktor dari luar negeri bekerja di hospital Kerajaan dan membenarkan doktor-doktor Kerajaan bekerja di pihak swasta.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato' Mohamed Farid bin Ariffin): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Kementerian Kesihatan masih mengkaji isu ini dari aspek pentadbiran dan implikasi-implikasi hilirannya. Buat sementara ini, beberapa peraturan yang digunapakai di beberapa negara asing sedang diteliti sebelum sesuatu keputusan mengenai isu ini dibuat.
- (b) Adalah dijangkakan dengan pengambilan doktor dari luar negeri untuk berkhidmat di hospital swasta akan mengurangkan bilangan doktor yang diperlukan oleh pihak swasta. Dengan yang demikian, akan dapat mengurangkan penghijrahan doktor Kerajaan untuk berkhidmat dengan pihak swasta. Walau bagaimanapun, perkara ini bergantung kepada bentuk tawaran yang disediakan oleh pihak swasta sama ada ianya lebih memberi tarikan dari apa yang diperuntukkan untuk doktor-doktor di dalam perkhidmatan Kerajaan.
- (c) Doktor yang telah berkhidmat dengan Kerajaan berhak membuat keputusan sendiri untuk berpindah atau bekerja dengan pihak swasta. Di bawah dasar terbaru yang diluluskan oleh Kerajaan, pihak swasta boleh mengambil doktor-

doktor dari luar negeri untuk berkhidmat di hospital dan ini hanyalah ditetapkan untuk hospital sahaja tidak di klinik-klinik doktor persendirian. Bagi pihak Kerajaan khidmat doktor-doktor dari luar negeri ataupun luar negara telahpun diperolehi secara kontrak dari masa ke semasa. Doktor-doktor dari luar negeri diperlukan untuk mengisi bidang-bidang speciality, dengan izin, ataupun pengkhususan tertentu di hospital-hospital Kerajaan.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, adakah benar, Yang Berhormat, doktor-doktor daripada luar negara tidak perlu diwajibkan berkhidmat dengan hospital Kerajaan walhal doktor-doktor tempatan mesti berkhidmat dengan hospital Kerajaan selama 3 tahun ataupun yang dicadangkan mungkin 5 tahun? Adakah Yang Berhormat menganggap ini satu keadilan doktor dari luar negara tidak payah diwajibkan tetapi doktor tempatan diwajibkan? Apakah prinsipnya?

Tuan Yang di-Pertua, soalan ini penting kerana tidak pernah dijawab dengan baik sebab di dalam Kementeriannya terdapat kelemahan-kelemahan yang tertentu yang tidak dapat diatasi. Dengan langkah yang sekarang ini, adakah Yang Berhormat itu yakin ini akan menyelesaikan masalah? Ini bukan sahaja "doktor hijrah" kerana terma dan syarat di dalam suasana hospital Kerajaan itu tidak sesuai untuk doktor-doktor ini.

Dato' Mohamed Farid bin Ariffin: Tuan Yang di-Pertua, mengikut undang-undang, Menteri Kesihatan adalah dibenarkan untuk mengecualikan doktor-doktor tertentu untuk melakukan perkhidmatan wajib dengan Kerajaan. Oleh kerana masalah kekurangan doktor di Malaysia ini sudah sampai tahap yang agak membimbangkan, maka satu dasar telahpun diluluskan oleh Kerajaan supaya dipertimbangkan doktor-doktor yang akan diluluskan permohonan mereka untuk

mereka bekerja di hospital swasta, bukan dengan klinik swasta. Hanya hospital sahaja; boleh atau tidak dibenarkan dikecualikan daripada tugas wajib ini, yang sekarang ini hanya dipertimbangkan untuk 3 tahun sahaja, bukan 5 tahun. Masa ataupun tugas wajib yang dicadangkan selama 5 tahun itu hanyalah satu cadangan yang disarankan sahaja dan bukan menjadi dasar. Setakat ini, masih lagi kekal 3 tahun.

Jadi, sekiranya dipertimbangkan secara umumnya, maka kita dapati bahawa doktor-doktor yang datang dari luar negeri hanya datang untuk sementara waktu, iaitu menjalankan tugas mereka mengikut kontrak ataupun mengikut berkehendak masa-masa tertentu sahaja. Dan ini adalah salah satu daripada pendekatan yang telah diambil oleh Kementerian untuk menentukan bahawa tidak berlaku kekurangan doktor lebih daripada yang patut. Setakat ini, kita dapati bahawa bilangan doktor yang kurang sudah sampai ke tahap yang agak membimbangkan.

Oleh kerana itulah, maka Kementeriaan dan juga Kerajaan telah membuat keputusan supaya diberi kuasa dan kuasa ini boleh dipakai oleh Menteri memberi pengecualian kepada doktor-doktor yang akan bekerja sementara di negeri kita.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, masa untuk Soal-Jawab sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No.4,10,13 dan 15 hingga 76 adalah diberi di bawah ini)

PEKERJA LADANG—HAK/KEBAJIKAN DILINDUNGI

4. Tuan G. Palanivel minta menteri sumber manusia menerangkan adakah kementeriannya sedar tentang kesusahan yang dihadapi oleh pekerja-pekerja ladang

dan keluarga mereka, akibat dari penjualan ladang-ladang untuk pembangunan. Apakah langkah-langkah yang diambil oleh pihak Kementerian untuk memastikan kebajikan dan hak-hak pekerja-pekerja dilindungi apabila penjualan ladang dilaksanakan.

Timbalan Menteri Sumber Manusia (Dato' M. Mahalingam): Ahli Yang Berhormat dari Hulu Selangor telah mengemukakan soalan yang sama pada 23hb Disember, 1992 yang lalu dan Kementerian saya juga telah menjawab pertanyaan tersebut sejak 23hb Disember, 1992 sehingga setakat ini, tidak ada apa-apa perubahan dalam keadaan itu. Maka Kementerian saya tidak ada apa-apa untuk menambah.

BALAI BOMBA PUCHONG— PEMBINAAN

10. Dr. V. David minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan perkembangan terakhir mengenai cadangan membina sebuah balai bomba di Puchong, memandangkan jaminan yang diberi di Dewan ini pada 1 Julai, 1988 dan 19 Julai 1991.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Sepertimana yang pernah dimaklumkan dahulu, pembinaan balai bomba di Puchong adalah salah satu cadangan jabatan perkhidmatan bomba bagi rancangan Malaysia Keenam.

Walau bagaimanapun, berasaskan peruntukan kewangan yang akhirnya diperolehi, bukan semua balai baru yang dirancang boleh dibina di bawah rancangan Malaysia Keenam. Keutamaan terpaksa diberi kepada tempat-tempat yang lebih terpencil dan jauh dari balai yang sedia ada.

Bagi kawasan Puchong, perlindungan diberi daripada dua balai bomba yang berhampiran iaitu dari balai bomba Petaling Jaya dan balai bomba Shah Alam yang jaraknya hanya lebih kurang 19km sahaja dari Puchong.

KETUA JABATAN/AGENSI KERAJAAN—ANAK SABAH

13. Tuan Joseph Voon Shin Choi minta Perdana Menteri menyatakan berapakah jumlah Kementerian-kementerian, Jabatan-jabatan dan Agensi-agensi Persekutuan yang ada sekarang. Daripada jumlah ini berapakah banyakkah Kementerian-kementerian dan Jabatan-jabatan dan Agensi-agensi yang diketuai oleh pegawai dari Sabah, Sarawak dan Semenanjung. Misalnya berapa ramaikah jumlah anak watan Sabah yang berjawatan Ketua Setiausaha Kementerian, Ketua Pengarah Jabatan atau Pengurus Besar atau Pengarah Urusan Agensi Kerajaan Persekutuan.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Othman bin Abdul): Pada masa ini terdapat 168 Agensi Persekutuan yang terdiri daripada agensi-agensi berikut:

Kementerian	25
Jabatan	68
Badan Berkanun	75
	168

Setakat ini tidak ada anak-anak watan Sabah yang memegang jawatan Ketua mana-mana Agensi Persekutuan. Terdapat seorang anak watan Sarawak yang mengetahui Agensi Persekutuan.

Walau bagaimanapun, terdapat sebilangan pegawai dari Sabah dan Sarawak yang mengisi jawatan-jawatan Pengarah/Timbalan Pengarah Jabatan Persekutuan di peringkat Bahagian atau Pejabat Negeri di Sabah, Sarawak dan juga di Semenanjung.

Perlu dinyatakan di sini bahawa pemilihan pegawai-pegawai Perkhidmatan Awam Persekutuan untuk memegang jawatan-jawatan utama adalah dibuat berdasarkan merit, kelayakan, kesesuaian dan kekananan dalam perkhidmatan. Tempat asal seseorang pegawai tidak dijadikan asas utama pertimbangan.

BADAN DAKWAH—TUGAS/ FUNGSI

15. Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang meminta Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menyatakan pembahagian tugas serta fungsi-fungsi yang dilaksanakan oleh badan-badan berikut:

- (1) Bahagian Hal Ehwal Islam, Jabatan Perdana Menteri;
- (2) Pusat Islam;
- (3) Yayasan Dakwah Islam (YADIM);
- (4) PERKIM;
- (5) IKIM; dan
- (6) ISTAC

Tuan Othman bin Abdul: Kecnamenam badan tersebut mempunyai fungsi yang berbeza di antara satu sama lain. Fungsi satu-satu badan itu bergantung kepada tujuan dan matlamat yang hendak dicapai. Fungsi-fungsi setiap badan itu adalah seperti berikut:

(1) *Bahagian Hal Ehwal Islam*

Bahagian ini ditubuhkan bagi memenuhi objektif berikut:

"Untuk menentukan bahawa rancangan-rancangan pembangunan Ummah dan perkembangan Agama Islam di negara ini dilaksanakan secara bersepadu berdasarkan perancangan dan penyelarasan yang berkesan"

Di antara fungsi-fungsinya ialah seperti berikut:

- (a) Untuk menyelaraskan segala perancangan dan kegiatan hal ehwal Islam di negeri-negeri.
- (b) Membantu Kerajaan dalam menjayakan aktiviti pembangunan ummah.
- (c) Merancang kegiatan dakwah Islamiah di kalangan umat Islam di negara ini.

(2) *Pusat Islam*

Pusat Islam ialah kompleks yang menempatkan Pejabat Bahagian Hal Ehwal Islam, Jabatan Perdana Menteri dan juga Yayasan Dakwah Islam.

(3) *Yayasan Dakwah Islam (YADIM)*

YADIM ialah sebuah institusi bebas yang berfungsi untuk menyelaraskan dan mengawasi aktiviti dakwah yang dilaksanakan oleh badan-badan dakwah bukan Kerajaan.

(4) *PERKIM*

Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia (PERKIM) ialah sebuah pertubuhan bebas yang menjalankan kegiatan dakwah Islamiah secara umum dan memperkenalkan Islam kepada golongan bukan Islam.

(5) *IKIM*

Institut Kefahaman Islam (IKIM) ialah satu badan yang berfungsi untuk memberi kefahaman yang sebenar tentang Islam dan menangkis kefahaman yang boleh merosakkan imej Islam di kalangan orang Islam dan bukan Islam.

(6) *ISTAC*

Institut Antarabangsa Pemikiran dan Tamadun Islam (ISTAC) ditubuhkan untuk berfungsi sebagai:

- (a) Sebuah institusi bebas yang menyediakan pembelajaran lepasan ijazah (Post-Graduate Studies) dan penyelidikan.
- (b) Menyediakan program pembelajaran khas, mengatur kursus, latihan dan penyelidikan ke arah mencapai Ijazah Sarjana dan Kedoktoran (Ph. D) dalam bidang Pemikiran dan Tamadun Islam.

PELACURAN DI KALANGAN KANAK-KANAK—JUMLAH

16. Dato' Dr Affifudin b. Haji Omar minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan setakat ini banyak manakah insiden pelacuran di kalangan kanak-kanak yang telah ditemui oleh pihak Kementerian. Apakah sebab-sebab yang mendorongkan ianya berlaku.

Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat (Dato' Napsiah binti Omar): Kementerian saya tidak mempunyai rekod tentang jumlah sebenar kanak-kanak yang terlibat dalam kegiatan pelacuran. Walau bagaimanapun dari jumlah kes wanita dan gadis yang dirujuk ke Kementerian ini melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat untuk mendapatkan perlindungan pada tahun 1992, didapati bilangan yang berumur di bawah 18 tahun yang terlibat dengan pelacuran adalah seramai 88 orang.

Dari pengalaman mengendalikan masalah ini, didapati di antara sebab-sebab yang mendorong kanak-kanak tersebut terdedah kepada pelacuran ialah:

- ditipu atau pengaruh teman lelaki;
- dipaksa dan diugut;
- pekerjaan yang mendorong kepada pelacuran seperti pelayan bar, pengiring sosial, pendandan di unisex saloon, tukang urut dan pelayan pusat karaoke;
- kemiskinan dan desakan hidup;
- nekad untuk mencari wang dan kemewahan; dan
- penagihan dadah.

KES TERTANGGUH DI MAHKAMAH—BILANGAN

17. Tuan Haji Mahbud bin Haji Hashim minta Menteri Undang-Undang menyatakan berapakah jumlah kes

tertangguh mahkamah, terutamanya yang melibatkan warganegara asing. Apakah langkah-langkah yang telah dan sedang diambil untuk mengatasi masalah ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-Undang Malaysia (Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar): Jumlah kes-kes yang belum diselesaikan di Mahkamah pada 31-12-1992 ialah sebanyak 547,669 tidak termasuk Mahkamah-mahkamah Majistret di Sabah dan Sarawak. Pecahannya adalah seperti berikut:

Mahkamah Agung	—	1,740
Mahkamah Tinggi Semenanjung	—	110,917
Mahkamah Tinggi Borneo	—	9,102
Mahkamah Sesyen Semenanjung dan Borneo	—	64,687
Mahkamah Majistret Semenanjung	—	361,223

Perangkaan kes-kes yang melibatkan warganegara asing pada masa ini tidak disimpan secara khusus kerana sama ada seseorang itu warganegara atau bukan adalah diberi layanan yang sama.

Kerajaan telah mengambil beberapa langkah untuk mengatasi masalah kes-kes tertangguh di mahkamah-mahkamah dan di antaranya ialah dengan melantik lebih ramai lagi Hakim Mahkamah Tinggi, Pesuruhjaya Kehakiman, Hakim Mahkamah Sesyen dan Majistret. Sehingga kini bilangan mereka adalah seperti berikut:

- (i) Hakim Mahkamah Tinggi 41 orang
- (ii) Pesuruhjaya Kehakiman 17 orang
- (iii) Hakim Mahkamah Sesyen 60 orang
- (iv) Majistret 151 orang

Selaras dengan penambahan bilangan Hakim Mahkamah Tinggi, Pesuruhjaya Kehakiman, Hakim Mahkamah Sesyen dan Majistret tersebut, Kerajaan juga telah membangunkan lebih banyak mahkamah

bagi menempatkan para Hakim dan Majistret. Pembinaan bangunan mahkamah baru juga adalah bertujuan untuk menempatkan semula mahkamah yang selama ini ditempatkan di bangunan-bangunan yang telah usang.

Langkah Kerajaan selanjutnya ialah melantik lebih ramai lagi kakitangan sokongan di mahkamah khususnya Setiausaha kepada Hakim, Jurubahasa, Pegawai Kerani dan Jurutaip. Penambahan bilangan kakitangan tersebut dapat membantu mempercepatkan lagi pendengaran kes-kes dan penyediaan nota keterangan dan alasan penghakiman yang diperlukan bagi penyediaan rekod rayuan.

Kerajaan juga telah membekalkan peralatan moden di mahkamah-mahkamah seperti alat komputer, mesin fax, mesin fotostat dan kelengkapan pejabat yang lain.

Badan Kehakiman juga dengan kerjasama pihak-pihak tertentu sedang dalam proses mengemaskinikan kaedah-kaedah dan prosedur-prosedur mahkamah dengan tujuan supaya kes-kes dapat diselesaikan dengan lebih awal.

SEKOLAH MENENGAH/ RENDAH—JUMLAH MURID DIBUANG

18. Tuan Ahmad bin Omar minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) jumlah penuntut sekolah rendah dan menengah di seluruh negara yang telah dibuang sekolah sejak tiga tahun yang lepas dan butirkan mengikut jantina;
- (b) sebab-sebab utama mereka ini terpaksa dibuang sekolah; dan
- (c) apakah langkah positif yang telah dijalankan oleh Kementerian dan PIBG bagi mengatasi masalah ini.

Dr. Fong Chan Onn:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, penuntut sekolah rendah dan menengah di seluruh negara yang telah dibuang sekolah sejak tiga tahun yang lepas adalah berjumlah 1,771 orang pelajar.
- (b) Di antara sebab utama pelajar dibuang sekolah ialah pelajar berkenaan telah melibatkan diri dengan salah laku yang berat seperti mencuri, mengganggu kumpul haram, memeras ugut dan bergaduh berulang kali.
- (c) Di antara langkah positif yang telah dijalankan oleh Kementerian dan PIBG bagi mengatasi masalah ini adalah:
 - (i) mengadakan perjumpaan di antara Ibu Bapa dan pihak sekolah yang bertujuan untuk membincang hal ehwal murid.
 - (ii) mengiatkan lagi kursus-kursus motivasi bagi membina keinsafan dan kesedaran dalam diri pelajar.
 - (iii) m e n i n g k a i k a n 'Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling dan Pembimbing Rakan Sebaya di sekolah-sekolah.
 - (iv) menubuhkan Jawatan Kuasa Hal Ehwal murid Peringkat sekolah dan Daerah yang bertujuan menanamkan rasa tanggungjawab bersama di kalangan masyarakat.

SINDIKET MENGELUARKAN KAD PENGENALAN PALSU

19. Tuan Geoffrey Yee Lung Fook minta Menteri Dalam Negeri menyatakan bahawa baru-baru ini beberapa orang pegawai pentadbiran negara telah ditangkap dan disoal siasat oleh polis

mengenai sindiket mengeluarkan kad pengenalan palsu kepada orang-orang bukan rakyat Malaysia:

- (a) apakah perkembangannya setakat ini;
- (b) adakah mereka itu ditahan di bawah ISA;
- (c) adakah pihak yang berkenaan mendapati bukti yang sah bahawa mereka telah mengeluarkan kad pengenalan palsu; dan
- (d) jika didapati benar apakah tindakan yang telah diambil

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Daripada siasatan polis didapati 2 orang kakitangan Jabatan Pendaftaran Negara terlibat di dalam sindiket mengeluarkan kad pengenalan palsu.
- (b) Kedua orang kakitangan tersebut telah dituduh di bawah Kanun Keseksaan.
- (c) Pihak Polis mempunyai bukti yang cukup bahawa mereka terlibat di dalam sindiket mengeluarkan kad pengenalan palsu.
- (d) Tindakan yang telah diambil oleh pihak polis ialah membuat pertuduhan di Mahkamah.

HUKUMAN PENJARA SEUMUR HIDUP—BILANGAN ORANG

20. Tuan R. Karpal Singh minta Menteri Dalam Negeri menyatakan bilangan orang yang menjalani pemenjaraan seumur hayat. Tidakkah Menteri bersetuju bahawa hukuman ini adalah kejam dan tidak adil. Adakah Kerajaan bersedia untuk menghapuskan hukuman seumpama ini. Kalau tidak, nyatakan sebab-sebab.

Tuan Ong Ka Ting: Sekarang ini terdapat seramai 97 orang banduan yang sedang menjalani hukuman penjara seumur

hayat di penjara-penjara di seluruh negara. Hukuman yang dijatuhkan terhadap mereka adalah selaras dengan peruntukan di bawah Akta Senjata 1960 dan Akta Senjatapi (Penalti Lebih Berat) 1971. Kerajaan pada masa ini sedang mengkaji hukuman-hukuman di bawah undang-undang tersebut.

GURU BAHASA MALAYSIA DI SRJK

21. Dr. Kua Kia Soong minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) peratusan guru-guru Bahasa Malaysia di SRJK yang tidak terlatih;
- (b) usaha yang telah dilakukan untuk meningkatkan taraf Bahasa Malaysia di SRJK; dan
- (c) usaha yang telah dilakukan oleh Kementerian ini untuk mengkaji dan memajukan pengajaran Bahasa Malaysia sebagai Bahasa Kedua khususnya di kelas-kelas Peralihan.

Dr. Fong Chan Onn:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peratusan guru-guru Bahasa Malaysia di SRJK yang tidak terlatih ialah 10.6%.
- (b) Beberapa langkah telah diambil untuk meningkatkan taraf Bahasa Malaysia di SRJK. Di antaranya adalah:
 - (i) mengadakan kursus dalam perkhidmatan di peringkat sekolah dan daerah;
 - (ii) melatih lebih banyak guru Bahasa Malaysia di maktab-maktab dan institusi-institusi tempatan;
 - (iii) membekalkan bahan-bahan bantu pengajaran serta program-program yang lebih bermutu melalui radio dan TV Pendidikan ke sekolah-sekolah.

- (iv) mengawasi dengan lebih teliti pengajaran dan pembelajaran di sekolah melalui lawatan dan bimbingan pegawai-pegawai Kementerian Pendidikan, Jabatan Pendidikan Negeri dan Jemaah Nazir Sekolah.
- (c) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, Bahasa Malaysia adalah bahasa utama dan bukan bahasa kedua yang diajar dalam kelas-kelas peralihan. Bagi memajukan pengajaran Bahasa Malaysia, sekolah-sekolah dibekalkan dengan guru-guru yang terlatih. Sebagai contoh, guru Bahasa Malaysia disediakan dari kalangan mereka yang telah mengikuti program Kursus Perguruan Lepas Ijazah dan Kursus Perguruan Asas (Program Sekolah Menengah).

KESESAKAN LALULINTAS DI KUALA LUMPUR

22. Lt. Kol(B) Ibrahim bin Sareh minta Perdana Menteri menyatakan tahap/kedudukan pelaksanaan rancangan-rancangan jangka panjang dan pendek bagi mengatasi kesesakan lalulintas di Kuala Lumpur yang kian meruncing seperti menggalakkan perkongsian kereta, sistem zon masa, perkhidmatan kereta api pinggir bandar, Transit Laju Ringan (LRT), monorel dan perkhidmatan bas konsortium.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tahap kedudukan pelaksanaan rancangan-rancangan jangka panjang dan jangka pendek bagi mengatasi masalah kesesakan lalulintas di Kuala Lumpur yang kian meruncing adalah seperti berikut:

- (1) *Sistem Perkongsian Kereta*
Kerajaan sedang mempertingkatkan galakan kepada pegawai-pegawai untuk berkongsi kereta

bagi tujuan berulang-alik dari pejabat ke rumah melalui kempen dengan menggunakan media massa yang dijangka akan dilancarkan pada tahun ini. Kementerian Pengangkutan telah dipertanggungjawabkan untuk mengendalikan kempen tersebut dengan kerjasama Dewan Bandaraya Kuala Lumpur, Jabatan Kerja Raya, Polis Di Raja Malaysia dan lain-lain agensi yang berkaitan. Satu syarikat akan dilantik melalui proses tender untuk melaksanakan kempen ini.

(2) *Sistem Zon Terhad*

Cadangan Pelaksanaan Sistem Zon Terhad sebagai satu langkah untuk mengatasi masalah kesesakan masih dalam peringkat konsep dan kajian terperinci masih belum dijalankan.

(3) *Projek Landasan Berkembar KTM*

Projek Landasan Berkembar ini sedang dilaksanakan oleh KTM Berhad dan dijangka siap sepenuhnya pada tahun 1995 dengan dua laluan menyambungi Rawang ke Seremban melalui Pusat Bandar dan dari Sentul ke Port Kelang.

(4) *Sistem Transit Laju Ringan (STLR)*

Pada tahun 1991, Kerajaan telah meluluskan pelaksanaan fasa pertama Sistem Transit Laju Ringan (STLR), iaitu dari Ampang ke Pusat Bandar sepanjang 12 km. Laluan fasa pertama ini akan dilaksanakan secara penswastaan sepenuhnya oleh Syarikat Sistem Transit Aliran Ringan Sdn. Bhd. (STAR). Konsesi bagi fasa pertama ini telah ditandatangani pada bulan Disember 1992 di antara Kementerian Pengangkutan dengan Syarikat STAR. Laluan pertama ini dijangka akan bermula pembinaannya pada pertengahan tahun ini. Kos projek bagi laluan pertama ini dianggarkan sebanyak RM1.2 ribu juta.

Selain daripada fasa pertama, fasa-fasa lain dalam rangkaian laluan STLR yang telah dicadangkan adalah seperti berikut:

— Dari Petaling Jaya ke Gombak melalui Pusat Bandar	— 28 km
— Dari Loke Yew (Miharja) ke Bukit Jalil	— 14 km
— Dari Pusat Bandar (Jalan Sultan Ismail) ke Kepong	— 16 km
— Dari Loke Yew (Miharja) ke Cheras	— 5 km

(5) *Sistem Monorel*

Kerajaan masih mengkaji cadangan pelaksanaan sistem monorel yang diterima dari beberapa buah syarikat. Fasa I yang dicadangkan sepanjang 13.5 km akan menghubungkan Terminal bas Jalan Tun Razak—Pasar Budaya—Puduraya—Bukit Bintang.

(6) *Sistem Perkhidmatan Bas*

Kerajaan telah memutuskan bahawa sistem perkhidmatan bas sediaada perlu disusun semula melalui penggabungan syarikat-syarikat bas dan penyusunan semula struktur bas untuk mewujudkan satu sistem perkhidmatan bas yang efisien dan menyeluruh. Penggabungan syarikat-syarikat bas ini telah dipersetujui oleh syarikat-syarikat yang terbabit dan Kerajaan sedang mengambil langkah-langkah perlu ke arah melaksanakan penggabungan ini.

BURUH KANAK-KANAK

23. Puan Hajjah Rakibah binti Haji Abdul Manap minta Menteri Sumber Manusia menyatakan memandangkan bahawa kita masih lagi belum mempunyai perangkaan mengenai buruh kanak-kanak

yang lengkap, apakah tindakan yang Jabatan Buruh akan ambil untuk mengumpul maklumat mengenai butir-butir kanak-kanak yang bekerja secara penuh masa atau sambilan, untuk melindungi mereka daripada didera, dibayar gaji tidak setimpal dengan kerja yang dibuat atau dijadikan hamba kerana hendak mencari nafkah hidup dan apakah had umur minima yang mereka adalah layak untuk bekerja di sisi undang-undang.

Dato' M. Mahalingam: Selama ini Kementerian Sumber Manusia memang mengumpul maklumat tentang buruh kanak-kanak yang diperolehi melalui aktiviti pemeriksaan yang dijalankan oleh pegawai Jabatan Buruh ke atas lebih kurang 33,000 buah tempat pekerjaan setiap tahun. Pada masa sekarang rekod di Kementerian ini menunjukkan terdapat seramai lebihkurang 2,000 orang kanak-kanak sedang bekerja. Untuk mendapat maklumat lebih lanjut, Kementerian Sumber Manusia sedang menjalankan satu kajian dalam sektor-sektor perladangan, pasar malam dan kedai-kedai minuman dan runcit untuk mengetahui secara mendalam masalah buruh kanak-kanak di sektor-sektor tersebut. Kementerian ini juga bercadang untuk memperuntukkan di dalam undang-undang buruh perutusan yang memestikan majikan melaporkan kepada Jabatan Buruh sekiranya mereka mengambil kanak-kanak untuk bekerja.

Umur minimum bagi seseorang boleh bekerja ialah 16 tahun. Bagaimanapun di bawah Akta Kanak-Kanak dan Orang Muda (Penggajian) 1966, seseorang yang berumur di bawah 16 tahun dibolehkan bekerja di dalam pekerjaan-pekerjaan yang ringan dengan syarat-syarat seperti waktu kerja tidak boleh melebihi 7 jam dan bekerja hanya pada siang hari sahaja. Manakala kanak-kanak yang berumur di bawah 14 tahun pula hanya boleh bekerja dengan ibubapa atau penjaga mereka sahaja dan masa kerja tidak boleh melebihi 6 jam pada siang hari termasuk masa persekolahan mereka.

HOSPITAL/PUSAT PERUBATAN— KES KECUAIAN

24. Tuan Lau Dak Lee minta Menteri Kesihatan menyatakan memandangkan kes-kes kecuai sering berlaku di Hospital Kerajaan dan Pusat Perubatan Swasta tetapi Menteri Kesihatan menyatakan kes tersebut masih terkawal dan tidak membimbangkan, oleh yang demikian, minta Menteri Kesihatan menerangkan apakah tahapnya boleh dikatakan serius dan membimbangkan, dan sebutkan;

- (a) beberapa kes kecuai dapat dikesan di Hospital dan Klinik Kerajaan;
- (b) beberapa kes kecuai di pusat perubatan dan klinik swasta telah dilaporkan kepada Kerajaan dan polis;
- (c) beberapa kes sudah dan belum diselesaikan setakat ini; dan
- (d) apakah tindakan yang telah, sedang dan akan diambil oleh Kementeriannya.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato' Mohamed Farid bin Ariffin):

- (a) Jumlah aduan yang diterima yang telah terbukti kecuai oleh pihak Hospital Kerajaan adalah sebanyak 42 kes dalam tempoh 10 tahun dari 1983 hingga 1992.
- (b) Setakat ini hanya 1 kes melibatkan kecuai di Pusat Perubatan dan Klinik Swasta telah dilaporkan kepada Kementerian ini. Dimaklumkan bahawa kes-kes kecuai di hospital-hospital swasta diselesaikan dimaklumlah ataupun melalui perundingan pihak-pihak yang terlibat di luar mahkamah tanpa melalui Kementerian ini.
- (c) Untuk tempoh dari 1983 hingga sekarang 42 kes kecuai telah diselesaikan sementara itu 108 kes lagi masih menunggu keputusan mahkamah.

(d) Kementerian telah mengambil tindakan tatatertib dan pentadbiran kepada kakitangan yang terbukti cuai bagi menghindari dari berulangnya kecuai di Hospital-hospital Kerajaan. Bagi menghindari berlakunya kecuai, Kementerian ini sentiasa berusaha mempertingkatkan kemahiran dan budaya kerja cemerlang kakitangannya. Langkah-langkah yang diambil antaranya:

- (i) Mewujud dan melaksanakan garis-garis panduan, protokol-protokol pengendalian rawatan;
- (ii) Menganjurkan seminar, kursus dan latihan dalam perkhidmatan untuk kakitangan mengenai pendendalian rawatan;
- (iii) Melaksanakan program "Quality Assurance", dengan izin, untuk memastikan perkhidmatan rawatan perubatan menepati sasaran piawai yang ditetapkan; dan
- (iv) M e m p e r k e m a s k a n bimbingan, pengawasan dan penyeliaan kakitangan oleh pakar-pakar dan pegawai atasan.

Mengenai hospital swasta, Kementerian akan memastikan mereka mematuhi peruntukan undang-undang yang sedia ada seperti Akta Hospital Persendirian 1971, khususnya memastikan hanya mereka yang berkelayakan sahaja dibenarkan merawat pesakit. Kementerian ini juga sentiasa menjalankan pemeriksaan dari semasa ke semasa sepertimana yang diperuntukkan oleh Akta tersebut

CAKERA SATELIT (PARABOLA)—PEMASANGAN

25. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Penerangan menyatakan:

- (a) Memandangkan kepentingan maklumat, ilmu dan pengetahuan. Sama ada Kementerian beliau

bercadang kepada Menteri Tenaga, Telekom dan Pos supaya membenarkan rakyat bukan di Sarawak sahaja, tetapi di seluruh negara kita memasang cakera satelit (Parabola) untuk menuntun program-program TV yang sihat dari negara asing. Jika tidak, mengapa;

- (b) Adakah beliau menasihatkan TV3 menayang program laporan berita dalam bahasa mandarin apabila beliau menasihat TV3 mengurangkan tayang program filem-filem kantonis dari Hong Kong, jika tidak, mengapa;
- (c) Mengapa Kerajaan menghadkan RTM & TV3 menayangkan program-program bahasa Cina memandangkan tak kurang daripada 30 peratus rakyat kita adalah terdiri daripada keturunan Cina.

Timbalan Menteri Penerangan (Tuan Railey bin Haji Jeffrey): Kementerian ini tidak bercadang untuk meminta Menteri Tenaga Telekom dan Pos bagi kegunaan cakera satelit (Parabola) di seluruh negara pada ketika ini. Penyiaran TV1 dan TV2 telah disesuaikan supaya maklumat-maklumat dan ilmu pengetahuan yang penting dapat disalurkan kepada para penonton. Kementerian akan mengkaji dari masa ke semasa rancangan-rancangan siaran TV supaya ia adalah seimbang dalam memberi penerangan dan menghibur.

Apa yang disiarkan oleh negara asing bukanlah semuanya sesuai bagi negara ini, untuk menjaga keselamatan negara dan budaya ketimuran dari terus tercemar, kerajaan bertanggungjawab menapis program-program dari luar negara sebelum disiarkan.

Sebagai usaha kerajaan meluaskan siarannya kementerian ini akan mengendalikan "Satellite News Service" apabila peruntukan diperolehi. Satellite

News Service akan mengandungi program-program maklumat, ilmu pengetahuan dan hiburan:

- (a) TV3 merupakan syarikat swasta dan kerajaan tidak akan campur tangan dalam hal-hal pentadbirannya.
- (b) Malaysia adalah sebuah negara berbilang kaum di mana dasar bahasa komunikasi media elektronik kerajaan Bahasa Malaysia menjadi bahasa utama dan Bahasa Inggeris sebagai bahasa kedua. Di samping itu lain-lain bahasa boleh digunakan sebagai memudahkan komunikasi.

SARAWAK—PEMBANGUNAN INFRASTRUKTUR

26. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan:

- (a) memandangkan Sarawak adalah negeri yang terbesar di Malaysia, jikalau di dalam keadaan pembangunan biasa, pembangunan infrastruktur, api dan air ke luar bandar Sarawak tidak akan mencapai tahap yang memuaskan walau 30 tahun lagi. Dengan ini apakah peruntukan, rancangan dan kawalselia yang khusus dibuat supaya Luar Bandar Sarawak tidak ketinggalan;
- (b) bilakah jalan pasir Sebangau/Sebuyau di P.162 Bahagian Samarahan yang panjang 11 kilometer yang dimula pembinaannya pada tahun 1990 akan disiapkan dan kenapakah pembinaan tergendala. Bilakah pembinaan disambung semula dan tarikh akan siap pembinaan; dan
- (c) adakah Kementerian sedar yang pembangunan infrastruktur di luar bandar Sarawak tidak seimbang, teratur dan menyeluruh. Jika ia, apa tindakan untuk menye-

imbangkan pembangunan infrastruktur. Jikalau tidak adakah bercadang untuk membuat kajian.

**Timbalan Menteri Laur Bandar
(Tuan Mohd. Yasin bin Kamari):**

(a) Memang tidak dapat dinafikan bahawa pembangunan infrastruktur di luar bandar Sarawak adalah ketinggalan jika dibandingkan dengan negeri-negeri lain di Semenanjung Malaysia. Keadaan ini berlaku bukan sahaja kerana keadaan muka bumi Sarawak yang luas tetapi ia juga bergunung-ganang di samping kawasan-kawasan pertempatan yang berselerak serta jauh di pedalaman. Namun begitu ia tidak bermakna kerajaan mengabaikan pembangunan infrastruktur di Sarawak malah ianya mendapat keutamaan. Sebagai contohnya, di bawah RM6 bagi program Bekalan Elektrik Luar Bandar (BELB) Sarawak memperolehi 33.65% daripada peruntukan seluruh negara iaitu RM624 juta. Bagi program Bekalan Air Luar Bandar (BALB), Sarawak memperolehi 17.6% daripada peruntukan seluruh negara iaitu RM450.26 juta.

(b) Jalan Sebangan/sebuyau adalah sebuah Jalan Pembangunan (Development Road) yang dilaksanakan oleh Jabatan Kerja Raya (JKR) negeri melalui peruntukan Kerajaan Persekutuan. Untuk makluman Yang Berhormat, pembinaan Fasa pertama dari Sebangan ke Tebelu yang panjangnya 11 kilometer sebenarnya telah pun siap pada pertengahan tahun 1992. Buat masa ini tawaran untuk menyiapakan baki jalanraya dari Kampung Tebelu ke Sebuyau sedang diuruskan. Pembinaan Fasa kedua ini

dijangkakan bermula pada bulan Julai 1993 dan siap pada bulan Mac 1994.

(c) Kerajaan memang sedar bahawa pembangunan infrastruktur di luar bandar Sarawak tidak seimbang dan menyeluruh. Seperti yang dinyatakan tadi, keadaan ini berlaku disebabkan keadaan muka bumi Sarawak yang luas dan kedudukan penempatan yang jauh di pedalaman dan berselerak. Keadaan yang sedemikian telah menyukarkan usaha-usaha Kerajaan untuk mengwujudkan pembangunan seimbang seperti mana yang dikehendaki itu.

Bagi makluman Yang Berhormat, tiap-tiap projek infrastruktur yang diluluskan oleh Kerajaan adalah untuk mencapai matlamat tertentu dan berasaskan kepada fakta-fakta seperti kos pembinaan dan faedahnya. berdasarkan perkara yang tersebut keutamaan sesuatu projek disusun setelah pandangan daripada pihak-pihak diperingkat negeri diperolehi. Kerajaan berharap dan menjangka pembangunan infrastruktur yang lebih seimbang dan menyeluruh akan dapat diwujudkan juga di Negeri Sarawak. Bagaimanapun ia adalah tertakluk kepada kemampuan wang negara.

**TEKSI MILIK SYARIKAT —
KADAR SEWA**

27. Dr. Sanusi bin Daeng Mariok minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan adakah Kementerianya peka dengan keluhan pemandu teksi milik syarikat terhadap kadar sewaan yang tinggi dan cuti yang sedikit:

- (a) terangkan sama ada terdapat garis panduan kepada syarikat pemilik teksi untuk mengenakan bayaran penyewa teksi;
- (b) jika ia mengapakah kadar sewaan terlalu tinggi tidak dikawal; dan

- (c) jika tidak adakah Kementerian bercadang untuk menguatkuasakannya.

Timbalan Menteri Perusahaan Awam (Dato' Dr. Siti Zaharah binti Sulaiman):

- (a) Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Perusahaan Awam tidak menyediakan sebarang garis panduan kepada syarikat pemilik teksi untuk mengenakan bayaran penyewaan teksi. Kadar bayaran sewaan teksi pada masa ini ditentukan sendiri oleh pemilik teksi dengan mengambilkira kos pengurusan syarikat, penyenggaraan pejabat, gaji kakitangan, ansuran pinjaman, premium insuran dan sebagainya.
- (b) Sewa yang dikenakan sekarang iaitu di antara RM35.00 hingga RM46.00 sehari adalah bergantung kepada sama ada pemandu menyewa bersekali dengan meter teksi dan apa-apa syarat lain yang dipersetujui bersama di antara pemilik dengan pemandu teksi. Kadar tersebut adalah munasabah dengan mengambilkira kos pengendalian teksi seperti yang saya terangkan tadi dan juga apa-apa syarat dan faedah lain yang telah dipersetujui oleh pemilik dan pemandu.
- (c) Kementerian Perusahaan Awam sedang mengkaji dengan teliti implikasi undang-undang sebelum cadangan untuk menguatkuasakan kadar sewa teksi dilaksanakan.

TAHANAN I.S.A.—JUMLAH MENGIKUT JANTINA

28. Tuan Wong Wing On minta Menteri Dalam Negeri menyatakan bilangan orang

yang kini ditahan di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri (ISA); juga nyatakan:

- (a) pecahan mereka mengikut jantina dan negeri; dan
- (b) pecahan mereka mengikut jenis tuduhan.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Sehingga pada tarikh 29-4-1993 seramai 84 orang sedang ditahan di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960, terdiri daripada 68 orang lelaki dan 16 orang perempuan.

- (b) Pecahan mereka mengikut jenis tuduhan adalah seperti berikut:

(1) Kegiatan Komunis	39 orang
(2) Pemisahan Sabah dari Malaysia	6 orang
(3) Kegiatan penyuluhan (Espionage)	2 orang
(4) Pemalsuan Dokumen	37 orang
	84 orang

- (c) Saya tidak bercadang memberi angka-angka mengikut pecahan negeri.

NUKLEAR SEBAGAI SUMBER TENAGA—KAJIAN

29. Tuan Ruhanie Haji Ahmad minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan apakah dasar kerajaan terhadap penggunaan nuklear sebagai sumber tenaga di masa akan datang. Apakah kajian-kajian yang telah dijalankan sekarang mengenai perkara tersebut, apakah pula perakuan-perakuan kepada kerajaan dari pihak yang menjalankan kajian tersebut.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Buat masa ini, kerajaan tidak ada rancangan untuk menggunakan nuklear sebagai sumber tenaga untuk

menjanakan kuasa elektrik. Ini adalah kerana negara mempunyai sumber gas yang banyak yang boleh digunakan untuk penjanaan.

Mengeni kajian, memang terdapat beberapa kajian yang dijalankan tetapi ianya bertujuan penyelidikan sahaja. (Research Oriented). Dan tidak ada apa-apa perakuan yang dikemukakan kepada kerajaan.

DOKTOR—PERKHIDMATAN WAJIB

30. Dr. Tan Seng Giaw minta Menteri Kesihatan menyatakan mengapa doktor-doktor masih dikenakan perkhidmatan wajib di hospital-hospital Kerajaan setelah dasar diskriminasi ini dikuatkuasakan untuk berdekad-dekad. Bilakah dasar ini dapat dibatalkan. Apakah usaha yang diambil oleh beliau untuk menentukan faktor-faktor yang menyebabkan diskriminasi tersebut dihapuskan.

Dato' Mohamed Farid bin Ariffin: Saya ingin menjelaskan bahawa perkhidmatan wajib bagi pegawai-pegawai perubatan bukanlah satu dasar diskriminasi. Malahan, peruntukan ini telah digubal demi kepentingan negara bagi memastikan adanya Kerajaan mempunyai pegawai-pegawai perubatan yang mencukupi pada setiap masa untuk mengendalikan hospital-hospital dan klinik-klinik Kerajaan dan memastikan perkhidmatan yang berkesan dapat disediakan kepada rakyat. Saya ingin juga menerangkan disini bahawa tidak semua pegawai-pegawai perubatan yang menjalani perkhidmatan wajib selama 3 tahun ini akan terus berkhidmat dengan Kerajaan. Mengikut pengalaman, lebih kurang 7.05% dari pegawai-pegawai ini akan meninggalkan perkhidmatan Kerajaan dalam tempoh setahun. Dengan mewajibkan perkhidmatan ini, Kerajaan dengan secara tidak langsung membantu pihak swasta dan juga orang ramai dengan menentukan pegawai-pegawai perubatan yang meninggalkan perkhidmatan

Kerajaan mempunyai pengalaman serta pendedahan yang mencukupi sebelum memulakan perkhidmatan persendirian.

Peruntukan bagi perkhidmatan wajib perlu dikekalkan selagi Kerajaan menghadapi kekurangan pegawai-pegawai perubatan. Dalam hal ini, Kerajaan sentiasa berusaha untuk menambahkan bilangan pegawai perubatan dengan menghantar penuntut-penuntut ke fakulti perubatan diluar negeri disamping menambahkan tempat di fakulti-fakulti perubatan dalam negara.

LAPANGAN TERBANG ANTARABANGSA SUBANG—KAWALAN KESELAMATAN

31. Tuan Haji Ibrahim bin Jendol minta Menteri Pengangkutan mengatakan:

- (a) mengapakah kebelakangan ini kerap berlaku pencerobohan terhadap Lapangan Terbang Antarabangsa Subang yang memperlihatkan kelemahan kawalan keselamatan; dan
- (b) apakah langkah-langkah jangka pendek (segera) dan jangka panjang yang telah dirancang oleh Kementerian.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail:

- (a) Sistem Keselamatan di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang adalah mengikut piawaian dan peraturan antarabangsa. Langkah-langkah keselamatan yang diambil adalah selaras dengan peraturan-peraturan tersebut dan bertujuan meningkatkan lagi keselamatan di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang serta mengelakkannya berlaku pencerubuhan-pencerubuhan.
- (b) Langkah-langkah jangka pendek dan jangka panjang yang diambil bagi mempertingkatkan lagi

keselamatan di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang antara lainnya, ialah:

- (i) mempertanggungjawabkan Malaysia Airports Berhad sebagai satu-satunya agensi untuk keselamatan seluruh kawasan lapangan terbang.
- (ii) membekalkan alat-alat kelengkapan keselamatan baru dan meningkatkan rondaan.
- (iii) membaiki pagar keselamatan lapangan terbang.
- (iv) mengadakan pemeriksaan rapi termasuk 'spot check' keatas pekerja-pekerja dan pengguna lapangan terbang.
- (v) m e m p e r k e t a t k a n penguatkuasaan terhadap orang-orang yang di-benarkan untuk memasuki kawasan-kawasan tertentu.
- (vi) mengawal secara lebih ketat pengeluaran pas, misalnya untuk memasuki bilik-bilik VIP.

TEBATAN BANJIR DI SUNGAI KLANG

32. Tuan Fong Kui Lun minta Menteri Pertanian menyatakan apakah rancangan Kementerian untuk menebat banjir yang melanda kawasan rendah di sepanjang Sungai Klang termasuk bandar Klang.

Tuan Mohd. Shariff bin Haji Omar: Kementerian Pertanian melalui Jabatan Pengairan dan Saliran Malaysia sedang melaksanakan satu projek iaitu Rancangan Tebatan Banjir Lembah Sungai Klang. Projek ini bertujuan mencegah dan mengatasi masalah banjir akibat Sungai Klang melimpah tebingnya.

Pelaksanaan projek ini bermula pada 1976 dengan anggaran kos sebanyak RM385.5 juta untuk mencegah dan menebat banjir di kawasan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

Ekoran kajian Tebatan Banjir Lembah Sungai Klang pada 1989, kawasan projek akan diperluaskan untuk meliputi keseluruhan Lembah Sungai Klang. Jumlah kos projek juga akan meningkat kepada RM760 juta. Pelaksanaan dijangka siap pada tahun 2007. Setakat ini sebanyak RM206.9 juta telah dibelanjakan.

Bagi Bandar Klang, masalah banjir adalah disebabkan oleh:

- kawasan yang rendah
- paras air Sg. Klang yang tinggi (selepas hujan lebat bertembung dengan air pasang besar)
- sistem perparitan bandar yang kurang sempurna

Untuk mengatasi masalah banjir di Bandar Klang ini satu projek iaitu Rancangan tebatan Banjir Bandar Klang dan Pelabuhan Klang telah diluluskan bagi meningkatkan sistem saliran utama Bandar Klang. Anggaran kos projek ini adalah RM27 juta di mana sebanyak RM870,000 telah diluluskan di bawah RM6. Perbelanjaan sehingga akhir RM5 adalah RM8.1 juta. Projek ini dijangka siap pada tahun 2000. Setakat ini, beberapa kawasan, termasuk Kg. Bukit Lada, Kg. Jawa, Teluk Gadong, Kg. Sg. Bertik, Jalan Melawis dan Jalan Kastam telah menikmati faedah projek ini.

STATUS KEWARGANEGARAAN— RAKYAT ASING DI SARAWAK

33. Tuan Harrison Ngau Laing minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) berapakah bilangan rakyat asing yang sedang menetap/tinggal di Negeri Sarawak yang memohon dan telah diberi status kewarganegaraan Malaysia; dan
- (b) bilangan rakyat asing berkenaan mengikut negeri asal, pekerjaan yang diceburi sekarang serta latar belakang profesional mereka.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Bilangan rakyat asing yang menetapkan di Sarawak yang telah memohon status warganegara sejak tahun 1986 sehinggasekarang ialah 56 orang. Daripada jumlah tersebut seramai 9 orang telah di-anugerahkan taraf kerakyatan manakala bakinya sama ada dalam tindakan atau permohonan yang tidak berjaya.
- (b) Sejak tahun 1990 hingga Mac, 1993 orang asing yang diberi taraf penduduk tetap di Negeri Sarawak terdiri daripada 17 orang rakyat Taiwan, 14 Indonesia, 7 British, 7 Singapura 5 Pakistan dan 26 daripada lain-lain negara. Mereka kebanyakannya bekerja sebagai ahli perniagaan.

**GURU BESAR—TINDAKAN
MENURUNKAN PANGKAT**

34. Tuan Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman minta Menteri Pendidikan menyatakan adakah beliau sedar bahawa tindakan pegawai-pegawainya menurunkan pangkat Guru-Guru Besar yang berkebolehan dan berpengalaman dan menggantikannya dengan Guru-Guru Besar yang berkelulusan tetapi tidak berpengalaman di Sekolah-Sekolah Rendah Kebangsaan merupakan punca yang menyebabkan rungutan dan "frustration" di kalangan guru-guru hingga banyak yang telah memohon untuk bersara lebih awal.

Dr. Fong Chan Onn: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pendidikan tidak pernah menurunkan pangkat Guru-Guru Besar yang berkebolehan dan berpengalaman seperti yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

**TV—PERUNTUKAN
MASA SIARAN**

35. Tuan Lim Guan Eng minta Menteri Penerangan menyatakan:

- (a) masa siaran rancangan-rancangan Bahasa Malaysia, Tamil, Inggeris dan Cina di TV1, TV2 dan TV3 seminggu pada tiap-tiap tahun sejak tahun 1990 dalam pecahan peratus dan masa siarannya;
- (b) mengapakah masa siaran program Bahasa Cina dan Tamil dikurangkan;
- (c) mengapakah masa siaran diperuntukkan mengikut peratus penduduk sesuatu kaum yang tidak merangkumi masa siaran rancangan Bahasa Inggeris yang boleh dikhaskan; dan
- (d) adakah pihak pemuda MCA mendesak beliau menggunakan kuasa memaksa TV3 menyiarkan berita Bahasa Mandarin seperti yang didakwa dalam kempen memboikot TV3 mereka.

Tuan Railey bin Haji Jeffrey:

- (a) jumlah masa siaran rancangan-rancangan Bahasa Malaysia, Tamil, Inggeris dan Cina di TV1 dan TV2 seminggu sejak tahun 1990, dalam pecahan peratus dan masa siarannya seperti berikut:

(i)	TV1			
		1990	1991	1992
	Bahasa Malaysia	59.4%	69.3%	67.5%
	Bahasa Inggeris	39.8%	26.2%	30.3%
(i)	TV2			
		1990	1991	1992
	Bahasa Malaysia	23.4%	11.8%	11.2%
	Bahasa Inggeris	48.2%	60.8%	64.4%
	Bahasa Cina	15.5%	16.4%	14.6%
	Bahasa Tamil	12.9%	9.8%	11.0%

- (b) *Mengapakah masa siaran program Bahasa Cina dan Tamil dikurangkan*

Masa Penayangan rancangan-rancangan Bahasa Cina dan Bahasa Tamil tidak dikurangkan. Pengurangan adalah rancangan-rancangan yang diimport untuk memuatkan rancangan-rancangan terbitan tempatan dalam usaha menggalakkan industri perfileman tempatan yang sihat sejajar dengan dasar Kementerian Penerangan Malaysia.

- (c) *adalah menjadi hasrat kerajaan supaya sebahagian besar rakyat berbilang kaum yang terdapat di Malaysia sentiasa mempunyai maklumat, hidup harmoni dan bersatu padu di antara satu sama lain ke arah untuk mengurangkan perasaan berpuak-puak di kalangan kaum itu, adalah wajar RTM tidak menitikberatkan soal-soal peratusan masa siaran mengikut bangsa dan bahasa. Perkara yang diutamakan adalah soal-soal seramai mana masyarakat dapat memahami dan menikmati program yang disiarkan oleh RTM kecuali di dalam usaha menegaskan dan memperingkatkan penggunaan Bahasa Kebangsaan sebagai bahasa rasmi negara sebagai satu alat menyatupadukan kaum yang terdapat di negara ini.*
- (d) *TV3 adalah sebuah syarikat penyiaran. Saya tidak ada jawapan untuknya.*

PROGRAM KEPENDUDUKAN NEGARA—PENCAPAIAN

36. Puan Rohani Abdul Karim minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan tentang apakah pencapaian setakat ini mengenai program kependudukan negara. Apakah perancangan dan program Lembaga Penduduk dan Pembangunan

Keluarga Negara bagi memastikan negara kita mencapai segala matlamatnya dalam Wawasan 2020.

Dato' Napsiah binti Haji Omar:

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, program kependudukan negara dirancang untuk mengawasi pertumbuhan dan taburan penduduk serta menilai petunjuk-petunjuk bagi mengkaji pencapaian dan keberkesanan program-program. Ia juga menumpukan ke atas aliran kesuburan dan kematian mengikut negeri dan kaum, yang mana melibatkan aspek perancangan keluarga berasaskan kesihatan dan kesejahteraan ibu dan anak serta perhatian diberi kepada kaum wanita dan keluarga berisiko tinggi, sebagai usaha mengurangkan lagi kematian ibu dan bayi.

Beberapa penyelidikan atau survei mengenai penduduk dan keluarga telah dijalankan sebagai usaha mengawasi ciri-ciri kependudukan. Antaranya ialah survei penduduk dan keluarga di Sabah/Sarawak, survei kehidupan keluarga Malaysia dan kajian penduduk daerah.

Kementerian saya melalui Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara atau LPPKN juga melaksanakan program-program pembangunan keluarga secara bersepadu di antara pelbagai agensi. Keperluan menjalankan lebih banyak penyelidikan kekeluargaan menjadi fokus utama program LPPKN di mana satu pengawasan ke atas perubahan dalam kehidupan keluarga perlu dilakukan memandangkan peningkatan kualiti hidup di peringkat keluarga menjadi matlamat bagi mana-mana pembangunan. LPPKN akan mengenalpasti isu-isu dan masalah-masalah kekeluargaan masa kini serta faktor-faktor yang mempengaruhi ke arah pembentukan keluarga dan kestabilan perkhawinan. Ini memandangkan tren masa kini ke arah penwujudan keluarga nukliar serta saiz keluarga yang kecil dan pertambahan tekanan pertumbuhan ekonomi kepada keluarga yang akan menggugat kesejahteraan dan kestabilan institusi keluarga. Selaras dengan senario

ini, usaha-usaha penyelidikan ke-keluargaan akan dipergiatkan. Matlamatnya adalah ke arah pembangunan keluarga yang stabil, sihat, kukuh dan bahagia.

PENDIDIKAN PRA-SEKOLAH— DASAR KERAJAAN

37. Tuan Malek Munip minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) apakah dasar Kerajaan mengenai pendidikan peringkat prasekolah;
- (b) adakah ianya selaras dengan Dasar Pelajaran Kebangsaan.

Dr. Fong Chan Onn:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pendidikan sentiasa memberi galakan kepada pihak penganjur pusat-pusat pendidikan pra-sekolah yang dikendalikan sama ada oleh pihak swasta atau lain-lain agensi Kerajaan kerana pendidikan pra-sekolah menjadi penyediaan asas yang perlu sebelum kanak-kanak menerima pendidikan formal.
- (b) Pelaksanaan program pendidikan pra-sekolah ini adalah selaras dengan Dasar Pendidikan Negara. Semua pra-sekolah dikehendaki menggunakan garis panduan pra-sekolah Kementerian Pendidikan.

BALAK—PENGHARAMAN EKSPORT

38. Tuan Nurnikman bin Abdullah minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan bilakah pengharaman eksport balak akan ditarik balik. Atas dasar apakah atau kriteria penarikan balik boleh dibuat.

Menteri Perusahaan Utama (Dato' Dr. Lim Keng Yaik): Buat masa ini Kerajaan tidak bercadang untuk menarik balik pengharaman eksport ke atas kayu balak dari Semenanjung Malaysia. Yang demikian, belum ada dasar ataupun kriteria yang telah ditetapkan oleh Kerajaan bagi penarikan balik pengharaman tersebut.

HAD MUATAN/LAJU— TINDAKAN KE ATAS KENDERAAN BERAT

39. Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan minta Menteri Pengangkutan menyatakan adakah sedar bahawa banyak lagi kenderaan-kenderaan berat masih membawa barang-barang mereka lebih dari had muat dan had laju. Kalau sedar apakah tindakan-tindakan yang sedang dan akan diambil kerana hal yang demikian amatlah merbahaya kepada pengguna-pengguna jalan raya.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tindakan-tindakan penguatkuasaan bagi memastikan segala peraturan lalulintas jalan raya dipatuhi sentiasa dijalankan oleh Jabatan Pengangkutan Jalan dan Polis Di Raja Malaysia di semua negeri. Kenderaan berat yang membawa muatan melebihi had yang dibenarkan dan yang melebihi had laju akan diambil tindakan sewajarnya kerana melakukan kesalahan tersebut.

KAMPUNG BARU— PERUNTUKAN

40. Tuan Kerk Kim Hock minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan, sejak 1-1-90:

- (a) jumlah peruntukan setiap tahun yang disediakan oleh Menteriannya untuk memajukan 452 Kampung Baru di seluruh negara; dan
- (b) apakah jenis projek yang telah dijangkakan dengan peruntukan tersebut.

Tuan Osu bin Haji Sukam:

- (a) Jumlah peruntukan yang disediakan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan untuk memajukan kampung-kampung yang dahulunya dikenali sebagai Kampung 'Baru' sejak tahun 1990 adalah RM24,330,000.00. Peruntukan bagi setiap tahun adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Peruntukan</i>
1990	RM5,000,000.00
1991	RM5,830,000.00
1992	RM8,500,000.00
1993	RM5,000,000.00

- (b) Sebahagian besar dari peruntukan-peruntukan tersebut adalah diagihkan untuk projek-projek meningkatkan keadaan jalan, sistem perparitan dan jambatan. Bakinya adalah untuk membaiki atau menyediakan kemudahan-kemudahan sosio-ekonomi, rekreasi dan pengindahan.

INSIDEN PENGEPUNGAN PEMBALAKAN—TANGKAPAN

41. Dr. Kua Kia Soong minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) jumlah orang yang telah ditangkap kerana insiden pengepungan pembalakan di Sarawak sejak bulan Julai 1992; dan
- (b) jumlah dari mereka yang masih ditahan dan mengikut undang-undang yang manakah mereka ditahan.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Jumlah orang yang telah ditangkap kerana insiden pengepungan pembalakan di Sarawak sejak bulan Julai 1992; ialah 50 orang.
- (b) Tiada.

PENJANAKUASA MENGUNAKAN KUASA ANGIN—CADANGAN PEMBINAAN

42. Tuan Shahidan bin Kassim minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan pendirian Kerajaan terhadap tawaran yang dibuat sebuah syarikat dari China untuk membina penjanakuasa yang

menggunakan kuasa angin (windpowered Generator) yang melibatkan kos hanya sepuluh peratus daripada kos pembinaan yang menggunakan kuasa solar iaitu usaha mengatasi krisis tenaga.

KUALA

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Kementerian saya belum lagi menerima apa-apa cadangan dari syarikat negeri China mengenai pembinaan janakuasa yang menggunakan kuasa angin. Walau bagaimanapun, Kerajaan akan memberi pertimbangan yang sewajarnya kepada mana-mana cadangan yang melibatkan kos yang rendah dan "environment friendly" dengan izin.

MERCUN—BIL. KES KEMALANGAN

43. Tuan Haji Abd. Hamid bin Haji Abd. Rahman minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) bilangan kes rakyat Malaysia yang tercedera akibat dari kesalahan bermain mercun hingga akhir Mac, 1993; dan
- (b) bilangan kes tangkapan yang dibuat berhubung dengan mengedar, menjual dan bermain mercun. Sejauh manakah kejayaan penguatkuasaan terhadap larangan dan pengharaman permainan mercun ini. Adakah Kerajaan bercadang untuk mengharamkan juga permainan bungapi yang mana boleh membahayakan terutamanya kepada kanak-kanak.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Bilangan kes rakyat Malaysia yang tercedera akibat dari kesalahan bermain mercun hingga akhir Mac, 1993 ialah sebanyak 7 kes.
- (b) Manakala bilangan kes tangkapan yang dibuat berhubung dengan mengedar, menjual dan bermain mercun ialah sebanyak 245. Penguatkuasaan terhadap larangan

dan pengharaman mercun ini sentiasa berjalan dengan baik dan memuaskan. Selain dari pengharaman mercun diteruskan oleh Kerajaan termasuklah pada hari-hari perayaan, Kerajaan sentiasa mengawasi dan mengambil tindakan kepada pihak-pihak yang melanggar dasar pengharaman mercun ini. Kerajaan sememangnya telah mengharamkan permainan bungapi yang merbahaya, dan pada waktu ini hanya 27 jenis bungapi yang tidak merbahaya sahaja dibenarkan untuk dijual dan dibakar.

LAMPIRAN 'A'

Senarai 27 Jenis Bunga Api (Sparklers) Yang Tidak Merbahaya

1. Pop-pop
2. Songster
3. Peacock Flower
4. Tri Colour Fountain Firework
5. Silvery Glittering Flower
6. Glow of Sunset
7. Sputter
8. Lotus
9. Camelia Flower
10. Chrysanthemum
11. Coloured Flower
12. Hen Laying Egg
13. Cock Crowing At Dawn
14. Torch Mountain
15. Booby Trap
16. Clistering Butterflies
17. Ground Bloom Flower
18. Sprayer
19. Magic Whip
20. Coloured Sparkler
21. Sparkler (Electric Sparkler)
22. Red Plum
23. Fire Sputter
24. Party Popper
25. Rose
26. Flower of Charm
27. Eruptive Fountain

LEBUHRAYA—KADAR TOL

44. Dr. Tan Seng Giaw minta Menteri Kerja Raya menyatakan setakat ini berapa kilometer telah dikendalikan oleh PLUS dan jumlah kutipan tol yang didapati tiap-tiap tahun sejak bermulanya operasi PLUS. Berapa batang jalan lagi akan dikenakan tol oleh PLUS. Bilakah Lebuhraya Wilayah Persekutuan akan dikenakan tol dan apakah kadar kutipannya.

Menteri Kerja Raya (Datuk Leo Moggie anak Irok): Setakat 30-4-1993, PLUS Bhd. telah membuka dan mengendalikan lebuhraya sepanjang 512.3 kilometer daripada keseluruhan Lebuhraya Utara—Selatan yang sepanjang lebihkurang 800 kilometer. Jumlah kutipan tol yang diperolehi oleh PLUS Bhd. pada tiap-tiap tahun sejak bermulanya operasi ialah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Jumlah Kutipan Tol RM</i>
1988	37.0 juta (kutipan tol bermula pada 31-5-1988)
1989	72.8 juta
1990	87.6 juta
1991	115.0 juta
1992	150.9 juta

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebanyak 8 bahagian Lebuhraya Utara—Selatan akan dibuka kepada lalulintas pada masa akan datang dan seterusnya dikutip tol. Bahagian-bahagian lebuhraya tersebut adalah seperti berikut:

<i>Lebuhraya</i>	<i>Tarikh Jangka Disiap</i>
(i) Lebuhraya Sungai Petani ke Butterworth	Disember 1993
(ii) Lebuhraya Butterworth ke Changkat Jering	Mac 1994
(iii) Lebuhraya Ipoh ke Bidor	April 1994
(iv) Lebuhraya Bidor ke Tanjung Malim	Oktober 1993
(v) Lebuhraya Yong Peng ke Air Hitam	Jun 1993

<i>Lebuhraya</i>	<i>Tarikh Jangka Disiap</i>
(vi) Lebuhraya Air Hitam ke Skudai	April 1994
(vii) Lebuhraya Skudai ke Johor Bahru	November 1993
(viii) Lebuhraya Persekutuan II	Disember 1993

Lebuhraya Wilayah Persekutuan (Lebuhraya Persekutuan II) akan dikenakan tol pada akhir tahun ini apabila kerja-kerja menaikkan taraf lebuhraya berkenaan daripada dua lorong sehala kepada tiga lorong sehala disediakan sepenuhnya. Mengikut Perjanjian Konsesi kadar tol yang ditetapkan di sepanjang Lebuhraya ini untuk kenderaan kelas 1 (kereta) bagi tahun 1993 hingga 1995 ialah sebanyak RM0.60 sehala di plaza tol Batu Tiga dan sebanyak RM0.50 sehala di plaza tol Sungai Rasau.

JAMBATAN NORDIN, PARIT— PEMBINAAN KONKRIT

45. Tuan Haji Nasruddin bin Haji Alang Saidin minta Menteri Kerja Raya menyatakan hasil kajian yang dibuat oleh Jabatan Kerja Raya bagi menggantikan Jambatan Nordin di Parit, Perak Darul Ridzuan kepada jambatan Nordin di Parit, Pekan Darul Ridzuan kepada jambatan konkrit yang baru.

Datuk Leo Moggie anak Irok: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan memang bercadang untuk menggantikan jambatan ini kepada jambatan konkrit yang baru. Pada ketika ini kerja-kerja ukur dan penyiasatan tapak sedang dijalankan untuk membolehkan reka-bentuk jambatan gantian tersebut dibuat. Adalah dijangka pembinaan jambatan ini akan dimulakan dalam Rancangan Malaysia Ke Tujuh.

PELACURAN KANAK-KANAK LELAKI—LAPORAN

46. Tuan Abdol Mulok bin Awang Damit minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat

menyatakan masalah pelacuran kanak-kanak lelaki dan jumlah bilangan mereka yang terlibat serta apakah tindakan Kementerian bagi mengatasi masalah ini.

Dato' Napsiah binti Haji Omar: Setakat ini, Kementerian saya belum lagi menerima laporan berkaitan kanak-kanak lelaki yang digunakan untuk tujuan pelacuran.

PASPORT MALAYSIA— JUMLAH DITAHAN

47. Puan Lim Lay Hoon minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) apakah rasional yang sebenarnya passport antarabangsa Rakyat Malaysia ditahan oleh pihak Imigresen apabila mereka balik ke Malaysia selepas tinggal melebihi had tempoh masa visa lawatan di negeri Jepun atau Taiwan; dan
- (b) tempoh masa passport tersebut ditahankan.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Setiap warganegara Malaysia yang menggunakan passport Malaysia untuk keluar negeri adalah dikira telah menerima syarat atau berjanji dengan Kerajaan agar memelihara nama dan imej baik negaranya. Di sebaliknya pula, kebenaran masuk atau penerimaan rakyat Malaysia oleh Kerajaan negara asing adalah berasas atau bergantung kepada mereka mematuhi undang-undang dan peraturan negara asing berkenaan. Warganegara Malaysia yang melawat negara asing adalah terikat dengan amanah yang diberi Kerajaan dan dengan syarat yang terkandung di sebalik kebenaran masuk oleh Kerajaan negara asing yang saya sebutkan itu. Maka, sesiapa sahaja

warganegara Malaysia yang menyalahi undang-undang/peraturan di luar negeri akan digantung penggunaan pasport mereka.

- (b) Tempoh masa pasport ditahan bagi mereka yang telah melakukan kesalahan tinggal lebih masa di luar negeri ialah,

<i>Bagi tempoh tinggal lebih masa</i>	<i>Pasport ditahan</i>
kurang dari 6 tahun	1 tahun
1-2 tahun	2 tahun
2-3 tahun	3 tahun
melebihi 3 tahun	5 tahun

Suka saya menambah bahawa perkara tinggal lebih masa ini dipandang "serious" oleh Kerajaan ini dan juga Kerajaan negara asing. Oleh kerana penglibatan segelintar rakyat kita dalam isu tinggal lebih masa di negara tertentu, majority rakyat Malaysia yang sehingga ini boleh melawat tanpa visa kini diminta atau digalakkan untuk mendapatkan visa terlebih dahulu sebelum memasuki negara berkenaan. Memang wajar mereka yang menyalahi undang-undang negara asing tidak dibenar melawat keluar negeri.

PERJUDIAN—MENGAWAL KEGIATAN

48. Tuan Ibrahim bin Pateh Mohamad minta Menteri Kewangan menyatakan umum mengetahui kononnya Menteri Kewangan hari ini adalah seorang tokoh agama yang berkalibar, maka sudah tentulah yang mengetahui hukum-hukum agama Islam seperti ajaran yang menegah judi. Oleh itu bilakah Menteri Kewangan bercadang untuk menghapuskan judi sepenuhnya.

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Kerajaan menyedari hukum-hukum agama berhubung judi. Berlandaskan kepada

kedudukan ini Kerajaan telah mengambil langkah-langkah yang ketat bagi mengawal aktiviti perjudian ini supaya kegiatan-kegiatannya dapat dibendung dan tidak melibatkan orang-orang Islam. Antaranya ialah:

- (i) Dilarang kemasukan bagi orang-orang Islam ke tempat-tempat perjudian;
- (ii) Lesen-lesen agensi perjudian juga tidak diberi kepada orang-orang Islam;
- (iii) Pihak polis mempertingkatkan penyerbuan dan tindakan terhadap perjudian tidak berlesen.
- (iv) Sejak tahun 1992 Kerajaan tidak lagi meluluskan lesen baru bagi aktiviti perjudian;
- (v) Tindakan telah diambil bagi mengurangkan aktiviti-aktiviti perjudian antaranya:
 - (a) Pada tahun 1989 Kerajaan menamatkan lesen pertaruhan ascot Sports Sdn. Bhd.;
 - (b) Pada tahun 1990 Loteri Perkhidmatan masyarakat dan Kebajikan ditamatkan operasinya;
 - (c) Di antara tahun 1989 hingga tahun 1990 Kerajaan telah mengurangkan lesen pengendalian mesin slot bagi Kelab-Kelab Syarikat dari 106 kepada 34 dan Kelab Persatuan dari 222 kepada 50.

INSTITUT KEMAHIRAN/ TEKNOLOGI DI SABAH— PEMBINAAN

49. Tuan Robert Lau Hoi Chew minta Menteri Pendidikan menyatakan sama ada Kementerian dapat menimbang untuk membina sebuah Institut Teknologi di bandar Sibu, iaitu sebagai pusat bagi melatih tenaga kerja untuk daerah tengah Sarawak dan jika ya, bila.

Dr. Fong Chan Onn: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pendidikan tidak mempunyai rancangan untuk membina sebuah lagi institusi kemahiran dan teknologi di bandar Sibu, Sarawak kerana pada masa ini sudah terdapat sebuah politeknik yang terletak di Kuching dan enam buah sekolah menengah vokasional di seluruh negeri Sarawak. Sekolah-Sekolah vokasional dan politeknik ini sebenarnya sedang menghadapi masalah kekurangan enrolmen. Sebuah daripada sekolah tersebut ialah di bandar Sibu dan telah dibina sejak 1987.

PUNB—PENCAPAIAN DALAM SEKTOR EKONOMI

50. Dato' Dr. Jamaludin bin Haji Mohd. Jarjis minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) setakat manakah kejayaan yang telah dicapai oleh Permodalan Usahawan Nasional Berhad;
- (b) berapa banyakkah yang telah dibelanjakan dan berapa orangkah usahawan yang terlibat; dan
- (c) dalam sektor ekonomi mana Permodalan Usahawan Nasional Berhad memberikan tumpuan yang lebih dan kenapa.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

- (a) PUNB telah menerima lebih kurang 500 pertanyaan dan daripada jumlah tersebut, sebanyak 170 kertas cadangan telah diterima dan sedang dibuat penilaian. Sehingga kini, PUNB telah meluluskan 9 permohonan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, PUNB dalam operasinya memberi penekanan dan tumpuan kepada usahawan-usahawan yang aktif dan yang menjalankan perniagaan sendiri ataupun, dengan izin, 'owner-

operator'. Nilai-nilai keusahawan dilihat dari segi perwatakan seseorang usahawan serta pengalaman kerja dan perniagaan. Manakala bagi sesuatu cadangan projek pula, penekanan diberi kepada industri pembuatan yang mempunyai nilai tambah atau, dengan izin, 'value added', berdaya tahan dan berdaya maju.

Untuk mencapai matlamat yang disebutkan, PUNB memberi bantuan secara pakej yang meliputi:

- (i) Bantuan kewangan dalam bentuk ekuiti dan alat pelaburan hampir ekuiti seperti pinjaman stok boleh tukar dan saham utama.
- (ii) Pengawasan ke atas perjalanan syarikat-syarikat yang dilabur. Sistem pengawasan yang berasaskan beberapa model kewangan dan prestasi telah dilaksanakan.
- (iii) Membantu syarikat untuk memperbesarkan operasi melalui pembangunan perniagaan, penempatan sistem maklumat dan khidmat nasihat korporat. Semua usahawan yang telah diluluskan projek mereka telah dan sedang diberi perkhidmatan ini mengikut keperluan masing-masing.
- (iv) Menganjur kursus untuk menambah kemahiran usahawan yang meliputi aspek-aspek budaya korporat, pemasaran, kewangan, mutu keluaran, pengurusan kakitangan dan sebagainya. Seramai 163 orang usahawan bumiputera telah mengikuti berbagai program latihan anjuran PUNB.

- (b) Jumlah bantuan bagi 9 permohonan yang telah diluluskan ialah sebanyak RM5,958 juta. Industri-industri yang terlibat ialah plastik, teknologi maklumat, elektronik, automotif dan kejuruteraan.
- (c) Industri-industri yang diberi penumpuan oleh PUNB adalah seperti berikut:
- (i) Plastik
 - (ii) Teknologi maklumat
 - (iii) Automotif
 - (iv) Kejuruteraan
 - (v) Petroleum
 - (vi) Tenaga
 - (vii) Pembuatan barangan pembinaan
 - (viii) Telekomunikasi
 - (ix) Pelancongan
 - (x) Elektronik

Industri-industri tersebut diberi penumpuan oleh PUNB selaras dengan galakan daripada pihak Kerajaan, serta mempunyai prospek dan peluang-peluang yang besar untuk perkembangan pesat di masa hadapan.

PEKERJA ASING—PECAHAN MENGIKUT NEGARA

51. Tuan Haji Mahbud bin Haji Hashim minta Menteri Sumber Manusia menyatakan berapakah bilangan pekerja asing yang bekerja di negara ini secara sah mengikut pecahan nama negara dan industri yang diceburi oleh mereka.

Tuan Ong Ka Ting: Bilangan pekerja asing yang bekerja di negara ini secara sah melalui proses permohonan biasa dan P.A.T.I. sehingga 30 April 1993 ialah seramai 234,702 orang. Mengikut pecahan warganegara dan sektor pekerjaan, didapati seramai 174,719 warganegara Indonesia bekerja di sektor perladangan,

pembantu rumah, pembinaan dan pembuatan. Manakala warganegara Filipina seramai 19,801, warganegara Bangladesh seramai 19,329, warganegara Thailand seramai 13,347 dan lain-lain warganegara seramai 7,506 yang bekerja di sektor-sektor berkenaan.

KEMALANGAN PESAWAT B747 FLYING TIGER

52. Tuan Wee Choo Keong minta Menteri Pengangkutan menyatakan Lembaga Penyiasat telah menyelesaikan penyiasatannya dalam kemalangan pesawat B747 Flying Tiger Line yang berlaku pada 18.2.89 dan laporannya telah dihantarkan kepada Kementerian Pengangkutan untuk mengambil tindakan pentadbiran:

- (a) sila berikan butir-butir penuh apakah tindakan pentadbiran telah diambil atas laporan tersebut. Jikalau tiada tindakan pentadbiran telah diambil, sila berikan sebab-sebabnya; dan
- (b) bilakah laporan tersebut akan disiarkan kepada umum. Jikalau Kementerian tersebut tidak bertujuan untuk menyiarkan laporan tersebut kepada umum, sila berikan sebab-sebabnya.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Laporan Kemalangan Pesawat B747 Flying Tiger Line di Puchong Selangor telahpun dikemukakan oleh Ketua Merinyu Kemalangan:

- (a) Tindakan pentadbiran yang sedang diambil atas laporan tersebut adalah mengkajinya dari segi perundangan, kepentingan awam serta kepentingan negara. Hasil ini sedang diselaraskan untuk pertimbangan Kerajaan.
- (b) Keputusan samada Laporan Kemalangan Pesawat B747 Flying Tiger Line di Puchong Selangor akan disebar untuk penge-

tahuan umum atau tidak akan hanya dibuat sebaik sahaja Kerajaan menerima hasil kajian seperti yang dijelaskan.

KESELAMATAN LAPANGAN TERBANG—LARANGAN KE ATAS WARTAWAN

53. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Pengangkutan menyatakan apakah benar tindakan Malaysia Airports Bhd. (MAB) mengenakan peraturan baru ke atas para wartawan sebagai satu tindakan “rasa marah” kepada pihak akhbar yang mendedahkan kelemahan beberapa lapangan terbang di negara ini, jika tidak, mengapa wartawan dan jurugambar yang ingin membuat liputan untuk kepentingan orang ramai tidak di benarkan masuk bilik-bilik VIP di beberapa Lapangan Terbang, dan mengapa MAB berani membuat tindakan yang bertentangan dengan kenyataan Menteri sendiri, apakah tindakan yang akan diambil untuk mempertingkatkan keselamatan Lapangan Terbang di Malaysia.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Adalah tidak benar bahawa Malaysia Airports Berhad (MAB) mengenakan peraturan baru ke atas para wartawan sebagai satu tindakan ‘rasa marah’ kepada pihak akhbar. Peraturan yang ada sekarang adalah peraturan yang telah lama dikuatkuasakan iaitu sebelum penubuhan MAB pada 1 November 1992.

Untuk makluman Yang Berhormat, adalah tidak benar wartawan dan jurugambar yang ingin membuat liputan tidak dibenarkan masuk ke bilik VIP. Wartawan dan jurugambar yang ingin membuat liputan bolehlah membuat demikian. Walau bagaimanapun untuk menjamin keselamatan ianya tertakluk kepada keadaan-keadaan seperti berikut:

- (i) Apabila VIP yang membuat tempahan bilik VIP menyatakan bahawa beliau akan membuat kenyataan akhbar; dan

- (ii) Permohonan dari pihak wartawan dan jurugambar untuk menemuramah VIP, dan VIP tersebut bersetuju dan bersedia untuk memberi kenyataan akhbar.

Dengan demikian soal tindakan MAB bertentangan dengan kenyataan Y.B. Menteri Pengangkutan tidak timbul.

Tindakan yang diambil bagi mempertingkatkan lagi keselamatan di lapangan-lapangan terbang di Malaysia antara lainnyalah:

- (i) Mempertanggungjawabkan Malaysia Airports Berhad sebagai satu-satunya agensi untuk keselamatan seluruh kawasan lapangan terbang;
- (ii) Membekalkan alat-alat kelengkapan keselamatan baru dan meningkatkan rondaan;
- (iii) Membaiki pagar keselamatan lapangan terbang;
- (iv) Mengadakan pemeriksaan rapi termasuk ‘spot check’ ke atas pekerja-pekerja dan pengguna lapangan terbang;
- (v) Memperketatkan penguatkuasaan terhadap orang-orang yang dibenarkan untuk memasuki kawasan-kawasan tertentu;
- (vi) Mengawal secara lebih ketat pengeluaran pas, misalnya untuk memasuki bilik-bilik VIP.

FELDA—GALAKAN KEPADA ANAK-ANAK PENEROKA

54. Tuan Foo Piew Kok minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan apakah langkah-langkah diambil oleh Kerajaan untuk menggalakkan anak-anak peneroka FELDA yang tidak berminat untuk mewarisi mereka.

Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar (Tuan Abdul Ghafar bin Baba): Pada dasarnya Kerajaan tidak mensyaratkan bahawa semua anak-anak peneroka harus tinggal bersama keluarga mereka di rancangan. Walau bagaimanapun tiap-tiap peneroka dikehendaki melantik seorang daripada anak-anak mereka untuk meneruskan usaha-usaha pembangunan rancangan. Bagi anak-anak peneroka yang tinggal di rancangan mereka digalakkan untuk mengambil bahagian dalam program Pembangunan Ekonomi Tambahan yang dilaksanakan di rancangan. Disamping ianya memberi pendapatan tambahan, program ini juga mempercepatkan pertumbuhan pusat-pusat perindustrian kecil di luar bandar yang secara langsung memberi peluang pekerjaan tambahan kepada anak-anak peneroka.

**PENGELUARAN SURAT
BERANAK/KAD PENGENALAN—
TINDAKAN TERHADAP
SINDIKET HARAM**

55. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) apakah tindakan telah diambil dan hasilnya tentang pembongkaran Timbalan Menteri Dalam Negeri pada 28-3-93 bahawa ada satu sindiket haram membekalkan surat beranak kepada orang asing supaya mereka bukan sahaja menjadi warganegara kita bahkan menjadi bumiputra;
- (b) hasil siasatan berkenaan dengan perkara pegawai tinggi dalam Jabatan Pendaftaran Negara terlibat dalam membekalkan kad pengenalan baru kepada orang asing.
- (c) keadaan terbaru berkenaan dengan permohonan kewarganegaraan:
 - (i) Encik Lim Teoh Kuan k/p 8475301 M yang beralamat di 2461, Mukim 3 Kubang Semang, Bukit Mertajam (seorang bekas polis); dan

- (ii) Encik Ooi Lai Siang @ Ooi Lee Seong k/p 7915646. Rujukan Permohonan K Muda 21/88 atau JPN. WN. 163/3 (E)/K/3229;

yang mana kedua-dua mereka telah lulus ujian Bahasa dan dalam jawapan yang diberi dalam Dewan Rakyat yang lalu, permohonan mereka adalah diperingkat tindakan terakhir

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) dan (b) Isu pembongkaran sindiket membekalkan sijil kelahiran kepada orang asing dan kakitangan Jabatan Pendaftaran Negara yang dikatakan terlibat dengan sindiket tersebut sedang dalam siasatan pihak polis.
- (c) (i) Permohonan kewarganegaraan Encik Lim Teoh Kuan sedang dalam tindakan Jabatan Pendaftaran Negara. Oleh kerana terdapat percanggahan maklumat, pihak Jabatan Pendaftaran Negara telah menghubungi pemohon supaya membuat pembetulan tetapi masih belum menerima jawapan.
- (ii) Manakala permohonan Encik Lai Siang @ Ooi Lee Seong sedang diproses diperingkat akhir dan keputusannya akan diketahui dalam sedikit masa lagi.

PERBICARAAN DENGAN JURI— MENGHAPUSKAN

56. Tuan R. Karpal Singh minta Menteri Undang-Undang menyatakan sama ada pihak Kerajaan bercadang menghapuskan perbicaraan dengan juri dalam negeri. Kalau demikian, nyatakan sebab-sebab.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-Undang (Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar): Soalan ini telahpun saya jawab semasa menggulung perbahasan terhadap Titah Ucapan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong pada 10hb Mei 1993. Saya tidak ada apa-apa tambahan kepada soalan ini.

DEMAM DENGGI BERDARAH— BILANGAN KES

57. Lt. Kol. (B) Ibrahim bin Sareh minta Menteri Kesihatan menyatakan bilangan kes demam denggi dan demam denggi berdarah yang telah dilaporkan tahun ini dan apakah langkah-langkah kementerian untuk mengatasi masalah penyakit ini dari terus berleluasa.

Dato' Mohamed Farid bin Ariffin: Dari Januari hingga 25-4-93, sebanyak 1,818 kes demam denggi dilaporkan di seluruh negara. Dari Jumlah tersebut, 1,584 kes adalah demam denggi biasa dan 234 kes demam denggi berdarah. Kementerian Kesihatan menjalankan berbagai aktiviti bagi mengatasi masalah penyakit ini dari terus berleluasa. Langkah-langkah pencegahan dan pengawalan yang dijalankan adalah:

- (i) Menjalankan pemeriksaan dari rumah ke rumah bagi mencari dan menghapuskan pembiakan nyamuk Aedes pembawa kuman virus denggi.
- (ii) Melakukan semburan kabus dengan ubat pembunuh serangga di kawasan kejadian demam

denggi. Semburan kabus ini dijalankan dengan seberapa segera selepas pemberitahuan kes diterima. Ini adalah bertujuan bagi membunuh nyamuk Aedes yang membawa penyakit daripada mengigit seseorang yang sihat.

- (iii) Membubuh ubat pembunuh jentik-jentik, misalnya Abate SG. 1% kedalam tempat-tempat pembiakan dan tempat-tempat yang sesuai kepada pembiakan nyamuk Aedes.
- (iv) Memberikan pelajaran kesihatan kepada orang ramai akan tanda-tanda atau gejala-gejala penyakit denggi, mustahaknya mendapatkan rawatan segera dan cara-cara mencegah serta mengawal penyakit tersebut.
- (v) Mengambil tindakan undang-undang di bawah Akta Pemusnahan Serangga Pembawa Penyakit, Tahun 1975 ke atas penghuni rumah yang masih pembiakan nyamuk Aedes. Tindakan yang diambil adalah dengan mengeluarkan notis amaran, mengkompaun dan tindakan mahkamah.

SKIM CEPAT KAYA—TINDAKAN OLEH KERAJAAN

58. Tuan Ahmad Shukri bin Haji Hasan minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) berapakah syarikat skim cepat kaya yang telah dikesan dan diambil tindakan oleh kerajaan, berapakah jumlah pelaburan di dalam tiap-tiap syarikat tersebut;
- (b) apakah tindakan yang telah diambil terhadap penganjur atau pemilik skim tersebut; dan
- (c) apakah terjadi terhadap wang (pelaburan) tersebut, apakah rancangan Kerajaan terhadap wang tersebut.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

(a) Setakat ini Bank Negara Malaysia berjaya mengenalpasti dan seterusnya mengambil tindakan undang-undang terhadap empat buah syarikat dan seorang individu yang didapati menjalankan kegiatan pengambilan deposit tanpa lesen yang sah atau lebih dikenali dengan nama Skim Cepat Kaya. Jumlah wang orang ramai yang telah dilaburkan di dalam Skim Cepat Kaya di atas tidak dapat ditentukan kerana kegiatan Skim itu dijalankan secara sulit bagi mengelakkan ianya dikesan oleh Pihak Berkuasa. Di samping itu, penganjur-pengajurnya tidak mempunyai rekod perakaunan yang teratur mengenai deposit para pelabur.

(b) Tindakan undang-undang yang telah diambil terhadap penganjur-penganjur Skim tersebut adalah di bawah peruntukan seksyen 25 (1) Akta Bank dan Institusi-institusi Kewangan 1989 atas kesalahan menerima deposit tanpa lesen yang sah. Butir-butir lanjut mengenai syarikat-syarikat itu adalah seperti berikut:

(i) *Pestama Enterprise*

Pemiliknya iaitu Osman bin Hamzah telah didakwa di Mahkamah Sesyen Taiping kerana kesalahan tersebut. Beliau telah mengaku bersalah dan telah didenda sebanyak RM250,000 pada 14 Mac 1990.

(ii) *Sri Emas Enterprise*

Pemiliknya iaitu Noorrokiah bt Ishak telah didakwa di Mahkamah Sesyen Ipoh kerana kesalahan yang sama. Beliau telah mengaku salah dan dihukum penjara selama 42 bulan dan didenda sebanyak RM500,000 atau 10

bulan penjara sekiranya gagal membayar denda pada 30 Mei 1991.

(iii) *Pestama Sdn. Bhd. dan Pestama Bhd.*

Pemilik kedua-dua syarikat ini adalah juga pemilik kepada Pestama Enterprise. Beliau telah didakwa atas kesalahan yang sama di Mahkamah Sesyen Taiping. Beliau telah mengaku salah dan dijatuhkan hukuman penjara setahun serta denda RM500,000 dan penjara setahun jika gagal membayar denda pada 2 Mac 1992.

(iv) *Bin Tan Realty Sdn. Bhd.*

Syarikat ini juga telah didapati bersalah melakukan kesalahan yang sama dan dikenakan kompaun berjumlah RM10,000 pada 3 Mac 1993.

(v) *Jaafar bin Ahmad*

Beliau telah didakwa di mahkamah Sesyen Johor Bahru atas kesalahan yang sama. Beliau telah mengaku salah dan dijatuhkan hukuman setahun penjara serta denda RM500,000 dan dua tahun penjara jika gagal membayar denda pada 12 Disember 1992.

(b) Dalam kes Pestama Enterprise, wang tunai yang disita berjumlah RM1,743,363 telah diperintahkan oleh Mahkamah supaya dikembalikan kepada pengajurnya iaitu Osman bin Hamzah.

Bagi kes Sri Emas Enterprise, wang tunai yang berjumlah RM1,726,578 dan Wang Pos bernilai RM246,115 telah diperintahkan oleh Mahkamah Sesyen Ipoh untuk dilucuthakkan.

Manakala dalam kes yang melibatkan Pestama Sdn. Bhd. dan Pestama Bhd., wang tunai yang

berjumlah RM173,331 telah diperintahkan oleh Mahkamah Sesyen Taiping untuk dirampas dan dilucuthakkan.

Bagi kes-kes yang melibatkan Bin Tan Realty Sdn. Bhd. dan Jaafar bin Ahmad, tiada wang tunai yang disita.

Adalah tidak dapat dinafikan bahawa kesemua wang yang telah dirampas adalah merupakan wang pada pelabur yang terlibat dengan Skim-skim Cepat Kaya. Walau bagaimanapun, wang-wang tersebut tidak dapat dipulangkan semula kepada pihak pelabur memandangkan pihak penganjur skim tersebut tidak mempunyai senarai nama pelabur yang terlibat secara teratur dan lengkap. Tambahan pula, jika Kerajaan berbuat demikian, ianya akan disalah anggap bahawa Kerajaan merestui kewujudan skim haram tersebut dan juga perbuatan orang ramai yang melabur dengan Skim-skim itu.

**PENAHANAN DATUK (DR)
JEFFRY KITINGAN—KERTAS
PUTIH**

59. Tuan Maidom P. Pansai minta Menteri dalam Negeri menyatakan bahawa di suatu masa dulu ketika menjawab satu soalan bertulis tentang penahanan Datuk (Dr) Jeffry Kitingan menyatakan bahawa Kerajaan akan mengeluarkan kertas putih mengenainya. Kini ternyata sampai sekarang pun belum juga dilakukan. Kenapa.

Tuan Ong Ka Ting: Sehingga kini pihak kerajaan belum lagi bercadang untuk mengeluarkan Kertas Putih berhubung dengan penahanan Datuk (Dr) Jeffry Kitingan. Tindakan untuk berbuat demikian akan hanya diambil jika difikirkan perlu.

**PERUNTUKAN MEMBERSIHKAN
SUNGAI SARAWAK DAN
MENINGKATKAN TARAF HIDUP
KAUM NELAYAN**

60. Tuan Junaidi Tuanku Jaafar minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) pada tahun 1993 Kerajaan telah meluluskan berjuta peruntukan untuk membersihkan sungai di Sarawak, ke Jabatan manakah peruntukan ini disalurkan dan bagaimana untuk memohon peruntukan ini. Apakah kriteria diambilkira untuk kelulusan peruntukan;
- (b) apakah tindakan Kementerian untuk menggesa Kerajaan Negeri, terutama Sarawak, agar Persatuan nelayan diberi layanan yang sama dengan Persatuan peladang. Kalau tidak adakah ini mencerminkan tekanan Kementerian mirip kepada Persatuan peladang yang mempunyai ahli-ahli yang dari golongan orang yang ternama dan berpengaruh; dan
- (c) apakah tindakan dan cadangan secara menyeluruh dan 'total' untuk meningkat taraf hidup kaum Nelayan dan apakah rancangan dan bantuan Kerajaan di Sarawak terutama di kawasan Batang Lupar.

Tuan Mohd. Shariff bin Haji Omar:

- (a) Pada tahun 1993 sebanyak RM1.6 juta telah diluluskan di bawah Kementerian Pertanian bagi projek Terusan Dan membersihkan Sungai Sarawak. Peruntukan ini disalurkan kepada Jabatan Pengairan dan Saliran Malaysia untuk pelaksanaan. Setakat ini sebanyak RM1.1 juta adalah diuntukkan bagi Binaan Terusan dari Batang Samarahan ke Batang Sadong. Di mana kerja-kerja binaan sedang dijalankan. Baki peruntukan sebanyak RM500,000 adalah untuk tujuan membersihkan sungai-sungai di Sarawak.

Permohonan peruntukan bagi projek ini boleh dibuat kepada Pejabat Daerah atau Pejabat Jabatan Pengairan dan Saliran wilayah berkenaan. Kreteria yang diambil kira dalam menentukan senarai sungai-sungai untuk dibersihkan adalah:

- * Pembersihan sungai adalah untuk tujuan meningkatkan keupayaan saliran/hidraulik sungai tersebut dalam usaha untuk menebat banjir.
- * Pembersihan adalah untuk tujuan lalulintas bot-bot dan perahu.
- * Nilain harta yang dapat diselamatkan.
- * Bilangan pengguna yang mendapat faedah.
- * Peruntukan kewangan yang ada.

(b) Sepanjang yang diketahui, Kerajaan Negeri sentiasa berlaku adil ke atas Persatuan-Persatuan Nelayan yang diwujudkan di Negeri Sarawak. Namun begitu oleh kerana saiz dan bilangan keahlian Persatuan-persatuan nelayan ini adalah berbeza-beza, adalah kemungkinan bahawa Kerajaan Negeri memberi tumpuan kepada Persatuan-Persatuan Nelayan yang lebih besar. Setakat ini beberapa permohonan yang dikemukakan oleh Persatuan Nelayan Negeri Sarawak (PENESA) telah pun diberi pertimbangan yang wajar oleh Kerajaan Negeri. Beberapa permohonan untuk pembangunan tanah yang dikemukakan oleh PENESA bagi meningkatkan pendapatan nelayan-nelayan di Sarawak sedang dipertimbangkan oleh Kerajaan Negeri. Di samping

itu, Kerajaan Negeri Sarawak juga telah memberi bantuan kewangan berjumlah sebanyak RM596,000 kepada Persatuan-Persatuan nelayan Kawasan dan negeri.

(c) LKIM melaksanakan beberapa program untuk meningkatkan taraf hidup kaum nelayan di Sarawak. Walau bagaimanapun, kejayaan pelaksanaan program-program ini bergantung besar kepada sikap dan penerimaan nelayan terhadap aktiviti-aktiviti yang dilaksanakan oleh kerajaan. Program-program yang dilaksanakan oleh LKIM adalah seperti berikut:

- (i) Menyedia dan meningkatkan kemudahan-kemudahan asas di kampung-kampung jeti kecil, balai nelayan/balai serbaguna, galang bot, tambatan bot dan jalan kampung. Di bawah Rancangan Malaysia Keenam sejumlah RM1.7 juta telah diperuntukkan untuk pembinaan kemudahan-kemudahan asas ini.
- (ii) Pembinaan unjam-unjam di tapak-tapak baru dan pembesaran di tapak-tapak yang sedia ada. Di bawah Rancangan Malaysia Keenam sejumlah RM500,000 telah diperuntukkan.
- (iii) Pembinaan sebuah pusat memproses hasil-hasil perikanan di Mukah yang dijangka akan beroperasi pada akhir tahun 1993.
- (iv) Memberi kemudahan pinjaman kewangan menerusi Skim Pijaman Khas Pertanian (SPKP) bagi

membolehkan nelayan-nelayan di Sarawak menerokai perikanan laut dalam.

- (v) Memberi kemudahan bantuan geran untuk pembelian pelbagai alatan penangkapan ikan kepada nelayan-nelayan termiskin di bawah Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).
- (vi) Mengadakan kursus dan latihan kepimpinan dan binadiri dalam usaha untuk mengubah sikap di kalangan masyarakat nelayan di Sarawak.
- (vii) Meneruskan usaha-usaha bagi memantapkan Persatuan-Persatuan Nelayan di Negeri Sarawak iaitu 14 buah Persatuan Nelayan Kawasan dan sebuah Persatuan Nelayan Negeri supaya Persatuan-Persatuan Nelayan ini akan dapat berdikari sepenuhnya. Galakan dan keutamaan akan diberi kepada Persatuan-Persatuan Nelayan ini untuk melibatkan diri dalam aktiviti-aktiviti perniagaan yang wujud umpamanya di kompleks-kompleks Pendaratan Ikan LKIM.

Bagi kawasan Batang Lupar, LKIM akan terus mempertingkatkan kemudahan-kemudahan asas yang ada dan akan menyediakan beberapa lagi kemudahan seperti jeti dan balai nelayan yang melibatkan peruntukan sebanyak RM68,000.00. Bimbingan dan galakan akan terus diberi kepada Persatuan-Persatuan Nelayan Kawasan (PNK) yang bergiat di kawasan Batang Lupar iaitu

PNK Sebuyau, PNK Layar Rimbas dan PNK Beladin supaya Persatuan-persatuan Nelayan ini dapat berdikari dan memberi sumbangan yang positif kepada ahli-ahli.

PEMBERIAN SIJIL BERANAK— MEMBANTERAS KEGIATAN SINDIKET

61. Tuan Liew Ah Kim minta Menteri Dalam Negeri menyatakan apakah langkah-langkah yang telah dilaksanakan membanteras sindiket memberi sijil beranak kepada warganegara asing bagi memudahkan diterima menjadi warganegara negeri ini. Nyatakan juga sama ada polis sudah menjalankan penyiasatan dan apakah perkembangan hasil siasatan polis itu.

Tuan Ong Ka Ting: Langkah-langkah yang diambil untuk membanteras sindiket tersebut ialah dengan mengenakan tindakan undang-undang kepada yang terlibat, meninggikan kualiti dokumen serta mempertingkatkan ciri-ciri keselamatannya dan juga memupuk kepekaan pegawai dan kakitangan Jabatan Pendaftaran Negara. Pihak Polis sedang menyiasat sama ada masalah yang dilaporkan itu dijalankan oleh sindiket atau individu.

SKIM PINJAMAN TANPA FAEDAH

62. Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Haji Jarjis minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) sambutan yang diberikan oleh rakyat Malaysia terhadap skim pinjaman bank tanpa faedah yang dilancarkan baru-baru ini;
- (b) apakah kesan dari skim tersebut terhadap operasi Bank Islam Malaysia Berhad; dan
- (c) kalau sambutan terhadap skim ini sangat menggalakkan adakah kementerian berhasrat untuk

menghapuskan terus skim pinjaman berfaedah yang wujud pada masa ini.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:
Jawapan berkaitan dengan perkara ini telah pun dibuat pada Mei 1993 iaitu semasa menjawab pertanyaan Ahli Yang Berhormat daripada Rantau Panjang. Oleh itu saya tidak bercadang untuk mengulangi jawapannya.

YAYASAN PENCEGAH JENAYAH MALAYSIA (YPJM)— MATLAMAT PENUBUHAN

63. Tuan Haji Abdul Hadi bin Awang minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) apakah matlamat di sebalik penubuhan Yayasan Pencegah Jenayah Malaysia (YPJM) yang telah dilancarkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada 12-1-1993 yang lalu;
- (b) siapakah yang menganggotai yayasan tersebut serta latar-belakangnya; dan
- (c) apakah pencapaiannya setakat ini.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Penubuhan Yayasan Pencegah Jenayah Malaysia mempunyai dua matlamat iaitu:
 - (i) untuk memberi sumbangan ke arah meningkatkan lagi keberkesanan tindakan-pencegahan jenayah di samping usaha-usaha pemulihan terhadap pesalah-pesalah dengan cara membuat kajian, tinjauan dan lain-lain program bersepadu.
 - (ii) untuk mempertingkatkan lagi kesedaran dan penglibatan orang ramai di dalam usaha-usaha pencegahan jenayah bersama

dengan pihak Kerajaan dan pertubuhan swasta yang berminat atau terlibat di dalam hal perkara pencegahan jenayah dan sistem keadilan jenayah.

- (b) Yayasan ini dipengerusikan oleh Yang Berhormat Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, Menteri Undang-Undang dan Yang Berbahagia Tan Sri Mohammed Hanif bin Omar, Ketua Polis Negara sebagai Timbalan Pengerusi. Wakil-wakil dari sektor awam, sektor swasta, institusi pengajian tinggi, badan kebajikan dan Pegawai Kanan Polis turut menganggotai Yayasan ini.
- (c) Sejak penubuhannya, Yayasan ini telah merangka beberapa program pencegahan jenayah untuk dilaksanakan di negara ini. Program pertama Yayasan ini ialah mengadakan seminar mengenai 'Kenakalan Remaja (Juvenile Delinquencies)'. Seminar ini, yang melibatkan berbagai Jabatan Kerajaan, sektor swasta, badan kebajikan dan ahli-ahli masyarakat, akan dijadikan asas perancangan bagi mengatasi gejala-gejala yang kurang sihat di kalangan kanak-kanak dan remaja di negara ini.

AKTA UNIVERSITI DAN KOLEJ UNIVERSITI—MEMANSUHKAN

64. Tuan Wong Wing On minta Menteri Pendidikan menyatakan sama ada Kerajaan pernah menggunakan "Universities dan University Colleges Act" untuk menggantung penuntut-penuntut atau menyingkirkan mereka pada tahun 1990, 1991, 1992 dan 1993, jika ya, nyatakan sebab-sebab Kerajaan berbuat demikian dan jenis tuduhan yang dijadikan "asas". Juga nyatakan sama ada Kerajaan sedia memansuhkan Akta ini yang mencero bohi kebebasan akademik dan kebebasan bersuara.

Dr. Fong Chan Onn: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, hukuman penggantungan pengajian pernah dikenakan ke atas pelajar bagi tahun 1990-1993. Dalam tempoh tersebut, seramai 132 pelajar universiti tempatan telah dikenakan hukuman penggantungan atas berbagai-bagai jenis kesalahan tatatertib seperti mencuri, menipu, bergaduh, mendera, melanggar peraturan peperiksaan, peraturan kuliah, peraturan asrama dan sebagainya. Berhubung dengan hukuman penyingkiran daripada universiti ke atas pelajar, ia pernah dijatuhkan ke atas pelajar bagi tahun 1990 dan 1991 atas kesalahan-kesalahan seperti penyalahgunaan dan memiliki dadah, mencero boh masuk bilik pensyarah serta meminda markah dan sebagainya. Jumlah pelajar yang telah dikenakan hukuman penyingkiran dalam tempoh tersebut adalah seramai 9 orang.

Kerajaan belum bercadang untuk memansuhkan Akta Universiti dan Kolej Universiti (AUKU) kerana bagi Kerajaan, akta ini tidak sekali-kali menyekat kebebasan bersuara dan kebebasan akademik. Sebaliknya akta ini penting bagi memastikan pelajar Institusi Pengajian Tinggi (IPT) tidak diperalatkan oleh golongan-golongan tertentu untuk kepentingan mereka yang mana boleh memesonkan pelajar daripada mencapai matlamat asal iaitu melengkapkan diri dengan ilmu pengetahuan dan kemahiran bagi menyumbang kepada pembangunan dan kemakmuran negara.

SRB (CINA) SIBU— KEKURANGAN GURU

65. Tuan Robert Lau Hoi Chew minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) berapakah jumlah kekosongan di SRB (Cina) di Bahagian Sibu yang masih belum diisi dan bilakah kekosongan ini akan diisi;
- (b) sama ada Kementerian dapat menimbang untuk membayar elaun penuh kepada Pemangku Pengetua

di SRB (Cina) seperti pembayaran terhadap pengetua kerana mereka sebenarnya menjalankan tugas seorang pengetua; dan

- (c) berapakah jumlah kekurangan guru di SRB (Cina) di Sarawak dan apakah langkah-langkah yang akan diambil untuk mengatasi masalah yang berpanjangan ini dan bilakah masalah ini dapat diselesaikan sepenuhnya.

Dr. Fong Chan Onn:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah kekosongan jawatan Guru Besar di SRB (Cina) di Bahagian Sibu adalah seramai 14 orang, iaitu seorang di sekolah Gred A dan 13 orang di sekolah Gred B. Kekosongan ini akan diisi sebaik sahaja urusan naik pangkat Pegawai Perkhidmatan Bukan Siswazah bagi kategori DG6 ke DG5 diselesaikan.
- (b) Kerajaan akan membayar elaun tanggungan kerja kepada guru-guru yang diarah menjalankan tugas Guru Besar, di samping menjalankan tugas-tugasnya.
- (c) Jumlah kekurangan guru di SRB (Cina) di Sarawak sebenarnya tidak berlaku lagi. Semua kekosongan telah diisi dengan guru-guru yang tidak terlatih iaitu seramai 780 orang. Daripada jumlah tersebut seramai 666 orang di SRB (Cina) dan seramai 114 di SRK (Cina).

HOSPITAL—KES KECUAIAN KAKITANGAN

66. Tuan Fong Kui Lum minta Menteri Kesihatan menyatakan jumlah dan jenis kes kecuai kakitangan berlaku dalam Hospital Kerajaan dan swasta sepanjang 1991, 1992, 1993 yang menyebabkan pesakit menderita dan apakah punca kecuai dan langkah yang diambil untuk mengatasi.

Dato' Mohamed Farid bin Ariffin:
Jumlah aduan yang diterima yang telah terbukti kecuaiian oleh pihak Hospital Kerajaan sepanjang tahun 1991, 1992 dan 1993 adalah sebanyak 10 kes. Kementerian tiada maklumat terperinci mengenai kes-kes kecuaiian di hospital-hospital swasta kerana kes-kes tersebut diselesaikan sama ada menerusi mahkamah ataupun perundingan antara pihak-pihak yang terlibat tanpa melalui Kementerian ini.

Punca-punca berlakunya kecuaiian termasuklah kelalaian kakitangan semasa menjalankan sesuatu tugas atau prosedur, kelemahan dalam pengurusan rawatan dan kakitangan hospital tidak mematuhi prosedur yang sedia ada bagi menjaga keselamatan pesakit terutamanya bayi di wad-wad.

Bagi menghindari berlakunya kecuaiian, Kementerian ini sentiasa berusaha mempertingkatkan kemahiran dan budaya kerja cemerlang kakitangannya. Langkah-langkah yang diambilnya antara:

- (i) Mengwujudkan dan melaksanakan garis-garis panduan, protokol-protokol pengendalian rawatan;
- (ii) Menganjurkan seminar, kursus dan latihan dalam perkhidmatan untuk kakitangan mengenai pengendalian rawatan;
- (iii) Melaksanakan program "Quality Assurance", dengan izin, untuk memastikan perkhidmatan rawatan perubatan menepati sasaran piawai yang ditetapkan; dan,
- (iv) Memperkemaskan bimbingan, pengawasan dan penyeliaan kakitangan oleh pakar-pakar dan pegawai atasan.

Mengenai hospital swasta, Kementerian akan memastikan mereka mematuhi peruntukan undang-undang yang sedia ada seperti Akta Hospital Persendirian 1971, khususnya memastikan hanya mereka yang berkelayakan sahaja

dibenarkan merawat pesakit. Kementerian ini juga sentiasa menjalankan pemeriksaan dari semasa ke semasa sepertimana yang diperuntukan oleh Akta tersebut.

SKANDAL KOPERASI RAKYAT APOH BHD/SYARIKAT SEN SEN SAWMILL SDN. BHD

67. Tuan Harrison Ngau Laing minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) apakah hasil siasatan serta tindakan yang telah dan akan diambil oleh pihak polis terhadap skandal 17,000 saham Koperasi Rakyat Apoh Berhad dalam Syarikat Sen Sen Sawmill Sdn. Bhd. yang telah dibubarkan baru-baru ini tanpa pengetahuan ahli-ahli koperasi tersebut; dan
- (b) adakah pihak polis pernah menerima aduan daripada pegawai-pegawai Koperasi berkenaan mengenai skandal ini, jika ada siapakah pegawai tersebut dan bilakah aduan itu dibuat.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Polis tidak menerima sebarang pengaduan rasmi mengenai kes ini oleh itu tiada siasatan dibuat terhadapnya.
- (b) Pihak Polis hanya menerima salinan surat aduan dari ahli koperasi kepada Pejabat Pendaftar Syarikat bertarikh 7 Januari 1993. Surat tersebut telah ditandatangani oleh seorang yang bernama William Seling Lah.

POLIS—MENINGKATKAN DISIPLIN ANGGOTA

68. Tuan Haji Mohamad bin Sabu minta Menteri Dalam Negeri menjelaskan apakah usaha-usaha yang dibuat oleh pihak Kementerian untuk meningkatkan disiplin

anggota polis memandangkan begitu banyak kejadian jenayah dan keruntuhan moral yang melibatkan anggota Polis.

Tuan Ong Ka Ting: Disiplin anggota Polis pada keseluruhannya adalah baik di mana tidak sampai 0.42% anggota polis terlibat dalam kes jenayah bagi setiap tahun. Walau bagaimanapun beberapa langkah telah diambil untuk meningkatkan lagi disiplin di kalangan anggota polis seperti:

- (i) Mengamalkan konsep 'Kepimpinan Melalui Tauladan' dan moto Bersih, Cekap dan Amanah menjadi teras perkhidmatan semua anggota Polis.
- (ii) Mengambil tindakan tegas terhadap anggota yang melakukan kesalahan tanpa mengira pangkat anggota terbabit dan mendakwa mereka di Mahkamah sekiranya terbabit dengan kesalahan jenayah.
- (iii) Tema Hari Polis "Akhlak Mulia Pasukan Berwibawa" akan diterapkan menjadi budaya kehidupan harian semua anggota polis.
- (iv) Menerapkan nilai-nilai Islam dalam semua aspek tugas polis dan nilai Islam dijadikan satu latihan wajib bagi "latihan Dalam Perkhidmatan Polis."
- (v) Menjalankan pemeriksaan dan penyeliaan yang sistematik terhadap mutu penugasan kepolisian sama ada tugas luar atau kaunter. Lawatan mengejut diadakan dari masa ke semasa untuk memastikan disiplin anggota polis berada di tahap yang tinggi.
- (vi) Mengamal sikap terbuka terhadap teguran orang awam terhadap disiplin anggota polis, dan setiap teguran akan diambil tindakan sewajarnya.
- (vii) Kebajikan anggota polis akan diberi perhatian yang sewajarnya.

(Soalan No. 69—Sila lihat jawapan kepada Soalan No. 7 pada 28-4-93)

KAD PENGENALAN BARU— TINDAKAN JPN

70. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) mengapa pihak Jabatan Pendaftaran Negara mungkir janji kepada penduduk-penduduk Perkampungan Berapit dan tidak menghantar pegawai ke sana pada 11-2-93 untuk menolong mereka menukar kad pengenalan baru;
- (b) mengapa pihak Jabatan Pendaftaran Negara Cawangan Bukit Mertajam tidak menjawab surat Y.B. Encik Wong Hang Yoke, ADUN Berapit yang bertarikh 17-2-93 berkenaan dengan kes ini; dan
- (c) adakah pihak Kerajaan bercadang menghantarkan pegawai Jabatan itu ke Perkampungan-perkampungan atau kampung-kampung tradisi untuk menolong penduduk-penduduk menukar kad pengenalan mereka. Jika ya, berikan butir-butirnya; jika tidak, mengapa.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Pihak Pejabat Pendaftaran Negara Daerah Bukit Mertajam telah menetapkan lawatan khas di kawasan Perkampungan Berapit pada 11-2-93 di mana penyelaras bagi program ini adalah melalui Pengerusi Jawatankuasa Keselamatan Kampung (JKKK). Oleh kerana masalah yang tidak dapat dielakkan, pada 10-2-93 pihak Jawatankuasa Keselamatan Kampung telah diberitahu bahawa lawatan tersebut tidak dapat diteruskan dan bersetuju ditangguhkan sehingga diberitahu kelak.

- (b) Masalah yang berbangkit antara penduduk Kampung Berapit dengan Pejabat Pendaftaran Negara Daerah Bukit Mertajam telah diselesaikan sebelum surat ADUN Berapit diterima. Oleh itu pengurusan Pejabat Pendaftaran Negeri Pulau Pinang beranggapan bahawa penduduk di kampung yang terlibat telah memakluminya.
- (c) Lawatan ke kawasan perkampungan dan Kampung Tradisional akan diteruskan oleh Pejabat Pendaftaran Negara Daerah Bukit Mertajam. Walau bagaimanapun keutamaan akan diberikan kepada kawasan-kawasan yang berjauhan dengan pejabat dan menghadapi masalah pengangkutan di samping kemampuan kakitangan yang ada.

PERKHIDMATAN POLIS— SEMAKAN GAJI

71. Tuan Lim Kit Siang minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan telah mempertimbangkan permintaan polis untuk mengkaji semula gaji mereka, dan nyatakan keputusan dan sikap Kerajaan ke atas permintaan tersebut.

Tuan Othman bin Abdul: Untuk makluman Yang Berhormat, saya telah pun memberi jawapan ke atas soalan yang sama yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat daripada Bayan Baru dalam sidang ini pada 3 Mei 1993.

KESESAKAN LALULINTAS DI KUALA LUMPUR

72. Tuan Tan Kok Wai minta Perdana Menteri menyatakan secara terperinci rancangan 4 perkara yang beliau cadangkan untuk menyelesaikan kesesakan lalulintas yang teruk dalam Kuala Lumpur. Apa rancangan yang sedang dalam pertimbangan Kerajaan

untuk meningkatkan kecekapan bas mini, bas berhenti-henti dan perkhidmatan teksi dalam bandaraya. Juga nyatakan peratus penumpang yang menggunakan pengangkutan awam dalam Kuala Lumpur sepanjang 10 tahun lalu dan sebab-sebab perubahan penggunaan ini.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Untuk menyelesaikan kesesakan lalulintas yang semakin teruk dalam Kuala Lumpur, Kerajaan telah mencadangkan pelaksanaan satu sistem pengangkutan awam yang bersepadu dengan 4 komponen-komponen utama seperti berikut:

- (a) Sistem Transit Laju Ringan (STLR)
- (b) Sistem Monorel
- (c) Sistem Rel Komuter (Landasan Berkembar KTM)
- (d) Peningkatan mutu sistem perkhidmatan bas

(a) *Sistem Transit Laju Ringan (STLR)*
Pada tahun 1991, Kerajaan telah meluluskan pelaksanaan fasa pertama Sistem Transit Laju Ringan (STLR), iaitu dari Ampang ke Pusat Bandar sepanjang 12 km. Laluan fasa pertama ini akan dilaksanakan secara penswastan sepenuhnya oleh Syarikat Sistem Transit Aliran Ringan Sdn. Bhd. (STAR). Konsessi bagi fasa pertama ini telah pun ditandatangani pada bulan Disember 1992 di antara Kementerian Pengangkutan dengan Syarikat STAR. laluan pertama ini dijangka akan bermula pembinaannya pada pertengahan tahun ini. Kos projek bagi laluan pertama ini dianggarkan sebanyak RM1.2 ribu juta.

Selain daripada fasa pertama, fasa-fasa lain dalam rancangan laluan STLR yang telah dicadangkan adalah seperti berikut:

- Dari Petaling Jaya ke Gombak melalui Pusat Bandar 28 km
- Dari Loke Yew (Miharja) ke Bukit Jalil 14 km
- Dari Pusat Bandar (Jalan Sultan Ismail) ke Kepong 16 km
- Dari Loke Yew (Mharja) ke Cheras. 5 km

(b) *Sistem Monorel*

Sistem Monorel adalah satu sistem pengangkutan 'people mover' yang telah dicadangkan oleh DBKL untuk perjalanan dalam Pusat Bandar (intra-city service) yang bertujuan mengurangkan kesesakan lalulintas dan mempertingkatkan mobiliti di Pusat Bandar.

(c) *Sistem Rel Komuter (Landasan Berkembar KTM)*

Sistem Rel Komuter adalah satu sistem pengangkutan awam yang sedang dilaksanakan oleh KTM Bhd untuk tujuan perjalanan ulang-alik dari luar Metropolitan Kuala Lumpur ke Pusat Bandar Kuala Lumpur (inter-city commuter service).

Laluan Sistem Rel Komuter akan menghubungkan Rawang ke Seremban melalui pusat bandar Kuala Lumpur (105 km) dan Sentul ke Port Kelang (48 km). Projek ini akan mengikut koridor landasan keretapi sediaada dan dijangka akan siap sepenuhnya pada tahun 1995.

(d) *Memperbaiki Mutu Sistem Perkhidmatan Bas*

Beberapa usaha yang berikut sedang dibuat untuk mempertingkatkan lagi mutu sistem perkhidmatan bas:

- (i) menjalankan kajian untuk menyusun semula laluan bas

sediada supaya perkhidmatan bas menjadi lebih efisien dan menyeluruh;

- (ii) menggabungkan syarikat-syarikat bas sediaada;
- (iii) membina terminal bas baru di luar pusat bandar dan **m e m p e r t i n g k a t k a n** kemudahan-kemudahan terminal sediaada.

Untuk mempertingkatkan kecekapan sistem perkhidmatan bas di Kuala Lumpur, Kerajaan telah memutuskan bahawa struktur perkhidmatan bas sediaada perlu disusun semula melalui penggabungan syarikat-syarikat bas dan penyusunan semula struktur laluan bas. Selain dari itu, kemudahan-kemudahan bagi sistem perkhidmatan bas seperti terminal di luar pusat bandar dan perhentian-perhentian bas akan terus dibina dan dipertingkatkan. Bagi perkhidmatan teksi, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur akan terus membina dan mempertingkatkan kemudahan-kemudahan seperti perhentian teksi, sudut teksi dan terminal teksi untuk menjadikan lebih efisien dan berkesan.

Peratus penggunaan pengangkutan awam telah menurun dari 40% dalam tahun 1980 kepada 30% dalam tahun 1990. Antara sebab-sebab utama yang menyebabkan penurunan dalam penggunaan pengangkutan awam adalah:

- (i) Peningkatan taraf kehidupan di dalam keadaan ekonomi yang stabil menjadikan lebih ramai wargakota mampu untuk memiliki kenderaan persendirian.
- (ii) Sistem pengangkutan awam sediaada, terutamanya perkhidmatan bas hanya mampu memberikan perkhidmatan minima, iaitu mengangkut penumpang. Tahap perkhidmatan yang disediakan adalah bermutu rendah, tidak efisien dan mengabaikan ciri-ciri utama seperti keselamatan dan keselesaan. Ini menyebabkan

penumpang-penumpang yang mampu memiliki kenderaan sendiri berpindah ke mod kenderaan persendirian.

KEPULAUAN SPRATLYS— KENYATAAN PEMIMPIN CHINA

73. Tuan Haji Mohamad bin Sabu minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah usaha-usaha Kerajaan untuk mengimbangi pengaruh kekuatan tentera China di Kepulauan Spratlys terutamanya selepas China menempatkan pasukan kapal selam di kepulauan tersebut.

Timbalan Menteri Luar (Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan): Adalah tidak wajar kita bergantung hanya kepada konsep pengimbangan kekuatan tentera untuk mewujudkan keamanan dan keselamatan bagi rantau ini.

Malaysia berpendapat bahawa cara yang lebih baik untuk mengekalkan kestabilan ialah menerusi perundingan. Deklarasi ASEAN Mengenai Laut China Selatan yang dikeluarkan dalam bulan Julai 1992 meminta semua negara yang berkenaan menyelesaikan secara aman menerusi perundingan semua persengketaan yang melibatkan kawasan-kawasan di Laut China Selatan. Malaysia mengalu-alukan kenyataan umum dari pihak China serta juga jaminan-jaminan yang diberi kepada pemimpin-pemimpin kita dan juga pemimpin-pemimpin ASEAN yang lain bahawa China mahu menyelesaikan isu-isu bersabit dengan Laut China Selatan secara aman menerusi perundingan.

PROJEK JALAN RAYA BAU KE SEMATAN

74. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Kerja Raya menyatakan apakah kemajuan telah dicapai dalam projek mengetarkan jalanraya dari Bau ke Sematan, adakah kontraktor daripada Negeri Cina terlibat dalam projek tempatan daripada Negeri Sarawak sendiri.

Tuan Kerk Choo Ting: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jalanraya dari Bau ke Sematan adalah merupakan sebahagian daripada projek jalanraya Kuching-Batu Kawa-Bau-Lundu-Sematan. Jalanraya dari Bau ke Sematan adalah sepanjang 80.6 km. Dari jumlah ini, jalanraya sejauh 31.5 km dari Bau ke Batang Kayan telahpun selesai diturap. Bagi jalanraya sepanjang 49.1 km dari Batang Kayan ke Sematan pula, ianya masih lagi dalam peringkat pembinaan. Kemajuan terkini kontrak pembinaan jalan ini ialah 3.92% berbanding dengan jadual asal 11.58%. Kelewatan sebanyak 7.66% atau 9.66 minggu ini adalah kerana pada peringkat awalnya terdapat sedikit kelewatan dalam mobilisasi. Walau bagaimanapun projek sekarang telah pun berjalan dengan lancar.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, semasa tawaran, pihak kontraktor telah menamakan Syarikat ACE Technology sebagai sub-kontraktor mereka. Syarikat ACE Technology, adalah sebuah syarikat berdaftar di Malaysia, yang mempunyai perkongsian dengan sebuah syarikat di Macau, iaitu Holding Construction Land Investment Ltd. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, tidak terdapat kontraktor daripada Negeri China yang terlibat secara terus dalam pembinaan jalanraya ini. Penglibatan syarikat daripada Negeri China adalah melalui Syarikat ACE Technology di mana syarikat tersebut telah mengambil beberapa orang pekerja professional, separuh professional dan pekerja mahir daripada sebuah syarikat dari Negeri China iaitu Yunnan Roads and Bridge Engineering Company.

PERMOHONAN PERMIT BAGI MENERBITKAN AKHBAR

75. Tuan Chor Chee Heung minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) sejak tahun 1988 berapa permohonan telah diterima dan berapa permit dikeluarkan untuk

akhbar harian (Dalam Bahasa Inggeris);

- (b) apakah nama-nama syarikat-syarikat termasuk nama akhbar; dan
- (c) sama ada kebenaran dan permit telah dikeluarkan kepada syarikat yang ingin menerbitkan akhbar "The Sun".

Jika ya, siapakah pemilik syer utama dalam syarikat ini.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Sejak tahun 1988 Kementerian Dalam Negeri telah menerima sejumlah 5 (lima) permohonan Permit bagi menerbitkan akhbar harian di dalam Bahasa Inggeris. Hanya satu permohonan sahaja yang telah diluluskan dan permit dikeluarkan bagi menerbitkan akhbar harian berbahasa Inggeris berkenaan.

- (b) Nama syarikat penerbit akhbar berbahasa Inggeris berkenaan ialah:

Quenet Sdn. Bhd., beralamat No. 50, Jalan Chan Sow Lin, 55200 Kuala Lumpur dan nama akhbar yang diterbitkan ialah "THE OBSERVER".

- (c) Kebenaran bagi menerbitkan akhbar "The Sun" telah pun diberi kepada Syarikat Fikiran Abadi Sdn. Bhd. beralamat No. 119E-4, Batu 3 1/2, Jalan Kelang Lama, 58000 Kuala Lumpur dan Permit Penerbitan telah pun dikeluarkan berkuatkuasa mulai 16-4-1993. Pemilik syer utama syarikat ini ialah Yg. Bhg. Tan Sri Vincent Tan Chee Yioun. Untuk maklumat Yang Berhormat, Akhbar "The Sun" ini dahulunya dikenali sebagai akhbar "Malaysian Post."

SISTEM BANK BERLANDASKAN ISLAM

76. Puan Hajah Ilani binti Dato' Haji Isahak minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) apakah benar dakwaan sesetengah pihak yang mengatakan sistem bank yang diamalkan hari ini mengamalkan riba;
- (b) jika benar begitu apakah ia tidak bercanggah dengan ajaran Islam. Bilakah Kementerian Kewangan bercadang menukar sistem bank yang ada hari ini kepada sistem bank menurut ajaran Islam sepenuhnya.

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Jawapan berkaitan dengan perkara ini telahpun dibuat pada 4 Mei 1993 iaitu semasa menjawab pertanyaan Ahli Yang Berhormat daripada Rantau Panjang. Oleh itu, saya tidak bercadang untuk mengulangi jawapannya.

RANG UNDANG-UNDANG

**RANG UNDANG-UNDANG
PENGAMBILAN TANAH
(PINDAAN)**

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan urusan mesyuarat dibaca bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang (11hb Mei, 1993).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Minta Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi sambung.

3.34 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi (Tuan Mohd. Noh bin Rajab): Tuan Yang di-Pertua, sebagai menyambung perbahasan semalam, saya ingin memberi sedikit penjelasan tentang tafsiran bangunan bersejarah.

Mengikut Seksyen 2, Akta Benda Purba, 1976, bangunan bersejarah (ancient monument) bererti "mana-mana monument yang terdapat di Malaysia Barat tidak termasuk Sabah dan Sarawak yang dipercayai berusia sekurang-kurangnya 100 tahun atau mana-mana monument yang telah diisytiharkan oleh Menteri berkenaan sebagai ancient monument di bawah Seksyen 15, Akta tersebut."

Barang purba pula bererti:

- (a) "Apa-apa benda alih atau tidak alih atau mana-mana bahagian daripada tanah, tebing sungai, tasik atau laut yang telah dibina, bentuk, diri atau digali atau sebaliknya dikeluarkan atau dimodifikasikan oleh manusia dan dipercayai berusia lebih daripada 100 tahun."
- (b) Mana-mana bahagian daripada objek berkenaan yang kemudiannya telah ditambah atau dibina semula.
- (c) Mana-mana tinggalan manusia, pokok atau haiwan yang dipercayai berusia lebih dari 100 tahun atau apa-apa objek tanpa mengira usia yang telah diisytiharkan melalui *Warta* oleh Ketua Pengarah sebagai barang purba.

Tentang keraguan Yang Berhormat dari Arau, kalau ada ciri-ciri penindasan berlaku kepada tuan tanah apabila pindaan ini dikuatkuasakan, saya ingin membuat sedikit penjelasan di sini.

Tuan Yang di-Pertua, bukan semua bangunan bersejarah akan diambil alih oleh Kerajaan. Jika sesebuah bangunan

itu sudah diwartakan di bawah Akta Benda Purba, 1976 dan didapati tuan punya bangunan menunjukkan kemampuan untuk menjaga bangunan dengan keadaan yang baik, maka ia tetap menjadi kepunyaan tuan punya yang sedia ada. Kerajaan hanya mengambil alih apabila harta pusaka warisan bangsa kita itu berada dalam keadaan tidak terjaga, barulah Akta ini dipakai.

Tentang nilai pampasannya pula, satu kajian akan dibuat oleh Jabatan Penilaian berpandukan kepada prinsip-prinsip yang terdapat daripada Jadual Pertama, Akta Pengambilan Tanah, 1990. Walau bagaimanapun, adalah menjadi keyakinan bahawa seseorang anak negara akan berasa amat megah apabila mendapat penghormatan yang tinggi daripada Kerajaan apabila pusakanya menjadi pusaka negara. Penghormatan ini tidak dapat diukur dengan wang ringgit dan tidak juga diberi kepada orang-orang sebarangan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Kok Lanas semalam cuba memanjangkan perbahasan tentang Akta Pengambilan Tanah, 1992. Perkara ini telah selesai.

Saya cuma ingin menyatakan di sini bahawa segala janji dan pengakuan yang dibuat oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri semasa menggulung perbahasan berkenaan dengan Akta ini tetap menjadi pegangan Kerajaan. Kerajaan tidak pernah dan tidak akan membenarkan penyalahgunaan kuasa. Yang Berhormat dari Kok Lanas boleh membuat laporan jika sekiranya dia mempunyai bukti-bukti yang penyalahgunaan kuasa dilakukan supaya penyalahgunaan yang adil boleh dijalankan.

Adalah menjadi satu kezaliman kalau Yang Berhormat menghukum seseorang sebelum satu pengadilan dibuat. Ini adalah juga merupakan satu bentuk penyalahgunaan kuasa yang patut dijauhi oleh mereka yang mendapat mandat orang ramai untuk bercakap.

Tuan Yang di-Pertua, dengan Rang Undang-undang Pengambilan Tanah yang baru, pembangunan negara dapat dilaksanakan dengan lebih pesat lagi dan memberi faedah.....

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed:
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Kok Lanas minta jalan.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Sila.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa Yang Berhormat sudah habis untuk menjawab apa yang saya bangkitkan kelmarin. Kelmarin saya bangkitkan kes spesifik iaitu kes Bukit Kiara yang bersabit dengan Akta Pengambilan Balik Tanah yang telah diluluskan oleh Dewan ini di dalam tahun 1992 dan berhubung dengan jaminan yang diberikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, Tuan Abdul Ghafar Baba semasa menggulung perbahasan tersebut.

Apa yang saya bangkitkan ialah memang Yang Berhormat senang kalau kita bangkitkan sesuatu dan buat police report. Itu kita tahu tanggungjawab kita untuk membuat laporan polis. Tetapi saya hendak minta penjelasan dari Yang Berhormat dari segi moralnya. Kalau sebidang tanah diambil untuk tujuan makam negara. Kemudian selepas kelulusan Akta itu, diberi dengan menggunakan Akta yang telah diluluskan oleh Parlimen dijual kepada syarikat swasta yang tidak mempunyai kepentingan di dalam negara ini dengan harga yang sebenarnya terlalu murah. Adakah ini suatu justifikasi bagi pihak Kerajaan? Di manakah letaknya tanggungjawab moral, accountability oleh pihak Kerajaan? (Tepuk) Ini yang saya pertikaikan. Di sebalik jaminan yang begitu tegas bahawa tidak menyalahgunakan kuasa, saya rasa semua orang tahu bahawa tanah di Bukit

Kiara bukan RM56,000 satu hektar. Semua orang tahu fakta ini. Saya minta Yang Berhormat menjawab dengan tegas perkara ini walaupun perbincangan kita sekarang berkait dengan Akta Pengambilan Tanah, tetapi ini adalah sehubungan dengan apa yang telah kita luluskan di dalam Dewan ini dalam tahun 1992 yang lepas. Saya minta Yang Berhormat memberi jawapan yang tegas. Adakah harga ini mengikut harga pasaran atau bagaimana?

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa Yang Berhormat ini mengulangi apa yang telah beliau katakan semalam. Sebenarnya, saya belum habis lagi menjawab.

Tuan Yang di-Pertua, dengan Rang Undang-undang Pengambilan Tanah yang baru, pembangunan negara dapat dilaksanakan dengan lebih pesat lagi dan memberi faedah yang besar kepada rakyat. Perkara ini ditekankan oleh Yang Berhormat dari Pasir Mas. Nasihat Yang Berhormat Pasir Mas untuk memandangkan Akta ini dari perspektif yang luas amat relevan sekali. Yang Berhormat Kok Lanas patut mengambil nasihat itu sebagai satu pengajaran yang baik.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Bayan Baru begitu melulu sekali menuduh yang pindaan kepada Jadual Pengambilan Tanah ini mempunyai muslihat yang tidak baik, yang buruk, menuduh bahawa pindaan ini dibuat kononnya Kerajaan sudah ada cadangan-cadangan yang hendak merampas harta orang ramai, menyusahkan orang ramai dan merugikan orang ramai. Dari hujah-hujah Yang Berhormat kemukakan, saya dapati bahawa Yang Berhormat ini sedang mengidap satu penyakit yang teruk, yang susah doktor ubati. Penyakit Yang Berhormat sedang hidapi ialah penyakit sakit hati. Sakit hati melihat Kerajaan membuat pembangunan untuk orang ramai. Sakit hati Kerajaan mendapat sokong orang ramai. Sakit hati melihat orang lain maju. Sakit hati melihat orang lain merebut peluang-peluang yang banyak

yang diwujudkan oleh Kerajaan. Sakit hati apabila penyokong parti Yang Berhormat sendiri makin lama makin merosot. Jiwa Yang Berhormat ini sedang tertekan. Penyakit Yang Berhormat ini cuma Yang Berhormat sendiri dapat ubati. Bawalah bergaul dengan orang-orang yang berhati mulia, berkawanlah dengan orang-orang yang baik-baik, belajarlah dengan orang-orang yang benar-benar berilmu, jujur dan ikhlas. Mudah-mudahan hati Yang Berhormat dari Bayan Baru ini beransur pulih dan dapat membawa kelapangan, ketenangan dan ketenteraman.

Yang Berhormat dari Bukit Bintang menyebut kes-kes kononnya ada terdapat penyalahgunaan kuasa juga. Cara Yang Berhormat dari Bukit Bintang menonjolkan dirinya belum lagi berubah dari dahulu, mengambil kesempatan Dewan yang mulia menuduh orang lain. Memang benar dalam Dewan ini Yang Berhormat ada mempunyai keistimewaan bercakap. Saya khuatir taktik Yang Berhormat ini satu hari akan makan diri. Tabiat menuduh orang lain dengan tidak berhati-hati boleh membawa mudarat kepada Yang Berhormat. Melalui ucapan Yang Berhormat, Yang Berhormat cuba menaikkan imej Yang Berhormat yang sekarang sedang menurun kerana satu kes di mahkamah.

Sebenarnya, ramai orang yang kononnya komrad-komrad Yang Berhormat sedang bercita-cita untuk menggantikan Yang Berhormat di Bukit Bintang. Mereka mendorong Yang Berhormat supaya membuat banyak lagi kesilapan. Sambil saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat kerana mengambil bahagian di dalam perbahasan, saya juga ingin menasihatkan supaya Yang Berhormat lebih berhati-hati.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya merakamkan penghargaan kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian.

Tuan Wee Choo Keong: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Bukit Bintang bangun. Hendak beri kepada dia atau tidak?

Tuan Wee Choo Keong: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tadi Yang Berhormat bercakap dengan panjang lebar itu bukan jawapan yang saya minta jawab atas soalan saya. Soalan saya kelmarin ialah kenapakah Kerajaan menjual tanah utama di Bukit Kiara 360 ekar kepada sebuah syarikat asing, Lum Chang Bhd. dengan harga yang sama RM59,725. Itu soalan yang pertama.

Soalan saya yang kedua, bagaimanakah Kerajaan Selangor boleh menjual tanah dengan 1 sen sekaki persegi. Itu tidak dijawab. Sudah beberapa jam dari kelmarin sampai sekarang, lebih kurang 20 jam dengan pegawai yang ramai begitu tidak boleh menjawab itu lagi. Tetapi bercakap itu dengan panjang lebar yang tidak bersangkut-paut dengan ini. Tuduhan-tuduhan sahaja, cakaplah tentang soalan yang kita bangkitkan di Dewan yang mulia ini. Jangan menyalahgunakan kuasa.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat sekali lagi saya menasihatkan, kalau ada bukti-bukti yang terdapat bahawa satu-satu perkara atau perbuatan yang melanggar undang-undang telah dilakukan, silalah kemukakan. Tidak adil Yang Berhormat bercakap panjang lebar satu jam dalam Dewan ini menuduh orang yang tidak berkesempatan untuk membela dirinya sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin merakamkan sekali lagi penghargaan.....

Tuan Shahidan bin Kassim: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan Mohd. Noh bin Rajab:.....dekat hendak habis.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Arau minta jalan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, saya ini bukan hendak masuk sebelah DAP. Tetapi saya rasa saya sudah naik meluat dan bingung dengan keadaan sekarang sebab seolah-olahnya Kerajaan sedang menyembunyikan sesuatu. Kita kena ingat tanah ini bukan bidangkuasa Kerajaan Persekutuan, ini bidangkuasa Kerajaan Negeri. Kita mintalah Kerajaan Negeri beri jawapan kepada Yang Berhormat sebab jawapan sudah diberi tetapi dia tidak berpuas hati. Sekarang ini dia hendak beri puas hati, itu dia punya fasallah. Tetapi kita beri setakat yang kita buat mengikut peraturan yang telah dicadangkan. Ini tanah di Bukit Kiara, lagi satu di Bukit Cerakah termasuk tanah yang Kerajaan Kelantan gadaikan kepada Singapura itu, kita ceritakan semua. Apa pula, ini bidangkuasa Kerajaan Negeri, pasal apa hendak heboh-hebohkan di sini. Ada Wakil di Kerajaan Negeri, tanyalah. Walaupun dia bawa keluar press statement tentang hendak mencabar Kerajaan, ini hak Kerajaan Negeri. Itu sebab Kelantan apabila dia memegang kuasa, walaupun bangunan itu dibuat oleh KESEDAR, dia ambil sebab dia tahu tanah itu hak Kerajaan Negeri. Dia rampas macam itu sahaja.

Saya hendak tanya sekarang, apa yang terjadi kepada Bangunan KESEDAR di Kelantan? Saya terlupa tanya semalam, yang telah diambilalih oleh Kerajaan Negeri tetapi dibina dengan duit Kerajaan Persekutuan. Saya hendak tanya Yang Berhormat, adakah berlaku penyelewengan yang telah dibuat oleh Kerajaan Kelantan sekarang? Seronok tak soalan itu, tetapi saya tidak hendak tanya sebab saya tidak bodoh. Saya bekas pegawai tanah, saya tahu, ini hak Kerajaan Negeri. Tetapi sekarang ini saya hendak tanya Yang Berhormat, beri jawapan secara

hitam putih supaya puas hati. Dia tidak puas hati, dia punya fasal sebab kita kena ingat anjing menyalak bukit, bukit tidak akan runtuh; anjing yang hilang suara.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Yang di-Pertua, saya cukup berminat untuk berbincang dan bertukar-tukar fikiran dengan Yang Berhormat dari Arau, sebab dia tahu apa yang dia cakap dan bertanggungjawab tentang apa yang dicakapkannya. *(Tepuk)* Bukan macam parti-parti Pembangkang yang lain.....

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed:
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat....

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya saya hendak gulung habis dah ini, mengucapkan terima kasih kepada semua yang mengambil bahagian dan mana-mana yang tak sempat saya sentuh, Kementerian akan mengambil pertimbangan.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed:
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia tak mahu beri, Kok Lanas.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Habis dah, Yang Berhormat. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Fasal 1 dan 2

3.52 ptg.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed (Kok Lanas): Tuan Pengerusi, dalam peringkat Jawatankuasa ini saya hendak menyentuh sedikit tentang tafsiran kepada Fasal 2, iaitu subseksyen (2) yang bermaksud berbunyi:

“(2) In assessing the market value—

(a) the effect of any express or implied condition of title restricting the use to which the scheduled land may be put; and

(b) xxxxxxxx

Kalau saya faham, seksyen ini mesti dibaca disjunctively iaitu berasingan di antara subseksyen (2)(a) dan (2)(b).

Yang saya hendak tahu, apakah kesan secara langsung daripada peruntukan ini, seperti yang saya bangkitkan kelmarin. Apabila kita menimbangkan faktor mengenai soal express condition, implied condition ke atas tanah dan kemudiannya ‘restricting the use of the land’, adakah ini secara langsung akan bermakna bahawa bila menentukan harga pasaran, tanah-tanah ini secara automatiknya akan menjadi lebih rendah harga pasarnya? Kerana banyak tanah-tanah akan tertakluk kepada beberapa kegunaan tertentu, misalnya, category of land use, iaitu antara pertanian, bangunan, dusun dan sebagainya. Jika ini diambilkira bahawa sudah tentu tanah yang bentuk kegunaannya adalah pertanian akan menjadi lebih rendah daripada tanah yang

bentuk kegunaannya adalah bangunan. Begitu juga dengan ‘restricting the use of the land’, banyak yang menyekat penggunaan tanah. Misalnya tanah dalam kawasan rizab Melayu, tanah dalam kawasan luar rizab Melayu, harganya akan banyak berbeza kerana sekatan penggunaan tanah tadi.

Jadi, jika tafsiran saya ini benar bermakna ini secara langsung akan memberi keuntungan kepada pihak Kerajaan semasa mengambil balik tanah ini untuk membayar pampasan yang lebih rendah kepada tuan-tuan tanah. Ini akan memberi kesan bahawa Kerajaan akan membayar harga yang lebih rendah kepada tuan-tuan tanah. Jika inilah berlaku, sepertimana yang saya bangkitkan kelmarin, bahawa sebahagian besar daripada tanah-tanah yang diambil oleh Kerajaan pada hari ini adalah melibatkan tanah-tanah kepunyaan orang-orang Melayu di kawasan luar bandar untuk jalan, sekolah dan sebagainya. Jadi, secara langsung dengan adanya peruntukan ini akan memberikan suatu kerugian kepada tuan tanah. Seperti yang saya bangkitkan kelmarin, tuan tanah sekarang tak ada hak lagi. Yang ada haknya ialah untuk mempertikaikan soal nilai bayaran yang diberi (value of the land). Sebab soal Kerajaan mengambil tanah itu tidak boleh dipertikaikan sekarang. Yang ada, cuma untuk mempertikaikan nilai. Jika seksyen ini pula dimasukkan, ini bermakna akan menyempitkan lagi peluang tuan tanah untuk mengambil tindakan berhubung dengan ketidakpuashatian di atas pampasan yang dibayar. Apakah kesan sebenar daripada seksyen ini? Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Tidak ada lagi. Sila.

3.54 ptg.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Pengerusi, pada hemat saya Yang Berhormat dari Kok Lanas ini cuba

membawa balik persoalan pokok. Saya telah menerangkan di peringkat awal tadi bahawa jika terdapat ataupun timbul pertanyaan kalau-kalau ada berlaku penindasan yang mana tuan tanah akan ditindas. Saya telah terangkan dengan panjang lebar tadi bahawa bukan semua—saya ulangi sebab untuk pengetahuan Yang Berhormat dari Kok Lanas, mungkin dia lambat datang tadi—bahawa bukan semua rumah-rumah yang telah diwartakan di bawah Akta Benda Purba ini diambilalih oleh Kerajaan. Kalau rumah itu dapat dijaga dengan baik, tuan tanah boleh menjaga rumah itu dengan baik, maka ia akan dikekalkan menjadi hak tuan tanah itu. Tetapi ianya akan hanya diambilalih oleh Kerajaan jika satu bangunan.....

Tuan Shahidan bin Kassim: Point of order.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, point of order, Yang Berhormat.

Tuan Shahidan bin Kassim: 36(1). Di bawah Jawatankuasa, segala pindaan memerlukan notis. Yang Berhormat menjawab soalan yang tidak ada notis dan Yang Berhormat menjawab soalan yang berbentuk dasar. Saya tak faham ini kenapa dibenarkan? Saya sudah beberapa kali dulu hendak bercakap, Speaker kata kena beri notis tiap-tiap pindaan ayat dan sebagainya. Jadi, soalnya adalah berbentuk dasar, bukan soalan yang khusus, sebab ini Jawatankuasa. Kita perlu bincang benda yang khusus, terutamanya pindaan perkataan-perkataan dan sebagainya. Tetapi kalau ada pindaan, kena hantar notis, bukan boleh beritahu macam itu sahaja, sebab saya sudah pernah bawa dulu, Speaker tolak. Jadi, sekarang mengapa dibenarkan dan Yang Berhormat menjawab benda-benda yang dasar.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Pengerusi, saya dari mula tadi telah mengatakan bahawa Yang Berhormat dari Kok Lanas mengemukakan perkara dasar, tetapi saya cuba hendak menerangkan kepada beliau. Kalau.....

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Kok Lanas bangun.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tuan Pengerusi, saya bukan berniat untuk memperbetulkan Tuan Yang di-Pertua dalam hal ini. Apa yang saya bangkitkan ialah penjelasan berhubung dengan sub-seksyen(2)(a) di Fasal 2. Ini peringkat Jawatankuasa, perbincangan mengenai seksyen secara detail boleh kita bincangkan. Yang saya minta tadi, apakah implikasi daripada seksyen ini? Sama ada apa yang saya hujahkan tadi adalah tepat untuk mentafsir seksyen ini, section by section. Saya tak tanya sub-seksyen (2)(a)(b), saya tanya sub-seksyen (2)(a), secara spesifik, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Pengerusi, saya rasa, saya memegang lagi floor, dengan izin. Jadi, semasa Yang Berhormat dari Kok Lanas bercakap, saya tak pernah duduk. Oleh yang demikian, saya harap ucapan beliau tadi di 'erase' daripada **Hansard** kerana saya masih lagi memegang floor.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sudah habis?

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Sekian, Tuan Pengerusi.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ada lagi Kok Lanas, ya.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tuan Pengerusi, saya rasa Yang Berhormat tak jawab soalan saya tadi. Saya hendak minta penjelasan

berhubung dengan implikasi Fasal 2, sub-seksyen 2 (2)(a). Ini bukan soal dasar, ini spesifik, implikasi daripada pemakaian sub-seksyen (2)(a). Itu yang saya minta tadi. Ini secara spesifik berhubung dengan sub-seksyen ini. Ini bukan soal dasar, Yang Berhormat. Ini soal spesifik, soal peruntukan di dalam seksyen itu sendiri. Apakah implikasinya? Yang Berhormat yang membentangkan Rang Undang-undang sudah tentu faham, kalau tidak, macam mana Yang Berhormat hendak beri penjelasan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dalam Dewan ini? Saya tanya spesifik, bukan soal dasar. Saya minta Yang Berhormat jawab dengan ikhlas apa yang saya bangkitkan tadi.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ada tambahan lagi?

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Pengerusi, sebagaimana yang telah saya terangkan tadi, penilaian atas pampasan ini akan dibuat oleh Jabatan Penilaian di bawah Kementerian Kewangan dengan mengambil kira undang-undang yang ada. Oleh yang demikian, saya tidak berhasrat untuk hendak memanjang-lebarkan penerangan itu.

Fasal 1 dan 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

**RANG UNDANG-UNDANG TANAH
(KAWASAN PENEMPATAN
BERKELOMPOK)
(PINDAAN)**

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

4.00 ptg.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu Suatu Akta untuk

meminda Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, sebelum Rang Undang-undang ini dibahaskan, sukalah saya menerangkan sebab-sebab dan tujuan mengapa Rang Undang-undang ini dibentangkan.

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat telah sedia maklum, bahawa Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 telah digubal bagi mempercepat dan memudahkan urusan pemberian milik tanah kepada mereka yang tidak mempunyai ataupun tidak mencukupi tanah. Ianya dilakukan dengan cara berkelompok.

Untuk mengawal supaya keluasan tanah di bawah rancangan-rancangan seperti ini tidak berkurangan, Akta ini telah memasukkan peruntukan-peruntukan yang tidak membolehkan tanah-tanah di bawah rancangan seperti ini dipecahbagi atau diberi milik kepada lebih daripada seorang.

(Tuan Yang di-Pertua memperkerusikan Mesyuarat)

Pada asalnya Akta ini tidak mempunyai peruntukan bagi membolehkan Pihakberkuasa Negeri membatalkan mana-mana kawasan yang telah diwartakan sebagai kawasan berkelompok. Walau bagaimanapun, dalam tahun 1981, peruntukan bagi membatalkan telahpun dibuat.

Seksyen 44(1) telah memperuntukkan bahawa Pihakberkuasa Negeri setelah berunding dengan Menteri bolehlahewartakan pengisytiharan supaya kesemua atau sebahagian daripada Kawasan Rancangan Berkelompok terhenti daripada menjadi Kawasan Penempatan Berkelompok.

Seksyen 2 Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 mentafsirkan 'Menteri' atau 'Minister' adalah seperti berikut, dengan izin:

“‘Minister’ means the Minister charged with responsibility for the Development Authority....”

Pada bulan Oktober, 1990 berikutan dengan perpindahannya agensi-agensi pembangunan tanah seperti FELDA dan FELCRA daripada Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar, maka Menteri yang bertanggungjawab mengikut Akta tersebut adalah Menteri yang mempunyai bidangkuasa dalam Lembaga Kemajuan Tanah iaitu Menteri Pembangunan Luar Bandar.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang kita sedia maklum bahawa pembangunan di negara kita telah berlaku dengan pesat, ianya telah menular sehingga ke kawasan-kawasan yang telah diwartakan di bawah Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960. Oleh yang demikian, Kementerian telah menerima permohonan untuk membatalkan kawasan-kawasan yang terlibat daripada Pihakberkuasa Negeri dari semasa ke semasa. Dalam keadaan seperti yang ada sekarang ini permohonan-permohonan tersebut dimajukan kepada Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, dan Kementerian akan memproses permohonan tersebut dan seterusnya dihantar kepada Menteri Pembangunan Luar Bandar untuk persetujuan.

Bagi menyenangkan pemerosesan tersebut, maka dicadangkan pindaan seperti yang ada dalam Rang Undang-undang ini. Cadangan dibuat dengan cara meminda takrif 'Menteri' iaitu bagi maksud Akta pada keseluruhannya 'Minister' dirujukkan kepada Menteri yang bertanggungjawab dengan tanggungjawab Lembaga Kemajuan Tanah. Walau bagaimanapun bagi maksud Seksyen 44(1) Akta tersebut 'Minister' bererti 'Menteri'

yang dipertanggungjawabkan dengan tanggungjawab, atau jika diberitahu sedemikian menerusi *Warta* yang dibuat oleh Yang di-Pertuan Agong di bawah Akta Tugas-tugas Menteri, 1969.

Tuan Yang di-Pertua, dengan cadangan ini diharap ianya akan dapat memberi fleksibiliti di mana apabila tugas-tugas Menteri disusun semula atau diubah, takrif menentukan bagi maksud seksyen 44(1) bolehlah ditakrifkan dengan sewajarnya tanpa memerlukan apa-apa pindaan. Pindaan diharap akan dapat memberi kelonggaran dan kelicinan dalam memproses permohonan-permohonan dari Pihakberkuasa Negeri.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi (Tan Sri Datuk Haji Sakaran bin Dandai): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Suatu Akta untuk meminda Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 dibaca kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat Klang.

4.05 ptg.

Tuan Fong Kui Lun (Klang): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk menyatakan pandangan saya berhubung Rang Undang-undang yang dibentangkan tadi, bernama Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) (Pindaan) 1992. Dan saya dapati cadangan pindaan dibuat untuk memudahkan urusan pentadbiran apabila ia bersangkutan dengan tugas Menteri yang diberi tanggungjawab supaya tidak timbul pertikaian.

Tuan Yang di-Pertua, dalam masa kita membincangkan Rang Undang-undang ini, saya ingin mengambil kesempatan

ini untuk menyatakan sedikit pandangan tentang Rancangan Tanah Berkelompok yang dimajukan oleh Felcra.

Ramai orang salah faham tentang tugas dan peranan Felcra dan Felda. Salah faham ini mengingatkan saya tentang ura-ura Kerajaan untuk menyatukan Badan-badan Berkanun seperti Felcra, Felda dan Risda menjadi satu badan Berkanun sahaja memandangkan badan-badan tersebut mempunyai peranan dan tugas yang tidak jauh bezanya.

Tuan Yang di-Pertua, saya tidak tahu apakah perkembangan selanjutnya dengan cadangan ini. Sampai di tahap manakah cadangan ini?

Apakah hendak dilaksanakan ataupun tidak? Pada fahaman saya, adalah baik badan-badan ini disatukan supaya menjadi satu organisasi yang besar dan tersusun bagi memajukan masyarakat luar bandar dalam Pembangunan Wilayah.

Felcra nampaknya sudah menjadi Badan Berkanun yang kecil dan terasing berbanding dengan Felda dan Risda. Mengapa perlu kita membelanjakan wang yang banyak jika kita mempunyai jalan menjimatkan belanja dengan menyatukan badan-badan ini? Salah satu tugas Felcra ialah untuk menyatu dan memulihkan tanah ke dalam satu kelompok. Dalam masa kita menghadapi masalah banyak tanah terbiar tanpa diusahakan apakah yang telah Felcra lakukan untuk membetulkan tanah-tanah terbiar ini?

Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun terdapat usaha untuk memulih dan memajukan tanah terbiar di seluruh negara, namun kita masih belum berpuashati dengan kerja-kerja yang dilakukan. Felcra patut ada rancangan tersusun untuk memajukan tanah-tanah terbiar ini supaya dapat dibangunkan secara komersil. Tanaman komersil yang senang mendapat pasaran baik dalam negeri dan antarabangsa bolehlah diusahakan di atas

tanah-tanah terbiar, menerusi usaha Felcra menggerakkan para pemilik tanah atau waris mereka mengerjakan tanah tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, bukan itu sahaja Felcra patut membuka tanah pinggir yang baru dan sebagainya dengan melibatkan peserta dari berbagai kaum di negara kita bagi mengusahakan tanaman pertanian komersil ini. Masyarakat Felcra harus dimotivasikan supaya mereka berminat mengusahakan tanaman dan memberi pulangan yang lumayan.

Tuan Yang di-Pertua, di samping itu, masalah generasi kedua menjadi isu dalam tanah rancangan dan saya ingin menggesa Kerajaan supaya serius dengan masalah ini. Kita tidak boleh manahan jika anak-anak peserta keluar berhijrah mencari pendapatan yang lebih lumayan kerana mereka melihat kehidupan di tanah Felcra tidak ada prospek. Ini menunjukkan Felcra gagal menarik minat mereka kerana tidak menyediakan insentif yang menggalakkan kepada mereka. Pokok getah, koko, sawit, padi dan sebagainya merupakan tanaman yang tidak menimbulkan minat mereka untuk berterusan tinggal di tanah rancangan.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang perlu bagi Felcra ialah mengatur satu rancangan untuk membangunkan generasi kedua Felcra ini menjadi petani dan pekebun yang moden yang dibekalkan dengan pengetahuan dan ilmu perniagaan tani.

Tuan Yang di-Pertua, industri kecil boleh juga dibangunkan di tanah-tanah rancangan dengan disertai dengan berbagai-bagai kemudahan bagi mengelakkan anak muda ini berhijrah ke bandar. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kepong.

4.12 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang ini merupakan satu usaha untuk melicinkan proses pentadbiran di dalam memajukan tanah kelompok. Di sini, selain daripada masalah yang dibentangkan oleh Yang Berhormat dari Kelang mengenai Felcra, saya akan menyentuh beberapa perkara mengenai Felda yang merupakan satu skim pembangunan tanah yang sangat besar di negara ini yang keluasannya beratus ribu hektar.

Tuan Yang di-Pertua, setakat sekarang saya nampak ada beberapa masalah yang timbul:

- (i) dasar Felda untuk mengadakan rancangan-rancangan tanah Felda sama ada Kerajaan berniat untuk membuka lebih banyak tanah lagi;
- (ii) dasar perindustrian kawasan-kawasan Felda yang belum pun digubalkan; dan
- (iii) kekurangan pekerja di kawasan-kawasan Felda.

Tuan Yang di-Pertua, sekarang ini terdapat 478 rancangan Felda di seluruh negara. Pertama, rancangan yang paling banyak ialah di Pahang. Kedua, di Johor. Ketiga, di Sabah. Lain-lain kawasan bukanlah begitu banyak dengan keluasan tanah yang hampir 884,000 hektar. Ini merupakan satu skim pembangunan tanah yang paling besar di negara ini dengan keluasan tanah berkelompok paling luas.

Daripada 478 buah rancangan, 323 daripadanya adalah rancangan berpeneroka yang diuruskan mengikut sistem hakmilik individu, manakala bakinya diuruskan oleh....

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis: (Bangun)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat Rompin bangun.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan. Yang Berhormat nampaknya amat peka dan sensitif tentang peneroka Felda. Saya alu-alukanlah. Tetapi saya hendak bertanya sama ada, pertama, Yang Berhormat sudah pergikah ke kawasan Felda ini? Sudah tengokkah perbezaannya antara kelapa sawit dengan kelapa biasa? Kalau sekadar hanya membaca buku sahaja, saya bimbang sama ada maklumat yang Yang Berhormat dapat itu betul atau tidak. Tepat atau tidak. Ataupun sekadar hanya mempolitikkan sahaja isu Felda ini untuk kepentingan politik DAP sahaja.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, memanglah Endau-Rompin ini entah berapa tahun pembalakan haram berlaku di kawasan itu. Itu tidak diendahkan. Tetapi sekarang hendak mempersoalkan hak saya untuk membangkitkan hal ini yang telah pun saya bangkitkan bertahun-tahun di kawasan ini. Menteri atau Timbalan Menteri yang berkenaan manjawab tetapi pada waktu itu Yang Berhormat Rompin tidak ada dalam Dewan, maka itulah masalahnya sekarang timbul, beliau hendak buat soalan.

Saya pergi ke Jerantut, Negeri Sembilan, Tampin dan beberapa rancangan lagi yang saya telah pergi untuk menyaksi sendiri apa yang dikatakan sebagai kelapa sawit, getah, dan koko. Saya akan memberi penerangan kepada Yang Berhormat dari Rompin kerana tidak berupaya untuk mengawal kawasan sendiri daripada pembalakan haram.

Dr. Kua Kia Soong: (Bangun)

Tuan Yang di-Pertua: Petaling Jaya bangun.

Dr. Kua Kia Soong: Saya minta penjelasan daripada Ahli Yang Berhormat Kepong.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Rompin ini dia berlakon sahaja sedangkan dia tahu baru-baru ini satu rombongan daripada DAP sudah melawat tanah Felda di kawasan Rompin. Pada masa itu Ahli Yang Berhormat dari Rompin jadi panik dan dia telah merujuk kepada pemuda UMNO dalam kawasan ini....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, tidak ada sangkut-paut dengan apa yang dia ucapkan di sini.

Dr. Kua Kia Soong: Ada, ada bersangkutan dengan Felda, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Petaling Jaya, ini tidak bersangkutan dengan apa yang diucapkan oleh Yang Berhormat dari Kepong tadi. Tidak ada berbangkit dengan apa yang diucapkan oleh Kepong.

Dr. Kua Kia Soong: Saya minta penjelasan sahajalah, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, memang apa yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Petaling Jaya itu benarlah. Semasa pihak DAP pergi ke Rompin itu, kelam-kabut nampaknya.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya sudah tengok Rang Undang-undang Tanah....

Dr. Tan Seng Giaw: Ini mengenai kawasan....

Tuan Yang di-Pertua: Nanti sekejap, Yang Berhormat! Saya mahu melihat Land (Group Settlement Areas) Act, 1960. Ini tidak bersangkutan-paut dengan Felda pun. Felda dia mempunyai satu undang-undang asing.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, mungkin Yang Berhormat tadi tidak menjelaskan dengan lebih teliti. Tadi beliau ada sebut mengenai tanah berkelompok, terutamanya Felda, Felcra, dia ada sebut sendiri, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Tetapi mengikut undang-undang iaitu Land (Group Settlement Areas) Act 1960, adalah berasingan dengan Felda Act.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, memang kawasan Felda tertakluk kepada Akta ini. Memang. Maksud Yang Berhormat, itu kerana banyak kawasan-kawasan seperti di kawasan Sungai Buaya...

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Rompin bangun hendak apa?

Dr. Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis: Kalau itu ruling Tuan Yang di-Pertua, saya nampak bahawa....

Tuan Yang di-Pertua: Nanti sekejap. Saya pun tidak berapa tentu lagi.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis: Kalau ada ruling, Tuan Yang di-Pertua, saya minta uncapan Yang Berhormat dari Kepong ini di 'removed' dari *Hansard*.

Tuan Yang di-Pertua: Nanti, nanti, Yang Berhormat. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, tolong terangkan adakah Felda ini termasuk di bawah Land (Group Settlement Areas) Act 1960?

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya ada banyak kekeliruan. Tujuan pembentangan Rang Undang-undang ini ialah supaya dalam Land (Group Settlement Areas) Act ini, seksyen 44(1) sahaja ditinggalkan. Manakala Part D memberi kuasa kepada

Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi. Yang lainnya sekarang ini adalah di bawah Kementerian Pembangunan Luar Bandar. Walaupun kawasan Felda diwartakan di bawah Akta Land (Group Settlement Areas) Act 1960 ini sendiri.

Kalau kita berbincang dengan begitu panjang-lebar sekalipun, saya percaya bahawa kami daripada Kementerian ini tidak mampu untuk hendak memberi ulasan kerana Felda dan Felcra ini adalah di bawah Kementerian lain.

Cuma dengan Akta ini apabila kawasan Group Settlement Area ini atau kawasan tanah-tanah yang di bawah GSA ini hendak dibatalkan, ia bersangkut-paut dengan Undang-undang Tanah dan apabila Undang-undang Tanah itu terlibat, maka di sinilah baru Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi mengambil peranan. Bagaimana Felda, bagaimana Felcra dimajukan, cara pengendaliannya, itu di bawah Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Tuan Yang di-Pertua: Bukan, Yang Berhormat, yang ditanyakan ini adakah FELDA itu termasuk di bawah Akta Tanah Kawasan Penempatan Berkelompok ini?

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Ya, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat, yang itu sahaja yang kita hendak tahu.

Dr. Tan Seng Giaw: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Cuma Yang Berhormat, memang dia "berikhtiar" dan Rompin pun bersama-sama "berikhtiar" juga. (Ketawa)

Tuan Yang di-Pertua, seperti saya sebutkan tadi, daripada 478 buah rancangan, 323 daripadanya adalah rancangan berpeneroka yang diuruskan mengikut sistem hakmilik individu, manakala bakinya diuruskan oleh anak

syarikat Felda iaitu Felda Plantation Sdn. Bhd. mengikut pengurusan secara sistem syarikat. Ini penting, saya akan timbulkan mengapa ini penting. Rompin cuba perhatikan, jangan 'jengok atau kerling' ke kawasan lain.

Jumlah peneroka di setiap negeri memang banyak terutamanya di Pahang seperti saya sebutkan tadi. Cuma pengurusan rancangan berpeneroka yang diuruskan mengikut sistem pejabat kawasan yang berjumlah sebanyak 13 buah. Kedudukan pengeluaran hasil bagi kawasan-kawasan ini memang membimbangkan, kerana saya nampak kebanyakan kawasan-kawasan ini ialah menanam kelapa sawit. Dan ada yang menanam getah dan sedikit sahaja koko. Dan sekarang harga kelapa sawit tidak begitu baik, dan ini memang menjejaskan pendapatan para peneroka. Dan apa yang hendak saya bangkitkan di sini mengenai Felda yang memiliki 12 perbadanan dan 9 syarikat. Ini memang menimbulkan ketidakpuasan di kalangan setengah-setengah para peneroka dan juga di masyarakat umumnya, kerana Felda merupakan satu gergasi yang memang mempunyai pengurusan sendiri dan dianggap tidak begitu berkesan, tidak begitu efektif. Dan daripada 9 syarikat ini, 8 daripadanya dibuat secara usahasama dengan syarikat luar negara ataupun tempatan, manakala satu syarikat iaitu Felda Plantation Sdn. Bhd. ekuitinya dimiliki sepenuhnya oleh Felda.

Tuan Yang di-Pertua, syarikat-syarikat usahasama adalah termasuk Kilang Gula Felda Perlis Sdn. Bhd., Felda Johor Bulkurs Sdn. Bhd., Felda Oil Product Sdn. Bhd., FEM Sdn. Bhd., Malaysia Cocoa Manufacturing Sdn. Bhd., Laporte (M) Sdn. Bhd., Pasir Gudang Grain Terminal Sdn. Bhd., FPG Olio-Chemicals Sdn. Bhd. Ini memang syarikat-syarikat yang besar belaka, terutamanya Felda Johor Bulkurs Sdn. Bhd. dan juga Felda Oil Products Sdn. Bhd. ini syarikat gergasi.

Tuan Yang di-Pertua, bagaimanakah kilang-kilang seperti ini dapat memberi manfaat, faedah kepada peneroka di negara

ini yang berjumlah lebih 800,000 orang? Ini satu soalan yang jarang dijawab di dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang di-Pertua, bilangan kilang yang dimiliki oleh Felda di seluruh negara adalah kelapa sawit—65, getah—11 dan koko—2.

Tuan Yang di-Pertua, ada di setengah-setengah tempat seperti di kawasan Sungai Buaya di mana ada 1,161 hektar tanah getah yang penerokanya yang masing-masing memiliki 3.2 hektar tanah bertanam getah dan 0.1 hektar tanah tapak rumah. Dan 363 peneroka ini sekarang telah memohon untuk menukar syarat menjadikan tanah getah ini kepada tanah perindustrian. Saya tidak pernah dengar di dalam Dewan yang mulia ini, apakah dasar Felda di bawah Akta yang sedang dibincangkan ini, mengenai penukaran syarat tanah-tanah Felda, kerana setahu saya dasar Felda ini ialah untuk mewujudkan kalangan petani moden di kawasan-kawasan Felda, itu matlamatnya.

Tetapi sekarang, saya nampak, ada permohonan untuk menukar syarat menjadikan kawasan-kawasan yang tertentu sebagai kawasan perindustrian. Dan Yang Berhormat Menteri telah mengumumkan pada tahun yang lepas bahawa beliau memuji pihak Felda yang berjaya menyahut seruan Kerajaan mengurangkan perbelanjaannya dan mengambil langkah untuk berdikari. Dan sebagai satu langkah untuk berdikari ialah untuk mewujudkan kawasan perindustrian dan beliau mengatakan bahawa Kerajaan sedang mengkaji untuk menjadi kawasan rancangan Felda sebagai kawasan perindustrian bagi membolehkan para peneroka mendapat hasil yang lebih. Maka daripada Akta manakah dasar ini wujud? Daripada mewujudkan petani moden kepada pekilang moden. Ini perubahan dasar yang tidak pernah dibentangkan di dalam Dewan yang mulia ini, kerana yang terlibatnya banyak orang. Misalnya, saya

mendengar daripada ucapan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Selangor, dia kata: "Rancangan 363 orang peneroka Sungai Buaya ini di Hulu Selangor, untuk menukar syarat tanah getah milik mereka kepada tanah perindustrian dan perumahan yang mereka harap boleh menjadikan mereka "jutawan segera." "Jutawan segera". Jadi, daripada petani moden kepada "jutawan segera". Inilah, apakah dasarnya? "Dasar jutawan segera". Kalau seseorang itu tidak bekerja dengan bersungguh-sungguh, jadi jutawan itu sia-sia sahaja. Tidak dapat mempertahankan.

Tuan Yang di-Pertua, sebab itulah, saya bersimpati dengan Yang Berhormat kerana sekarang ini FELDA bukan di bawah Kementerian, mungkin talkimat yang diterima daripada pihak pegawai pun tidak sentuh hal-hal seperti ini.

Walau bagaimanapun, Akta ini masih wujud untuk menakluki kawasan-kawasan Felda ini. Saya berharap pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan juga Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi dapat menjawab soalan mengenai penukaran dasar tadi dan daripada dasar pertanian kepada dasar perindustrian. Apakah dasar sekarang mengenai keluasan dan perancangan Felda dan juga rancangan-rancangan yang baru? Adakah pihak Kerajaan hendak memberhentikan ataupun tidak akan membuka tanah lagi untuk Rancangan Felda kerana faktor-faktor tertentu, termasuk dasar yang samar-samar dan juga termasuk kekurangan para pekerja?

Tuan Yang di-Pertua, nampaknya di kawasan-kawasan Felda, terutamanya apa yang disebutkan sebagai kawasan-kawasan yang dikomersilkan mengikut sistem komersil sekarang masih menghadapi kekurangan pekerja di 151 skim Felda di seluruh negara. Jumlahnya 323,000 hektar kelapa sawit dan getah yang berasaskan sistem komersil. Dan kekurangan ini lebih serius dengan langkah Kementerian Dalam

Negeri bertindak mencegah kegiatan pendatang haram (pendatang tanpa izin) yang menjejaskan kerja di 151 rancangan Felda ini yang dikatakan berasaskan kepada sistem komersil.

Bolehkah Yang Berhormat menerangkan bagaimana masalah kekurangan pekerja ini timbul dan cara untuk mengatasi? Setahu saya ada usaha untuk mendapatkan pekerjaan mahir dari Indonesia, India, Pakistan dan negara-negara lain untuk mengatasi kekurangan pekerja. Jadi, soalan yang timbul ialah apakah dasar Kerajaan.

Sekarang para peneroka tidak lagi berminat bekerja di dalam 151 rancangan Felda. Akibatnya kita terpaksa ambil pekerja daripada negara-negara asing untuk menjadi pekerja di skim-skim tersebut. Sekarang apakah dasar Kerajaan? Adakah itu bermakna dasar yang utama adalah untuk menjadikan para peneroka sebagai petani moden ini sudah gagal dan ketinggalan zaman? Kerana tidak ada peneroka yang berminat lagi maka kita terpaksa ambil pekerja asing, pekerja tanpa izin untuk bekerja. Ini satu soal pokok iaitu mengenai relevannya skim seperti ini.

Sekarang ia merupakan satu skim untuk mewujudkan peluang pekerjaan bagi orang asing. Adakah ini merupakan satu dasar baru untuk Felda? Saya berharap Kementerian dapat memberi jawapan kepada soal ini. Janganlah kita setakat hendak membuat publisiti dan propaganda bahawa konsep Felda ini sudahpun sekarang diterima oleh negara-negara lain dan mereka hendak mempelajari konsep ini. Memang sesetengahnya ada kebaikan juga, tetapi sekarang zaman 90an, tentu menjadikan dasar rancangan Felda ini ketinggalan zaman. Saya membangkitkan hal ini kerana pada masa sekarang adalah perlu bagi Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi ataupun Kementerian Pembangunan Luar Bandar untuk mengkaji semula dasar-dasar yang telahpun saya sebutkan tadi. Sekian, terima kasih.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar:
(Bangun)

Tuan Yang di-Pertua: Batang Lupar.
Jangan panjang sangat, minta cakap pendek sahaja.

4.36 ptg.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar
(Batang Lupar): Saya biasanya cakap pendek, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih.

Saya ingin mengambil bahagian dalam menyokong Suatu Akta untuk meminda Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1990 ini dan saya bercakap, sebagaimana arahan Tuan Yang di-Pertua tadi saya akan bercakap pendek sahaja, Walaupun pendek, saya harap pihak Kementerian akan mengambil berat, kerana apa yang saya cakapkan ini adalah berhubung dengan kemajuan negeri Sarawak.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang kita ketahui, kemajuan negeri Sarawak adalah berlandaskan dua atau tiga industri sahaja. Industri perkayuan, industri minyak dan industri gas. Industri-industri lain adalah masih lagi diperingkat yang baru membangun dan belum lagi mendatangkan apa-apa hasil kepada negeri itu. Jadi, adalah besar maknanya kalau 'base' ataupun skop industri ini diperbesarkan lagi.

Jadi, undang-undang ini memang besar maknanya kepada orang di negeri Sarawak, umpamanya, industri perkayuan. Sebagaimana yang telah saya sebutkan dua tiga hari yang lepas, dalam persidangan ini juga, iaitu industri perkayuan mengalami satu perubahan yang mana kita terpaksa mengikut tekanan daripada pihak-pihak yang tertentu di luar negara. Kita terpaksa mengurangkan keluaran balak daripada satu peringkat ke satu peringkat yang mana akhirnya kita kehilangan pendapatan.

Umpamanya di Sarawak pada masa sekarang, sehingga tahun 1995 kita ingin mengurangkan pengeluaran kayu daripada 18 juta cubic meter kepada 9.2 juta cubic meter. Dengan adanya pengurangan secara 'target' ataupun berperingkat-peringkat ini, kita telah juga mengalami satu perkara, iaitu kekurangan hasil pendapatan bagi negeri Sarawak; yang mana sebagaimana yang kita tahu 50% hasil negeri itu adalah didapati daripada hasil industri pembalakan.

Pada masa sekarang, sebagaimana dilaporkan, 10,000 anak-anak Sarawak telah kehilangan pekerjaan oleh tindakan Kerajaan yang dipaksa oleh pihak luar negara menurunkan pengeluaran balak di negara ini. Jadi, kita terpaksa peka dengan tekanan ini oleh kerana ini adalah credibility negara kita. Kita terpaksa ikut juga. Jadi, dengan keadaan yang demikian, kita terpaksa bertanya kepada diri kita sendiri, apakah alternatif yang ada pada kita.

Tuan Yang di-Pertua, Sarawak adalah negeri yang terbesar di Malaysia, bahkan tolak Melaka, tolak Perlis, Sarawak sama besar dengan Semenanjung Malaysia. Tetapi pembangunan tanahnya adalah masih jauh kebelakang. Pada tahun lepas saya diberitahu bahawa hanya 7,000 ekar tanah yang dibangunkan untuk Felda. Jadi, ini memang sangat menyedihkan.

Jadi, kalau kita pandang tempat yang telah dibangunkan umpamanya di kawasan Samarahan (IADP) dan kawasan Keleka, kita nampak pembangunan bukan sahaja dari segi penanaman tetapi juga pembangunan infrastruktur. Dengan adanya infrastruktur yang baik, kita boleh membangunkan industri-industri hiliran. Jadi, kita bukan sahaja berkata ini untuk bercucuk-tanam, membangun tanah tetapi juga kita boleh membuat industri yang integrated.

Jadi, sedikit sebanyak saya bersetuju dengan Ahli Yang Berhormat dari Kepong. Daripada petani moden, kita ke industri moden hiliran berbangkit daripada perindustrian pertanian. Pandangan itu kita telah nampak di Samarahan dan di Keleka, Sarawak tetapi apa yang menyedihkan, kawasan-kawasan lain masih tersepit dan terhimpit, masih hutan belukar yang masih terbiar, tidak ditanam dengan benda yang mendatangkan hasil selain dari pihak-pihak environmentalist yang bersukaria memandangkan Sarawak itu masih di bawah hutan rimba yang menghijau.

Tuan Yang di-Pertua, dengan itu Batang Lupa umpamanya tersepit di antara Samarahan dan Keleka dan ada penyelidikan, feasibility study telah dibuat. Saya ingin bertanya dahulu, lepas itu baru berharap. Berapa banyakkah penyelidikan yang sama telah dibuat di seluruh Sarawak untuk mengenalpasti tanah-tanah yang boleh diterokai, tanah-tanah yang boleh dirancangkan, tanah-tanah yang boleh ditukar membuat hasil, mendatangkan "hasil dan mahsul," kata P. Ramlee, kepada negara kita ini, menggantikan industri-industri kita yang terjejas umpamanya industri pembalakan.

Jadi, sebagaimana yang telah saya difahamkan, ada penyelidikan dibuat di kawasan Bajong. Sebarang sudah dibuat penyelidikan dan penyelidikan itu sudah siap. Soalannya di manakah datangnya the funding, dengan izin, untuk projek ini? Tetapi projek ini dipandang begitu besar maknanya untuk penghasilan negara. Bukan kawasan saya sahaja itu. Benar, kawasan itu kawasan saya tetapi maknanya kepada negara adalah besar—pembangunan tanah-tanah yang terbiar. Jadi, dengan itu saya bertanya kepada pihak Kementerian sudahkah rancangan untuk mengisi feasibility study itu menjadi satu rancangan yang bermakna? Jangan buku feasibility study yang setebal dua inci itu menjadi satu penghiasan almari

pihak Kementerian-kementerian sahaja. Setelah kita membuang duit berpuluh ribu ringgit, beratus ribu ringgit untuk penyelidikan, sekarang kita simpan buku itu di sana dan di bawah meja saya pun ada satu. Jadi, kita tidak mahu buku itu jadi satu penghiasan, dipandang cantik, berwarna-warni tetapi tidak mendatangkan hasil, bahkan telah membuang wang untuk membuat study itu dahulu.

Jadi, saya berharaplah, bukan sahaja di kawasan itu tetapi studies yang dibuat di tempat-tempat yang lain dijalankan dan diberi makna dengan menjalankan rancangan-rancangan supaya penanaman berkelompok atau bersepadu kita buat dengan seberapa segera untuk membangun sebagai nukleus pembangunan ekonomi dan pembangunan infrastruktur di negeri sebagaimana negeri Sarawak.

Sebagaimana yang kita tahu, negeri Sarawak adalah negeri yang terbesar tetapi yang terkebelakang daripada segi infrastruktur di luar bandar. Jadi, dengan adanya pembangunan tanah dengan sendirinya pembangunan ekonomi, pembangunan infrastruktur, pembangunan kemudahan-kemudahan asas boleh dihantar. Tidak mungkin kita boleh menghantar kemudahan api dan air kalau tidak ada jalan. Kalau ada pembangunan perladangan, kemudahan jalan raya mungkin datang, bekalan api dan air pun akan datang. Sekarang kita minum air dari hujan, tetapi kalau gunung Pinatubo meletus lagi, kita yang di luar bandar ini akan minum air yang bercampur dengan pasir dan debu dari Gunung Pinatubo.

Jadi, bukan itu sahaja, kita telah pandang di Samarahan di mana industri hiliran juga dibangunkan; umpamanya desiccated coconut yang telah dibangunkan dan beberapa kilang telah dibuat. Kita merasakan irihati kerana saya dari Batang Lupar, kawasan yang tidak membangun, tetapi sebelum sampai ke Batang Lupar, saya melintas dahulu di

Samarahan tiap-tiap kali pergi. Tiap-tiap kali saya datang ke sana, saya melintas jalan yang baik, indah dan infrastruktur yang baik tetapi bila sampai ke kawasan saya, terpaksa berkayuh perahu, mengharungi lautan untuk ke kawasan saya. Kalau gelombang besar, saya tidak boleh pergi.

Jadi, inilah saya berharap kepada pihak Kementerian supaya studies yang telah dibuat oleh pihak-pihak yang tertentu dijalankan, kalau kewangan perlu dicari, saya ingat pihak Kementerian harus menekankan perkara ini supaya wang boleh dicari dengan seberapa segera yang mungkin kerana target kita ialah Wawasan 2020. Jangan Sarawak ketinggalan. Di sini nanti setelah membangun bukan sahaja dari segi industri-industri yang ada pada kita, tetapi Sarawak masih ketinggalan. Ditinggalkan macam itu sahaja menjadi muzium kepada pihak environmentalist.

Kita bukan tidak peka dengan tekanan tetapi kita mesti hidup juga. Kita mesti hidup, alternatif mesti dicari. 10 ribu budak dalam masa dua tahun pembangunan pembalakan, kita telah merasa tertekan mana nak mencari pekerjaan untuk budak-budak ini dan apa insentif yang kita telah beri? Kalau kita menyuruh mereka menanam pokok, menanam ubi, menanam keledek semuanya boleh, tetapi mana insentifnya, mana penghasilannya? Dapatkah menjadi satu alternatif kepada apa yang telah mereka buat selama ini? Tetapi kalau ada skim yang dirancang oleh pihak Kerajaan dengan teratur dan mungkin mendatangkan hasil yang baik sebagaimana yang telah dibuat di sini, insya Allah, pertanian mungkin menjadi satu alternatif kepada industri yang bakal menjadi industri hiliran sahaja di Sarawak iaitu industri kayu dan proses hiliran kayu.

Jadi, dengan itu saya berharap pihak Kementerian mengambil berat soalan ini kerana persoalan ini adalah bagi

merealisasikan Wawasan yang pernah kita sebutkan. Saya tertarik satu perkataan daripada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri semasa datang ke Sarawak. Semasa kita menggunakan T-shirt "Wawasan 2020", buat "2020" di bangunan sana, di bangunan sini tetapi apakah tindakan yang realistik, tindakan yang wajar untuk merealisasikan nombor-nombor yang disebut itu? Nombor "2020" yang kita sebut itu. Kalau tidak, nombor "2020" itu tidak akan bermakna pada kita.

Saya sekali lagi menyebutkan, menyebutkan di sini iaitu maju-mundur kejayaan Wawasan 2020 terletak bukan di Kuala Lumpur, bukan di Kuching, di Johor Bahru, di Pulau Pinang tetapi di pedalaman negara ini sama ada orang di pedalaman mendapat nikmat yang sama yang kita idamkan untuk orang yang di dalam bandar. Satu jalan ialah pembangunan tanah yang terbiar, membangunkan tanah yang belum diterokai untuk mendatangkan hasil kepada negara ini. Dengan itu, Tuan Yang di-Pertua, saya memendekkan percakapan, terima kasih dan saya menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, dipersilakan menjawab.

4.48 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi (Tuan Mohd. Noh bin Rajab): Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak Kementerian saya ingin mengucapkan terima kasih kepada tiga orang Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dan sedaya-upaya menyumbangkan kepada pembangunan rakyat melalui rancangan-rancangan yang dijalankan oleh Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menekankan sekali lagi bahawa di bawah Akta Tanah Kawasan Penempatan Berkelompok 1990, memang tanah-tanah FELDA itu diwartakan di bawah Akta ini tetapi ia hanya sekadar mewartakannya sahaja. Daripada segi operasi FELDA

ataupun operasi Felcra, tujuan, nilai, falsafah dan kejayaannya, perlu diingatkan bahawa ada Akta-akta yang khusus untuk itu. Umpamanya Felda ada Felda Acts sendiri, Felcra ada Felcra Acts sendiri.

Cuma, tanahnya sahaja diwartakan di bawah Land (Group Settlement Areas) Act. Oleh yang demikian, saya mohon maaf kerana tidak dapat mengulas hujah-hujah yang telah diberikan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat tadi.

Walau bagaimanapun, saya yakin bahawa pihak-pihak berkuasa yang berkenaan, umpamanya Kerajaan Negeri atau Kementerian berkenaan yang bersangkutan-paut dengan pelaksanaan operasi badan-badan ini akan mengambil pertimbangan atas perkara-perkara yang telah dibangkitkan. Sekian, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Tuan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Fasal 1 hingga 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

**RANG UNDANG-UNDANG
PERLEMBAGAAN
(PINDAAN) (No. 2) 1993**

Bacaan Kali Yang Kedua

4.54 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang (Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) (No. 2) 1993 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, tujuan Fasal (2) Rang Undang-undang ini ialah bagi meminda Perkara 113 Perlembagaan Persekutuan. Mengikut peruntukan-peruntukan Perkara 113 yang sedia ada, Suruhanjaya Pilihanraya di bawah Fasal (2) boleh menjalankan ulangkaji bahagian-bahagian pilihanraya bagi seluruh Malaysia. Di samping itu, Suruhanjaya Pilihanraya melalui perenggan kecil (i), Fasal (3A) Perkara 113 boleh juga menjalankan urusan persempadanan bahagian-bahagian pilihanraya di negeri-negeri di mana bilangan Ahli Dewan Rakyat atau Dewan Undangan Negeri ditambah dengan adanya pindaan kepada Perkara 46 dan juga melalui satu Rang Undang-undang negeri.

Walau bagaimanapun, ulangkaji di bawah Perkara 113(2) pada lazimnya berlaku selepas lapan tahun berlalu dari tarikh siapnya kajian semula yang terakhir yang dijalankan di bawah Fasal (2) Perkara 113.

Tuan Yang di-Pertua, didapati keadaan boleh wujud di mana pertambahan dibuat kepada keanggotaan Dewan Rakyat di bawah Perkara 46 Perlembagaan Persekutuan atau keanggotaan sesuatu Dewan Undangan Negeri melalui suatu undang-undang yang dibuat oleh badan perundangan negeri itu berlaku selepas

sahaja lapan tahun berlalu dari tarikh siapnya kajian semula yang terakhir yang dijalankan menurut Fasal (2) Perkara 113.

Di dalam keadaan sedemikian, dari segi teorinya, Suruhanjaya Pilihanraya boleh menjalankan ulangkaji sama ada di bawah Fasal (2) Perkara 113 ataupun di bawah perenggan kecil (i) Fasal (3) Perkara 113. Walau bagaimanapun, jika ulangkaji di bawah Fasal (2), Perkara 113 dan di bawah perenggan (i) Fasal (3), Perkara 113 dijalankan serentak, ini bermakna bahawa mekanismanya adalah sama dan akan menyebabkan ulangkaji yang hendak dijalankan bertindih dari segi bahagian yang hendak dipersempadankan oleh kerana bahagian-bahagian pilihanraya yang terlibat dengan pindaan di bawah Perkara 46 akan merupakan sebahagian dari bahagian-bahagian yang akan diulangkaji sempadannya jika ulangkaji dijalankan di bawah Fasal (2) Perkara 113 itu.

Dengan itu, didapati adalah wajar bahawa sekiranya Suruhanjaya Pilihanraya berpendapat satu kajian semula bagi seluruh negeri di bawah Fasal (2) Perkara 113 lebih berfaedah. Suruhanjaya Pilihanraya hendaklah diberi kuasa untuk menjalankan kajian semula di bawah Fasal (2) itu tanpa mengira bahawa pertambahan bilangan Ahli di bawah Perkara 46 akan memerlukan Suruhanjaya mengendalikan kajian semula mengikut Fasal (3A), Perkara 113 Perlembagaan Persekutuan. Dalam mengendalikan kajian semula itu di bawah Fasal (2) Perkara 113, Suruhanjaya Pilihanraya perlu mengambil kira sempadan mana-mana bahagian pilihanraya yang terlibat berikutan dengan pindaan kepada Perkara 46 Perlembagaan Persekutuan itu.

Tuan Yang di-Pertua, Fasal (3) Rang Undang-undang ini bertujuan untuk meminda Seksyen 22, Jadual Kelapan. Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, melalui Akta Perlembagaan (Pindaan) 1993, (Akta 848), satu

peruntukan baru iaitu seksyen 1A telah dimasukkan ke dalam Jadual Kelapan. Peruntukan ini menyentuh soal prosiding terhadap Raja di mana tidak terpakai bagi negeri-negeri Melaka, Pulau Pinang, Sabah dan Sarawak.

Ada beberapa peruntukan di dalam Jadual Kelapan, iaitu bahagian yang terpakai bagi Perlembagaan-perlembagaan negeri yang tidak terpakai bagi negeri-negeri Melaka, Pulau Pinang, Sabah dan Sarawak.

Tuan Lim Kit Siang: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Ya, minta penjelasan.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Biar saya habiskan dahulu.

Tuan Lim Kit Siang: Peruntukan yang disebut oleh Yang Berhormat Menteri saya tak nampak ada di sini.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Nanti bila Yang Berhormat bawa, nanti Yang Berhormat boleh.....

Tuan Lim Kit Siang: Bukan, saya mahu tahu macam mana.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Saya sebutkan peruntukan ini di bawah Fasal 3 iaitu:

“Jadual Kelapan kepada Perlembagaan Persekutuan adalah dipinda dengan memasukkan selepas perkataan “seksyen 1(2)” dalam seksyen 22, perkataan “seksyen 1A”.

Itu ada dalam ini. Buka Perlembagaan dan lihat Eighth Schedule.

Dengan itu, pindaan berbangkit ini perlu dibuat untuk menjelaskan bahawa seksyen 1A berhubung dengan prosiding terhadap Raja juga tidak terpakai bagi negeri-negeri tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, Fasal 4 Rang Undang-undang ini adalah berkaitan dengan pindaan kepada Perkara 113 Perlembagaan Persekutuan. Dengan adanya peruntukan Fasal (3B) yang baru, pindaan berbangkit perlu dibuat kepada Akta Perlembagaan (Pindaan) 1992 iaitu Akta A837 untuk memansuhkan seksyen 3 di mana Suruhanjaya Pilihanraya dikehendaki menjalankan ulangkaji mengikut perenggan (i) Fasal (3A) Perkara 113 sahaja. Jika berlakunya pertambahan bilangan Ahli Dewan Rakyat dan Dewan Undangan Negeri, pemansuhan itu juga hendaklah mula berkuatkuasa secara kebelakangan pada tarikh yang sama dengan penguatkuasaan peruntukan Fasal (3B) yang baru itu.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Dr. Ting Chew Peh): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah satu Akta untuk meminda Perlembagaan Persekutuan dibaca kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Tanjong.

5.01 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Tanjong): Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) (No. 2) 1993 adalah pindaan yang paling frivolous dan tidak bertanggungjawab dalam sejarah 36 tahun Malaysia, kerana ia bukan bertujuan membetulkan apa-apa lakuna atau anomali dalam Perlembagaan Malaysia tetapi semata-mata untuk memberi muka, memberi sebab kepada Kerajaan Barisan Nasional dan Suruhanjaya Pilihanraya dalam pembatalan usaha persempadanan kawasan pilihanraya 1992 apabila ia dicabar dari segi undang-undang oleh DAP. (*Tepuk*) Penyerahan diri atau

surrender Suruhajaya Pilihanraya di Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur pada 16 Februari 1993 dalam tindakan undang-undang saya mencabar kesahihan, legality dan constitutionality dalam usaha kajian kawasan pilihanraya dan pembayaran kos oleh Suruhanjaya Pilihanraya, adalah satu kemenangan yang agung dan bersejarah bagi DAP dalam mempertahankan hak demokratik dan perlembagaan rakyat Malaysia. (*Tepuk*)

Apabila DAP mula-mula membangkitkan bantahan politik dan perlembagaan terhadap deraf pengesyoran Suruhanjaya Pilihanraya ke atas persempadanan kawasan pilihanraya pada November tahun lepas, Pengerusi Suruhanjaya Pilihanraya Dato' Harun Din telah mencabar DAP mengambil tindakan undang-undang. Cabaran oleh Pengerusi Suruhanjaya Pilihanraya ini telahpun disokong, diekori oleh Ketua Menteri Pulau Pinang, Dr. Koh Tsu Koon dalam Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, dan inilah sebabnya saya memilih Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pada 8hb Disember untuk mengumumkan keputusan DAP untuk membawa Suruhanjaya Pilihanraya ke mahkamah. Bantahan utama DAP terhadap ulangkajian persempadanan semula kawasan pilihanraya adalah berikut:

- (1) Suruhanjaya Pilihanraya telah bertindak dengan tidak mematuhi Perlembagaan dalam menjalankan kajian tanpa menghiraukan peruntukan Perlembagaan yang melarang kajian sehingga terdapat selang sekurang-kurangnya 8 tahun dari kajian terdahulu. Kajian persempadanan kawasan pilihanraya yang terdahulu adalah pada 8hb November, 1984 dan ini bererti bahawa Suruhanjaya Pilihanraya hanya boleh memulakan kajian kawasan pilihanraya selepas 8hb November 1992. Walau bagaimanapun, sungguhpun 9hb November merupakan hari Ahad, menjelang 10hb November pihak Suruhanjaya Pilihanraya

telah menyiapkan kajian dan persempadananannya ke atas semua 165 Kerusi Parlimen dan 452 buah Kerusi Dewan Undangan Negeri di Semenanjung Malaysia dan Sabah, dan ini adalah amat mustahil. Ini hanya bererti bahawa pihak Suruhanjaya Pilihanraya secara rahsia dan tidak berperlembagaan telah mengkaji persempadanan semula kawasan-kawasan pilihanraya sebelum luputnya tempoh 8 tahun daripada kajian yang dilakukan dahulu dalam tahun 1984.

- (2) Sebab kedua bantahan kita ialah pihak Suruhanjaya Pilihanraya telah bertindak secara tidak berperlembagaan dengan menyerah kepada tekanan dan arahan Kerajaan Persekutuan, khususnya UMNO, dalam kajiannya dan inilah sebab kenapa pihak Suruhanjaya Pilihanraya bertindak begitu pantas untuk menyiapkan kajian persempadanan semula dalam tempoh masa yang paling singkat. Malah, Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan 1992 yang diluluskan oleh Dewan Rakyat pada bulan Oktober tahun lalu untuk menambah 12 kerusi baru Parlimen membuktikan dengan jelasnya pencabulan kebebasan Suruhanjaya Pilihanraya di mana Suruhanjaya Pilihanraya terpaksa menerima arahan politik daripada UMNO. Yang Berhormat Menteri Undang-undang telah memberitahu Parlimen semasa perbahasan ke atas Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan 1992 pada Oktober lalu bahawa cadangan untuk menambah 12 kerusi baru Parlimen datang daripada Suruhanjaya Pilihanraya. Namun begitu, menjelang pertengahan tahun lepas, Majlis Tertinggi UMNO telah memutuskan untuk mewujudkan 12 bahagian baru UMNO dan ini telah dilaporkan

di dalam akhbar tempatan dan semua pilihan bagi bahagian-bahagian UMNO telah digantung sehingga 12 bahagian baru UMNO ditubuhkan selepas pengwujudan 12 kerusi baru Parlimen. Disebabkan bahagian-bahagian UMNO adalah berasaskan kawasan-kawasan pilihanraya, maka adalah jelas bahawa UMNOlah yang memutuskan bahawa 12 kerusi baru Parlimen harus diwujudkan dan pihak Suruhanjaya Pilihanraya telah diarah membuat *recommendation* kepada Kerajaan dan Parlimen bahawa kerusi-kerusi baru Parlimen ditambah sebanyak 12.

- (3) Suruhanjaya Pilihanraya telah mencabuli prinsip demokratik seundi seorang dalam kajian dan persempadanan semula kawasan-kawasan pilihanraya. Pengerusi Suruhanjaya Pilihanraya telah dengan gagalnya mendakwa bahawa pembatalan usaha kajian persempadanan semula tidak ada kena-mengena dengan cabaran undang-undang saya tetapi disebabkan dengan izin, *technical oversight*—kesilapan teknikal. Dato' Haron Din telah berkata seperti dilaporkan di dalam *Berita Harian* pada 17hb Februari dan saya memetik:

“Saya mengaku SPR bertanggungjawab sepenuhnya terhadap pembatalan itu kerana tidak menyedari mengenai pertindihan undang-undang sebelum notis awal dikeluarkan pada 19hb Novembertahun lalu. Parlimen meluluskan Akta A837 iaitu Pindaan Perlembagaan untuk menambahkan 12 kerusi Parlimen baru beberapa hari ini sebelum SPR mengumumkan persempadanan baru itu”.

Itulah apa Dato' Harun Din kata.

Sekiranya benar bahawa pembatalan usaha-usahakajian persempadanan semula Suruhanjaya Pilihanraya itu tidak kena-mengena dengan cabaran undang-undang oleh saya, maka ingin saya tahu mengapa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri begitu marah sekembalinya daripada Pakistan dua hari kemudian dengan membuat seruan yang tidak logik di mana beliau mahu saya letak jawatan oleh kerana Election Commission terpaksa membatalkan kajian persempadanan kawasan-kawasan tersebut.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri berkata bahawa haruslah diadakan ruang untuk flexibility apabila menghadapi masalah-masalah teknikal yang kecil dan beliau berkata teknikaliti tersebut, termasuk kesilapan-kesilapan seperti tarikh dan kertas-kertas tertentu yang tidak mengandungi tandatangan. Apakah masalah-masalah teknikal seperti tarikh dan ketiadaan tandatangan merupakan *technical oversight* yang menyebabkan usaha kajian persempadanan semula Suruhanjaya Pilihanraya itu dibatalkan?

Saya memiliki dokumen-dokumen dan saya pasti akan mengemukakan dalam Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur sekiranya Suruhanjaya Pilihanraya tidak surrender dan membatalkan usaha kajian bersempadanan semulanya untuk membuktikan bahawa menjelang 10hb November, 1992, pihak Suruhanjaya Pilihanraya telahpun menyiapkan menandatangani serta memeteraikan “sign and seal” perakuan-perakuannya ke atas sempadan-sempadan, menyediakan peta-peta dan daerah pengundi untuk menyusun semula 165 Kerusi Parlimen dan 452 Kerusi Dewan Negeri dalam tempoh 24 jam selepas tamatnya deadline daripada usaha bersempadanan semula yang dilakukannya dahulu. Apakah Dato' Harun Din mencadangkan bahawa inilah kesilapan teknikal yang menyebabkan Suruhanjaya Pilihanraya membatalkan usaha persempadanan semulanya atas

alasan bahawa tarikh 10hb November ditetapkan secara salah? Alasan ini adalah karut sama sekali dan beliau pun tahu itu. Dan inilah sebabnya beliau tidak berani membuat tuntutan seumpama itu di dalam Mahkamah Tinggi dan beliau lebih rela surrender dan sanggup membayar kos kepada kes saya itu.

Dengan mengemukakan Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan ini, pihak Suruhanjaya Pilihanraya dengan persetujuan Yang Berhormat Menteri Undang-undang serta Kamar Peguam Negara, masih mendakwa bahawa pesalah (culprit) yang menyebabkan technical oversight itu yang memerlukan pembatalan usaha persempadanan semula ialah Seksyen 3, Akta Pindaan Perlembagaan, 1992 dan sebab itu adalah cadangan dalam Fasal 4 untuk memansuhkan Seksyen 3 ini. Pihak Suruhanjaya Pilihanraya telah secara awam menyatakan bahawa ia tidak diperundingkan terlebih dahulu dengan pengwujudan Seksyen 3, Akta Pindaan Perlembagaan 1992. Apabila Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan dibentangi di dalam Parlimen pada Oktober lalu bahawa Suruhanjaya Pilihanraya tidak diberitahu cadangan untuk mengadakan Seksyen 3. Inilah public record oleh kerana terkandung dalam satu Surat Pekeliling yang disebabkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya di peringkat negeri kepada parti-parti politik. Kalau mahu, boleh tunjuk bukti dan saya percaya Yang Berhormat Menteri tahulah. Tidak payah saya tunjuk buktilah.

Ini mencerminkan dengan buruknya bukan sahaja Suruhanjaya Pilihanraya tetapi juga Kamar Peguam Negara. Juga Yang Berhormat Menteri Undang-undang dan semua Ahli-ahli Parlimen bahawa bagaimana boleh ada, dengan izin, misjudgement and inaptitude yang begitu colossal seumpama itu dan telah berlaku mengenai meluluskan Seksyen 3 yang memaksakan Suruhanjaya Pilihanraya

membatalkan urusan ulang kajian persempadanan semula oleh kerana notis awal dikeluarkan pada 19hb November tahun lalu.

Yang Berhormat Menteri Undang-undang sekarang membentangkan Rang Undang-undang di hadapan kita untuk memansuhkan Seksyen 3, Akta Pindaan Perlembagaan 1992. Kenapa beliau mencadangkan kita meluluskan Seksyen 3 pada bulan Oktober tahun lalu? Pada bulan Oktober, dia datang dan mahu kita meluluskan Seksyen 3. Hari ini, dia datang dan mahu kita memansuhkan Seksyen 3. Main-mainkah? (*Tepuk*) Main-main!

Yang Berhormat Menteri adalah seorang peguam, bukan tidak faham. Tidak bacakah sebelum membentangkan Rang Undang-undang di sini? Kita mahu suatu jawapan "personal responsibility" Yang Berhormat Menteri Undang-undang, bukan sahaja tanggungjawab Peguam Negara tanggungjawab Election Commission. Personal responsibility Yang Berhormat Menteri Undang-undang. What are you doing? (*Tepuk*) Adakah tidur? (*Tepuk*) Mengapakah Yang Berhormat Menteri Undang-undang tidak mengkaji dan memahami kandungan sesebuah Rang Undang-undang sebelum ianya dibentangkan di Parlimen? Adakah Menteri-menteri dan Timbalan-timbalan Menteri, semua 'robot' sahaja datang untuk membentangi sahaja? Tidak faham pun tidak apa.

*(Timbalan Yang di-Pertua mem-
pengerusikan Mesyuarat)*

Adakah itu sebabnya apabila kita mahu bangkitkan sesuatu untuk minta penjelasan mengenai kandungan Rang Undang-undang, majoriti Menteri-menteri dan Timbalan-timbalan Menteri takut? Adakah sebab itu majoriti Menteri tidak ada di sini, tidak faham, tidak perlu faham? Jadi "robot" cukup.

Mengapakah Ahli-ahli Parlimen tidak memahami Rang Undang-undang ini apabila diluluskan dalam bulan Oktober? Kita DAP bangkang dan tidak bersetuju. Ahli-ahli Parlimen Pembangkang semua tidak bersetuju, tetapi Barisan Nasional semua bersetuju. “Ya, ya”. Semua mereka kata, “Ya, ya”, walaupun tidak faham. “Ya, ya”. Sekarang kita lagi-lagi mahu menitahkan “Ya, ya” itu. Adakah lagi Ahli-ahli Parlimen sampai Barisan Nasional “robot, rubber stamp” sahaja? (*Tepuk*) Menteri—“rubber stamp”, Ahli-ahli Parlimen Barisan Nasional—“rubber stamp”! Tidak ada fikiran! Tidak ada fikiran! (*Tepuk*)

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
(*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, ada point of order.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Sangkaan buruk!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Terhadap siapa, Yang Berhormat?

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Terhadap Ahli-ahli Yang Berhormat dari Barisan Nasional.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, saya akan buat keputusan.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Sangkaan jahat! Dan juga terhadap Menteri Undang-undang. Dia yang bodoh.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat...

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Ya?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Perkataan sedemikian patut ditarik balik.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
No problem! Saya tarik balik.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, tarik baliklah.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Saya tarikbalik.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, tenang.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Tetapi dia pun kena tarik balik, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat....

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Ya?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya akan buat keputusan. Sila duduk, ya.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Tidak apa. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, teruskan. Saya rasa yang dibangkitkan itu tidak kena.

Tuan Lim Kit Siang: Apa yang saya sebutkan bukan sangkaan jahat. Itu adalah benar! Fact! (*Tepuk*) Kenyataan! Tidak boleh lari! (*Tepuk*) Rubber stamp! Tidak thinking! Kalau bukan, kenapa dikatakan pada bulan Oktober “luluskanlah” Seksyen 3? Sekarang datang ke sini “mansuhkanlah” Seksyen 3. Bukan “rubber stamp”, apa? Kalau bukan “rubber stamp”, apa? Kalau bukan “robot”, apa?

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
(*Bangun*)

Tuan Lim Kit Siang: Saya beri jalan. Kalau bukan “rubber stamp”, apa? Kalau bukan “robot”, apa?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Yang Berhormat dari Jerai bangun atas apa? Hendak minta jalankah?

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Saya minta jalan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, ya.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Ahli-ahli Yang Berhormat yang ada di dalam Dewan ini adalah manusia, bukan robot. Kena faham.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.....

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Kalau tidak, termasuk Yang Berhormat dari Tanjong pun robot.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat boleh soal tetapi jangan buat kenyataan.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Ini robot tidak ada otaknya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kalau macam itu, saya tidak berilah, soal sahaja boleh.

Tuan Lim Kit Siang: Itulah standard! Inilah standard! Tidak ada standard! Itu standard robot! (*Ketawa*)

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: DAP robot!

Tuan Lim Kit Siang: Standard robot!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Teruskan.

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Timbalan Menteri bangun.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Ahli Yang Berhormat. Bukankah ini telah dijelaskan secara rasmi oleh Suruhanjaya Pilihanraya bahawa apa yang telah berlaku adalah satu technical oversight? (*Diganggu*) Technical oversight. Technical oversight itu, siapa-siapa pun boleh melakukan. Dan saya rasa itu adalah keberanian bahawa Suruhanjaya Pilihanraya telah pun datang dengan cara terus-terang dan mengaku kesalahannya secara terbuka dan membayar kos. Technical oversight! It is a technical oversight. Tidak ada lebih daripada itu. Yang melompat-lompat sangat, apa fasal? (*Tepuk*) Ah! It is a technical oversight, error of judgement. Siapa sahaja boleh buat. Kadang-kadang selepas itu, kita dapat tahu ini salah, maka kita memperbetulkan kesalahan itu. Kesalahan teknikal. Tidak lebih daripada itu.

Tuan Lim Kit Siang: Apa technical oversight? Datang ke Dewan ini, yang mana Yang Berhormat Menteri Undang-undang mengemukakan cadangan minta supaya kita meluluskan Seksyen 3? Cadangan itu adalah technical oversight? Tidak fahamkah apa cadangan itu? Dan bukan sahaja Yang Berhormat Menteri kata: "Langkah Suruhanjaya Pilihanraya berani," Presiden MCA pun berkata: "Berani! Berani mengakui kesilapan."

Kalau DAP tidak bawa kes kepada mahkamah, adakah Suruhanjaya Pilihanraya mengakui salah? (*Tepuk*) Tentu tidak mengakui bersalah, terus imunity, apapun boleh buat. Tetapi DAP cabar dalam mahkamah, barulah technical oversight. (*Sorak*)

Beberapa Ahli: Ya!

Tuan Lim Kit Siang: Takut kalah, bukan kalah sahaja, mahu bongkar lagi penyelewengan yang lebih banyak mengenai salahguna kuasa pihak Barisan Nasional khususnya UMNO yang di mana Yang Berhormat Timbalan Menteri barulah, tak lama, balik kepada UMNO

(Baru). Kita tidak boleh datang ke Dewan ini dan kata technical oversight. Inilah “technical no sight”. (*Ketawa*) “No sight”—not technical oversight.

Dr. Kua Kia Soong: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Petaling Jaya bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, ya, boleh.

Dr. Kua Kia Soong: Terima kasih. Saya minta penjelasan daripada Ahli Yang Berhormat dari Tanjong, adakah dia sedar pada masa beberapa orang dissident dalam negara ini ditangkap di bawah ISA, ada banyak technical oversight? Tetapi Kerajaan bukan meminta maaf tetapi tangkap semula.

Tuan Lim Kit Siang: Itu, kita semua tahulah, “sightless”, “conscienceless”.

Tuan Yang di-Pertua, Pengurus Suruhanjaya Pilihanraya ada berkata bahawa Suruhanjaya Pilihanraya telah menjalankan ulangkajian di bawah Fasal 113(2) Perlembagaan berikutan habis tempoh selang 8 tahun dari ulangkaji terdahulu. Tetapi di bawah seksyen 3 Akta Pindaan Perlembagaan 1992, ia terpaksa menggunakan Fasal 113(3A) kerana pertambahan kawasan pilihanraya yang diluluskan oleh Parlimen dan Dewan Undangan Negeri. Hujah itu, yang telah pun dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Undang-undang tadi, bahawa seksyen 3 Akta Pindaan Perlembagaan 1992 telah menyebabkan usaha persempadanan Suruhanjaya Pilihanraya di bawah Fasal 113(2) tidak sah dari segi undang-undang dan tidak berkesan, tidak berasas sama sekali. Tidak betul, kita tidak boleh technical oversight, ini tidak benar.

Sebenarnya, seksyen 3 yang kita mahu mansuhkan, di mana Yang Berhormat Menteri Undang-undang minta Dewan ini untuk mansuhkannya selepas kita

luluskan peruntukan enabling (enabling provision) di mana Suruhanjaya Pilihanraya boleh meneruskan usaha di bawah Fasal 113(3A) walaupun ia telah memulakan ulangkajiannya di bawah Fasal 113(2) membenarkan ulangkajian dibuat serentak (simultaneously) di bawah 113(2) dan 113(3A).

Kita boleh rujuk kepada Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1992. Explanatory statement yang berbunyi, clause (3) apa Dewan yang mulia ini luluskan di dalam bulan Oktober dengan fesyen robot-like. Apa tujuan dan maksud Clause (3), Section 3?

Clause (3) is a provision consequential to that embodied in Clause (2). It requires the Election Commission to undertake the review referred to in Clause (3A) of Article 113 of the Federal Constitution.....”.

Ini apa yang mustahak:

“.....or if such review under Clause (2) of Article 113 had already commenced at the date of publication of this Act in the Gazette to continue with the review and recommended such changes as are considered necessary, to give effect to the provisions of Article 46 of the Federal Constitution as amended and the Thirteenth Schedule to the Federal Constitution”.

Sungguhpun usaha telah dimulakan di bawah Perkara 113(2), tetapi ia boleh diteruskan di bawah Perkara 113(3A)—enabling provision, bukan crippling provision. Apa yang ditafsirkan oleh Yang Berhormat Menteri Undang-undang dan Suruhanjaya Pilihanraya ialah crippling provision oleh kerana ada Section 3, Election Commission is crippled. Tetapi apa yang kita luluskan enabling, memberi kuasa, bukan untuk membatalkan Suruhanjaya Pilihanraya. Sekarang kita mahu mansuhkan. Kenapa? Nothing wrong with Section 3.

Pindaan kepada Fasal 46 yang ada disebut dalam Explanatory Statement itu merujuk kepada pertambahan 12 kerusi kawasan pilihanraya Parlimen untuk Semenanjung Malaysia. Maka dengan ini, adalah jelas bahawa Seksyen 3 Akta Pindaan Perlembagaan 1992 tidak boleh digunakan oleh Suruhanjaya Pilihanraya sebagai alasan untuk membatalkan usaha persempadanan sama sekali kerana ia sebenarnya adalah peruntukan enabling yang membenarkan Suruhanjaya Pilihanraya untuk meneruskan pada waktu yang sama di bawah Fasal 113(2) dan Fasal 113(3A) dalam usaha persempadanan. Ini dapat dilihat dengan jelas daripada peruntukan Seksyen 3 Akta Pindaan Perlembagaan 1992 yang berbunyi, lebih jelas, dan kita tengok peruntukan Seksyen 3 (the culprit) yang memaksakan pembatalan ulangkaji persempadanan dan akhirnya rugi RM200,000 wang rakyat.

“Section 3. Subject to the provisions of Clause (2) of Article 113 of the Federal Constitution relating to the intervals at which reviews are to be undertaken pursuant to that Clause, the Election Commission shall, as soon as may be practicable after the publication of this Act in the Gazette undertake the review referred to in Clause (3A) of Article 113 of the Federal Constitution or if any review under Clause (2) of that Article had already commenced before such publication, continue with the review.....”—bukan cripple the review—“.....and recommends such changes as it may think necessary in order to comply with the provisions of Article 46 of the Federal Constitution as amended by section 2 of this Act and the Thirteenth Schedule to the Federal Constitution”.

Tuan Yang di-Pertua, tidak ada apa-apa yang salah dengan seksyen 3 Akta Pindaan Perlembagaan 1992 kerana ia tidak menghalang penyusunan semula

bagian pilihanraya oleh Suruhanjaya Pilihanraya. Sekiranya wujud keraguan yang benar, okay, ada keraguan mengenai perkara ini, bahawa perkara ini boleh diselesaikan dengan cepat dan mudah. Dalam bulan Februari lalu, jika Kerajaan menggunakan Perkara 130 Perlembagaan Persekutuan, yang membolehkan Yang di-Pertuan Agong dengan izin:

“refer to the Supreme Court for his opinion any question as to the effect of any constitutional provision which has arisen and the Supreme Court shall pronounce in open court its opinion on any question so referred to it”.

Kenapa tidak mahu pergi mahkamah, dapat satu tafsiran oleh Mahkamah Agong. Pada bulan Oktober, Menteri Undang-undang datang dan kata luluslah seksyen 3—sah. Sekarang dia balik dan kata, “oh, tidak sah”. Atas asas apa? Adakah dia hakim? Bukan hakim! How do you know that it is not lawful? Opinion sahaja. Parlimen sudah meluluskan peruntukan itu. Ia sudah menjadi bahagian Perlembagaan sama ada sah atau tidak sah; sama ada Suruhanjaya Pilihanraya boleh teruskan usaha kajian ulangkaji persempadanan patutlah ditentukan oleh Judiciary, bukan oleh Yang Berhormat Menteri Undang-undang. Nampaknya Yang Berhormat Menteri Undang-undang sudah usurp the powers of Lord President, kata dia ini tak sah, sendiri datang ke Parlimen. Apa peranan Yang Berhormat Menteri Undang-undang? Pada Oktober, tidak faham apa itu, pada Mei, jadi hakim—“Super Lord President”.

Adakah jadi Super of Lord President? Cara yang patut ialah pergi mahkamah. Kalau mahkamah kata, “oh, yalah, betul sah seksyen 3”. Oleh kerana ada seksyen 3 Suruhanjaya Pilihanraya terikat, tak boleh menjalankan. Boleh datang balik dan hari ini kita luluskanlah. Tetapi kenapa takut pergi mahkamah? Kenapa takut pergi mahkamah sendiri? Bukan mahkamah Pembangkang, mahkamah sendiri kenapa takut sekarang?

Tuan Yim Chee Chong: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Seremban bangun. Hendak beri jalan?

Tuan Lim Kit Siang: Lompat, lompat, tak payahlah.

Tuan Yim Chee Chong: *(Menyampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti dulu.

Tuan Lim Kit Siang: Lompat, lompat, tak payah.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Okay. Kalau tidak, teruskan.

Tuan Yim Chee Chong: *(Menyampuk)*

Tuan Lim Kit Siang: Apa itu? Hai ya!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah. Teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Yang Berhormat Menteri perlu pertolongan daripada Yang Berhormat itu? Perlu? Perlu? *(Disampuk)* You perlu bantuan daripada dia? *(Ketawa)* Betul? My God!

Tuan Yim Chee Chong: Sebab ucapan.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, jangan berdialog di sini. Teruskan sahaja.

Tuan Lim Kit Siang: Bukan, saya tanya sahaja. Sebelah mana you perlu bantuan?

Tuan Yim Chee Chong: Bukan bantuan. Saya hendak membetulkan ucapan Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Oh, mahu selamatkan? Perlu diselamatkan?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Seremban, duduk!

Tuan Lim Kit Siang: Tak payahlah, nanti susahlah.

Tuan Yim Chee Chong: Parliament is supreme.....*(Pembesar suara dimatikan)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kalau tak beri jalan, teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Teruskan?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Lim Kit Siang: Dia cakap nonsense sahaja.

Tuan Yim Chee Chong: *(Menyampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Seremban, sila duduk.

Tuan Lim Kit Siang: Apa ini? Soalan saya, kalau ada kekeliruan, kenapa perkara ini tidak dirujuk kepada Supreme Court supaya satu opinion boleh diminta. Inilah cara yang patut digunakan. Bukan sendiri kata, sendiri buat satu keputusan atau hukuman, "oh, ini seksyen 3 silap, kita perlu ubah". Kenapa?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kulim Bandar Baharu bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Oh, yes. Habib mahu serius, okay

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Saya hendak tanya Ahli Yang Berhormat, apa salahnya kalau Kerajaan rasakan sesuatu itu mungkin betul dan mungkin tidak. Dia datang ke Parlimen balik untuk memperbetulkan keadaan supaya kita certain dari segi law, itupun saya rasa tidak salah. Tidak salah kita

buat cara ini. Kenapa pergi ke mahkamah kalau kita sendiri rasa was-was. Kalau kita rasa was-was, kita datang ke Parlimen untuk buat suatu pindaan supaya kita certain dan sure. Tidak ada salah.

Tuan Lim Kit Siang: Oleh kerana Suruhanjaya Pilihanraya sudah memulakan persempadanan dan sudah buang RM200,000 wang rakyat, itulah sebabnya. RM200,000 wang rakyat sudah dibuang. Kalau pergi mahkamah untuk mendapat satu judgement, mungkin mahkamah kata, "oh, boleh". Itu kalau mahu guna seksyen 3 sebagai sebab untuk membatalkan persempadanan, tak boleh, tak perlu. Kalau ada sebab-sebab yang lain, itu hal yang lainlah.

Oleh kerana tuduhan, dakwaan DAP bahawa Election Commission tidak demokratik, tidak ikut Perlembagaan, sudah didesak oleh UMNO, tidak menghormati prinsip satu undi satu orang, itu hal yang lain. Tetapi bukan seksyen 3. Seksyen 3 tak salah! Itu sebab kenapa tak pergi mahkamah supaya dapat satu keputusan tanpa buang wang rakyat jelata. Tentu ada sebab. Kenapa takut mahkamah sendiri? Mahkamah yang kita semua tahulah mahkamah siapa?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, perkataan 'mahkamah sendiri' implikasinya berat. (*Tepuk*) Adakah sekarang Ahli Yang Berhormat menyoalkan bahawa mahkamah di Malaysia sekarang ini bukan mahkamah yang bebas?

Tuan Lim Kit Siang: Sama ada mahkamah kita bebas atau tak bebas, itu satu tanda soal yang besar. Mahu saya jawab? Saya boleh jawab. Boleh saya jawab?

Beberapa Ahli: Jawablah!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat cuma berhak berucap.

Tuan Lim Kit Siang: Saya boleh jawab. Big question mark! Bukan rakyat ada big question mark, tetapi dunia pun ada big question mark! Adakah mahkamah kita bebas?

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Tanjong sekejap. Gerik bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, boleh.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa Ahli dari Tanjong ini sudah contradict diri sendiri. Tadi dia kata Kerajaan takut hendak pergi ke mahkamah. Ini bermakna Kerajaan takut kalah di mahkamah. Tetapi sekarang ini dia kata Kerajaan takut pergi ke mahkamah sendiri. Kalau kita sudah boleh putarbelitkan apa yang berlaku di mahkamah, kenapa kita takut hendak pergi mahkamah? Ini membuktikan bahawa mahkamah di Malaysia bebas. Itu sebab Kerajaan was-was hendak pergi ke mahkamah. (*Tepuk*)

Tuan Lim Kit Siang: Sebab itu Kerajaan takut pergi mahkamah sendiri. Itu confession! Kerana peruntukan seksyen 3 begitu jelas. No two ways about it, no problem! Sebab itu Kerajaan takut, seperti yang diakui oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa Kerajaan takut pergi mahkamah sendiri. Suruhanjaya Pilihanraya.....

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: (*Bangun*)

Tuan Lim Kit Siang: Oh, mahu teruskan, boleh.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa Ahli Yang Berhormat cuba hendak putarbelitkan. Sebenarnya di negara kita ini kita ada mahkamah, kita ada Parlimen. Parlimen buat undang-undang. Mahkamah mentafsirkan undang-undang. Kalau kita rasa undang-undang tak ketat, kita bawa ke Parlimen, kita ketatkan dan mahkamah mentafsirkan undang-undang yang dibuat oleh Parlimen. Jadi, kalau kita rasa undang-undang tak ketat, tak cukup, kita perbetulkan dan mahkamah akan mentafsir mengikut apa yang telah kita putuskan.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, selepas buang wang RM200,000, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri mahu bayar balik kepada Treasury RM200,000 itu yang telah dibelanjakan oleh Suruhanjaya Pilihanraya untuk mengadakan satu kajian ulangkaji persempadanan yang sia-sia? Siapa yang akan mengeluarkan wang itu?

Tuan Yang di-Pertua, Suruhanjaya.....

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Setiausaha Parlimen bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Ya.

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya Ketua Pembangkang yang juga Ketua DAP. Dia meragukan kebebasan mahkamah di dalam Dewan yang mulia ini kerana dia protected by immunity. Tetapi bolehkah Yang Berhormat menjawab bahawasanya mengapa pula DAP yang meragukan kebebasan mahkamah membawa serta mencabar perkara-perkara ini di mahkamah?

Tuan Lim Kit Siang: Oleh kerana itulah perjuangan kita. Ujian tak henti-henti. Testing continue. Horizon of freedom. (*Tepuk*) Kita mahu test mahkamah, tak berhenti, uji dan uji! Harap satu hari boleh matang, lebih bebas, boleh arise above campurtangan Barisan Nasional. Itulah test dan itulah kita akan terus test sungguhpun tak tahu apa hasilnya. Dan kita mahu dunia tengok apa akibatnya.

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Hendak beri jalan lagi?

Tuan Lim Kit Siang: Boleh.

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: Bolehkah saya beranggapan bahawasanya DAP akan menerima mahkamah ini sebagai mahkamah yang bebas apabila hanya DAP memenangi kes-kes dalam mahkamah?

Tuan Lim Kit Siang: Tidak. Siapa yang pergi mahkamah, tentulah ada menang dan ada kalah. Tetapi perkara pokoknya bukan menang atau kalah. Perkaranya ialah sama ada kepercayaan rakyat, negara dan dunia boleh diperolehi daripada prestasi rekod mahkamah kita. Itulah apa yang mustahak. Kita akan terus test mahkamah. Kita harap masa depan kita boleh memulihkan, kembalikan prinsip kebebasan mahkamah di tanahair kita yang dijejaskan oleh Barisan Nasional dalam beberapa tahun ini. (*Tepuk*)

Suruhanjaya Pilihanraya dan Kerajaan Barisan Nasional.....

Tuan Yim Chee Chong: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, point of order. Duduk sekejap.

Tuan Yim Chee Chong: Sangkaan jahat terhadap mahkamah kita (*Ketawa*), oleh kerana.....

Tuan Lim Kit Siang: Saya.....

Tuan Yim Chee Chong: Saya belum habiskan. Sangkaan jahat kerana Ketua Pembangkang tidak faham tentang prinsip separation of power.....

Tuan Lim Kit Siang: Apa point of order? Ini ucapan.

Tuan Yim Chee Chong: Ini sangkaan jahat terhadap mahkamah kita.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Biar saya buat keputusan ya, Yang Berhormat. 36(6) biasanya merujuk kepada sangkaan jahat terhadap seseorang ahli, bukan kepada entity yang lain. Teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Yalah, half baked lawyer! Setengah masak, itu pun tak ada.

Tuan Yang di-Pertua, Suruhanjaya Pilihanraya dan Kerajaan Barisan Nasional.....

Tuan Yim Chee Chong: Tarik balik, sangkaan jahat. Dia kata 'setengah masak'.

Tuan Lim Kit Siang: Apa itu?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, ada lagi ya?

Tuan Yim Chee Chong: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, point of order lagi. Sila duduk sebentar.

Tuan Yim Chee Chong: Point of order. Ketua Pembangkang, minta maaf, silakan duduk dulu. (*Ketawa*) Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, apa dia Seremban?

Tuan Yim Chee Chong: 'Setengah masak'. Apakah maknanya 'setengah masak'? (*Ketawa*) Mengikut pandangan

saya adalah sangkaan jahat terhadap saya. Ini menghina pengundi-pengundi saya di Seremban. Minta tarik balik dengan segera. (*Tepuk*) Terima kasih.

Tuan Lim Kit Siang: Adakah ia bererti, dia "suku masak"?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, "sukukah", "setengahkah", saya rasa biar saya buat keputusan dahulu....

Tuan Lim Kit Siang: Boleh, dia kata tak apa. Sebut apa perkara yang conflicting.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu. Yang Berhormat boleh buat ulasan, tetapi elok juga elakkan diri daripada menggunakan perkataan-perkataan yang menyinggung perasaan.

Saya rasa 'setengah masak' ini memang tidak bermaksud baik. Yang Berhormat, kalau hendak teruskan, saya rasa elakkan perkataan semacam ini dan tarik balik.

Tuan Lim Kit Siang: Selain daripada Yang Berhormat dari Seremban mengakui saya tujukan kepada dia, saya katakan kelakuan semacam itu 'setengah masak' — kelakuan semacam itu 'setengah masak'. Itu apa salahnya?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Oh! sekarang kelakuan ya.

Tuan Lim Kit Siang: Bukan tuju kepada dia,....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Tadi kata 'half baked lawyer'

Tuan Lim Kit Siang:... tetapi kalau Yang Berhormat daripada Seremban rasa dia sendiri kena, go backlah. Saya sebut mengenai kelakuan semacam, itu okay?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ada tokok-tambah sedikitlah.

Tuan Lim Kit Siang: Kelakuan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ada tokok-tambah perkataan 'kelakuan'.

Tuan Lim Kit Siang: Kelakuan "1/2 masak", "1/4 masak", sekarang "1/8 masak". (*Ketawa*)

Bolehkah saya teruskan?

Tuan Yim Chee Chong: Tidak, tidak!

Tuan Lim Kit Siang: Oh! Tidak, tidak! Dia jadi Speakerkah? Dia kata, "Tidak - tidak"..... (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.....

Tuan Lim Kit Siang: Rampas kuasa Kerusi!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat diingatkan Kerusi cuma satu sahaja di sini. (*Ketawa*) Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Cukuplah, saya mahu teruskan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah.

Tuan Yim Chee Chong: Setengah masak, suku masak, ini bukan durian!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah Yang Berhormat, ini setengah masaklah, suku masaklah, saya rasa (*Ketawa*) kalau benda ini berlarutan semua ini "tidak masak"....

Tuan Lim Kit Siang: Termasuk Kerusi?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Tidak, kecuali Kerusi. (*Ketawa*)

Tuan Lim Kit Siang: Mungkin Kerusi belum masak!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Kea): Ya, teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, Suruhanjaya Pilihanraya dan Kerajaan Barisan Nasional tidak mahu menggunakan Perkara 130 untuk mendapatkan pendapat.....

Tuan Yim Chee Chong: Minta dia tarik balik perkataan itu Tuan Speaker.....

Tuan Lim Kit Siang: untuk mendapatkan pandangan Mahkamah Agung mengenai Seksyen 3 Akta Perlembagaan (Pindaan) 1992.....

Tuan Yim Chee Chong: (*Menyampuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): nanti dahulu Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Oh! Ada orang berbunyi sana!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Yang Berhormat Seremban.

Tuan Yim Chee Chong: Saya minta tarik balik perkataan 'telor setengah masak' itu, oleh kerana.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.....

Tuan Yim Chee Chong: dia tidak siuman dan tidak berperikemanusiaan (*Pembesar suara dimatikan*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, saya sudah berkali-kali meningkatkan jangan membuat ucapan.

Tuan Yim Chee Chong: Bukan ucapan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat):.....saya sudah membuat keputusan tadi dan Yang

kata 'kelakuan'. Dia kata merujuk kepada 'kelakuan', tetapi saya hendak ingatkan.....

Tuan Yim Chee Chong: Kelakuan ini lagi sangkaan jahat.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat):... nanti dahulu. Saya hendak ingatkan sesiapa lagi termasuk Yang Berhormat dari Tanjong sendiri kalaulah kali ini menggunakan perkataan yang sama, saya tetap akan kekalkan apa yang saya putuskan tadi.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, Suruhanjaya Pilihanraya dan Kerajaan Barisan Nasional, tidak mahu menggunakan Perkara 130 untuk mendapatkan pendapat Mahkamah Agung mengenai Seksyen 3 Akta Perlembagaan (Pindaan) 1992, kerana kamar Peguam Negara sudah pasti telah menasihatkan bahawa Mahkamah Agung akan memutuskan bahawa tiada apa-apa yang salah dengan Seksyen 3, kerana ia merupakan sebuah enabling provision yang membolehkan Suruhanjaya Pilihanraya menjalankan ulangkajian secara serentak di bawah Perkara 113(2) dan Perkara 113(3A). Ini memang tidak akan memenuhi tujuan Suruhanjaya Pilihanraya dan Kerajaan Barisan Nasional, dan dengan sebab itulah Kerajaan takut pergi ke mahkamah sendiri. Tiada apa-apa yang salah dengan Seksyen 3 Akta Perlembagaan (Pindaan) 1992. Memang segala-galanya tidak betul mengenai dengan urusan persempadanan semula yang dijalankan oleh Suruhanjaya Pilihanraya, tetapi ini tidak disebabkan oleh Seksyen 3, tetapi sebaliknya disebabkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya sendiri dengan bertindak secara tidak berperlembagaan dan tidak demokratik dalam menjalankan ulangkaji tersebut. Sebenarnya amatlah memalukan bahawa Parlimen terpaksa melakukan usaha yang tidak bermakna dalam memansuhkan Seksyen 3, apabila ia langsung tidak perlu.

Ini adalah satu hari yang malu untuk Parlimen Malaysia. Akibat episod yang menyedihkan ialah reputasi dan integriti Suruhanjaya Pilihanraya jatuh begitu rendah buat dalam sejarah Malaysia. Apa yang kita perlu di Parlimen bukan pindaan yang 'frivolous' dan tidak bermakna ini, tetapi satu pindaan untuk mengembalikan keyakinan orang awam terhadap kebebasan, keadilan dan keberkesanan Suruhanjaya Pilihanraya dalam menjalankan pilihanraya yang bebas, adil dan bersih dalam negara ini. Bukan sahaja kajian kawasan pilihanraya yang tidak sah dari segi undang-undang, tidak mematuhi Perlembagaan dan tidak demokratik, bahkan keadaan pertambahan Kerusi Parlimen dan Dewan Undangan Negeri juga telah mengkompromikan imej dan integriti Suruhanjaya Pilihanraya.

Suruhanjaya Pilihanraya telah gagal untuk bertindak secara bebas dan adil sebagaimana yang dimandatkan oleh Perlembagaan Persekutuan. Ia bukan sahaja gagal memberi rasional yang dapat diterima untuk pengesyoran di atas pertambahan kerusi Parlimen dan Dewan-dewan Undangan Negeri, bahkan juga tidak menemui parti-parti politik Pembangkang tetapi hanya menemui pihak Kerajaan sahaja.

Soalan penting yang saya ingin tanyakan Suruhanjaya Pilihanraya ialah mengapakah ia, dengan izin, put the cart before the horse, dalam mengesyorkan pertambahan kawasan pilihanraya, sedangkan ia dari segi teknik masih belum memulakan usaha pengkajian kawasan pilihanraya. Langkah yang betul dan wajar serta sesuai ialah untuk Suruhanjaya Pilihanraya menjalankan kajian persempadanan kawasan pilihanraya, dan kemudiannya mengesyorkan sama ada harus menambahkan kerusi Parlimen dan Dewan Undangan Negeri, dan bukan menambahkan kerusi Parlimen dan Dewan Undangan Negeri dengan sewenang-wenangnya, kemudian barulah menjalankan kajian. This is putting the cart before the horse.

Tuan Yang di-Pertua, Commonwealth Observers' Group yang mengawalselia (monitored) pilihanraya 1990, telah juga membangkitkan soalan yang berkenaan dengan kebebasan Suruhanjaya Pilihanraya dalam laporannya. Dia menyatakan bahawa, dengan izin:

"The perception of independence of the Election Commission was not shared by some of the political parties and concerned citizens we met. It is crucial to the democratic process that the Election Commission is independent and seen to be independent. The perception of independence will be enhanced if the Commission were to report not only to the Government but also to Parliament."

Itulah laporan Commonwealth Study Group. Disebabkan Suruhanjaya Pilihanraya tidak bebas daripada campurtangan politik dan Kerajaan, maka setiap genap kerja Suruhanjaya Pilihanraya tertakluk kepada campurtangan Kerajaan dan politik, sama ada dalam urusan pendaftaran pemilih-pemilih, penyusunan semula persempadanan kawasan, mahupun dalam menjalankan pilihanraya. Sebagai contoh, ia merupakan satu skandal....

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kulim Bandar Baharu bangun...

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, on a point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Lim Kit Siang: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang keberapa Yang Berhormat?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: 36(8).

Tuan Lim Kit Siang: *(Menyampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, sebutkan Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: *(Menyampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): 36....

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Kelakuan Hakim Mahkamah dan Suruhanjaya Pilihanraya tidak bolehlah dipersoalkan, ya. Ketua Pembangkang pun tahu....

Tuan Lim Kit Siang: Raja-raja-boleh atau tidak boleh?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat jangan berdialog di sini ya.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Itu tidak usahlah.

Beberapa Ahli DAP: Boleh atau tidak boleh?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: 36(8).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Baik.

Tuan Lim Kit Siang: Yang pertama, kita...

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat....

Tuan Lim Kit Siang:....membincang mengenai pindaan kepada Perlembagaan, khususnya oleh kerana pembatalan ulangkaji persempadanan dan inilah khusus.

Yang kedua, ...

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat....

Tuan Lim Kit Siang: mengenai mahkamah-mahkamah....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sebenarnya saya belum membuat keputusan lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Oh! Mahu membuat keputusan, boleh-boleh buat.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Takkan Yang Berhormat tidak sedar?

Tuan Lim Kit Siang: Tidak sedar.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, apa yang dibangkitkan tadi oleh Kulim Bandar Baharu, saya rasa elok juga Yang Berhormat ambil perhatian supaya dalam perbincangan Yang Berhormat janganlah menyentuh SPR sepertimana yang tertera dalam 36(8) ini. Yang Berhormat boleh menyentuh Rang Undang-undang yang berkenaan.

Tuan Lim Kit Siang: Siapa bangkit hal mahkamah? Pihak front bench Barisan Nasional. Apabila kalah, dia kata tidak boleh, sebut 36(8), itulah semangat (spirit) Barisan Nasional. Siapa sebut mengenai mahkamah? Raja-raja boleh sebut, sekarang SPR immune, itulah immunity yang baru.

Kenapa? Oleh kerana Kerajaan Barisan Nasional takut. Dia tahu ada penyelewengan-penyelewengan yang boleh dibongkar. Malu! Kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri lebih malu.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu, Kulim Bandar Baru bangun lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Boleh.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat telah membangkitkan macam-macam cerita dan tuduhan terhadap Suruhanjaya Pilihanraya kononnya ditujuk-ajar oleh Kerajaan dan sebagainya. Adakah Ahli Yang Berhormat sedar bahawa hampir keseluruhan UMNO Bahagian dalam negara kita ini telah pun membantah mengenai macam-macam pindaan yang telahpun disyorkan oleh Suruhanjaya? Adakah Ahli Yang Berhormat sedar? Kalaulah Suruhanjaya itu ikut apa yang kita tunjuk, kenapakah kita begitu kuat membangkang tentang apa yang telah dicadangkan?

Tuan Lim Kit Siang: Bahagian UMNO bantah, pucuk pimpinan tidak payah bantahlah. Cuma arah. Keluarkan arahan. Bahagian-bahagian, mana mustahak. Yang mustahak pucuk pimpinan!

Yang Berhormat Timbalan Menteri belum sampai ke tahap itu. Mungkin tak akan sampai. (*Ketawa*) Tak faham the high level stratosphere - political stratosphere! Keluar masuk, keluar masuk, mana boleh sampai! Berapa kali mahu sampai stratosphere? Keluarlah!

Saya hairan, terperanjat - pemimpin-pemimpin UMNO kata kita mahukan demokrasi. Kelakuan-kelakuan tidak betul Raja-raja kita pun boleh kita kritik. Sekarang SPR, janganlah! Oh,—satu category baru immunity. Itukah demokrasi? Itu adalah hipokrasi, hipokrasi!! (*Tepuk*)

Tuan Yim Chee Chong: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Seremban bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Apabila saya cakap hipokrasi - saya tidak kata seseorang hipokrit, tetapi dia bangun dan akui dia hipokrit, itu bukan hal saya.

Tuan Yim Chee Choong: (*Bangun*)

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, ada dua orang peminat di sini—Seremban dan Jerai.

Tuan Lim Kit Siang: Kalau mereka sendiri bangun mengakui, bukan hal saya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Mereka bangun ini atas alasan yang tertentu.

Tuan Lim Kit Siang: Saya tidak beri. Tidak. Kecuali kalau suruh mengaku hipokrasi, saya tidak beri.

Tuan Yim Chee Chong: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kalau point of order, Yang Berhormat, nanti sekejap.

Tuan Lim Kit Siang: Oh! point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Seremban.

Tuan Yim Chee Chong: Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Peraturan yang ke berapa?

Tuan Yim Chee Chong: Yang ke 36(8).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Yim Chee Chong: Tuan Yang di-Pertua, Timbalan Menteri telah mengemukakan point of order 36(8). Apakah pandangan Tuan Speaker tentang hal ini?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, takkan Yang Berhormat tidak dengar apa yang

diputuskan tadi. Saya ingin juga mengambil kesempatan ini untuk mengingatkan Yang Berhormat berkenaan bahawa tidak baik kalau Yang Berhormat Tanjong menyentuh bahawa kononnya SPR ada immunity. Sebab, kita kena mematuhi Peraturan Mesyuarat. SPR ini ada disebut dalam 36(8) dan immunity itu saya rasa tidak timbul. Yang Berhormat boleh bahaskan, tetapi jangan menyentuh apa yang ditegah.

Tuan Lim Kit Siang: Saya tahu, faham dan di sini saya dapat lihat ada orang yang late-learner. Dua kali, tiga kali baru bangun mahu bertanya. Tidak apalah.

Kita pun tahu 36(8)—bukan sahaja SPR tetapi ada juga yang lain-lain seperti Royal Debate, mana-mana pun boleh sebut. Tidak ganggu! Sekarang ganggu, kenapa? What is behind all those? Malu! Saya rasa kalau kita mahukan spirit of democracy, berdirilah. Katalah bahawa sungguhpun ada termaktub dalam 36(8)—SPR tidak boleh sebut, tidak boleh kritik, tetapi oleh kerana semua golongan lain sudah disebut, maka terus sebutlah. Inikah demokrasi? Bukankah ini hipokrasi? (*Tepuk*)

Seorang Ahli: (*Sampuk*)

Tuan Lim Kit Siang: Jangan double standard. Bila-bila mahu, gunakan 36(8). Bila tidak mahu, lupa. Itu adalah double standard. Apa maknanya demokrasi Malaysia?—Demokrasi double standard! (*Tepuk*)

Tuan Shahidan bin Kassim: (*Bangun*)

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Arau bangun. Hendak beri jalan?

Seorang Ahli: Ada dua.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, satu demi satu. Arau dahulu.

Tuan Lim Kit Siang: Beri Arau. Dia hentam Raja-raja, dia champion—hentam 36(8). Harap dia sokong supaya 36(8)—suspend, tidak payah usul, kita consensus, suspend supaya tidak ada lagi 36(8) dan bukan double standard.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Hendak beri jalan?

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, apakah Yang Berhormat sedar, semasa kita membincangkan immunity Raja-raja, kita telah diberikan kebenaran oleh Yang di-Pertua Dewan Rakyat. Baca balik *Hansard*. Wakil Kota Baru hari ini saya tidak pernah lihat orang perempuan tepuk dua-dua belah tangan—macam histeria. Tepuk, tepuklah dekat mana hendak tepuk. Tetapi kita telah diberi kebenaran. Demokrasi! Ini Speaker sudah beri kebenaran atau tidak, 36(8) ini?

Sekarang ini saya masih bangun atas point of order 36(8). Yang Berhormat tidak boleh menyentuh perkara-perkara tersebut. Semasa kita membincang mengenai Raja-raja dahulu kita telah dibenarkan dan Dewan bersetuju. Majoriti Dewan bersetuju untuk kita bincang. Pada hari ini kita tidak bersetuju. Demokrasi. Siapa yang mendapat majority dia memerintah. Itulah demokrasi. Kalau yang minoriti hendak membuat keputusan, demokrasi apa? Itu dictatorship.

Tuan Lim Kit Siang: Pengerusi Backbenchers Club kita semua anggap telah faham apa yang ada dalam Peraturan Mesyuarat. Nampaknya dia pun jahil. Tidak faham. Mana ada peruntukan di mana Yang di-Pertua boleh memberi kebenaran untuk membincang 36(8). Tidak ada.

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kuantan bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Saya belum habis. Saya mahu habiskan perkara ini dahulu. Tidak ada. Tetapi dengan substantive motion. Dalam masa substantive motion sahaja dan bukannya selepas itu atau bila-bila masa boleh bangkit. Selepas itu kita ada dalam perbahasan Rang Undang-undang Pindaan kepada Perlembagaan—bulan Januari, Mac dan dalam Royal Debate, mana? Semua ada sebut 36(8). Bukan peranan dan bukan kuasa Tuan Yang di-Pertua untuk membenarkannya. Tuan Yang di-Pertua tidak ada kuasa untuk membenarkan atau mengecualikan 36(8) melainkan ada satu substantive motion. Balik baca Peraturan Mesyuarat. Dua term, tiga term pun tidak faham, apa guna. Duduk!

Tuan Shahidan bin Kassim: (*Menyampuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, dia tidak beri jalan.

Tuan Lim Kit Siang: Duduk, duduk. Tidak beri jalan, apa guna. Sia-sia sahaja, duduk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Point of order 36(8).

Tuan Lim Kit Siang: Tidak beri.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Point of order?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Lim Kit Siang: Tiga, empat orang point of order, lagi ikut. Apa ini Backbencher Club betul-betullah... (*Pembesar suara dimatikan*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, point of order, kena hormat.

Tuan Lim Kit Siang: Okay.

Tuan Shahidan bin Kassim: Point of order 36(8).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Shahidan bin Kassim: Kita membawa usul khusus untuk itu. Dia bawalah pula usul khusus untuk mengenepikan 36(8). Tetapi dia tidak membawa apa-apa usul tetapi dia terus membincangkan dengan secara terbuka.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Fahamlah itu.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tadi Yang Berhormat mencabar mengatakan Ahli Parlimen "Robot" dan sebagainya. Sekarang saya bangun untuk menerima cabaran Yang Berhormat. Yang Berhormat dengar ucapan saya sekejap lagi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Point of order, sudah atau belum?

Tuan Shahidan bin Kassim: Sekarang ini, di bawah 36(8) dia tidak ada membuat motion untuk mengenepikan. Kita bawa motion, kita menang. Majoriti menang.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Lim Kit Siang: Ridiculous.

Tuan Shahidan bin Kassim: Walaupun Yang Berhormat lawyer dan saya tidak lawyer, saya sudah hafal buku ini lebih lama daripada Yang Berhormat....(*Pembesar suara dimatikan*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, saya kekalkan keputusan yang dibuat tadi.

Tuan Lim Kit Siang: Itu tidak apa, saya bukan bincangkan itu, saya bukan persoalkan atau bincangkan. Tetapi apabila ada usul khas substantive motion mengenai

Raja-raja—kalau saya tidak silap pada 10hb Disember—hari itu sahaja. Tidak ada substantive motion lain dikemukakan kemudian. Dalam bulan Januari ialah Constitution Amendment Bill, bukan substantive motion.

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kuantan bangun.

(*Elektrik terhenti seketika*)

Tuan Lim Kit Siang: Nampaknya tenaga pun sudah habis. Tidak tahu ke mana Menteri sudah pergi. Sudah lari ke luar negeri! (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Belum habis lagi?

Tuan Lim Kit Siang: Saya belum habis lagi. Pada bulan Januari kita bincang Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan), bukan substantive motion. Kenapa kita boleh? Bulan Mac lepas, kita bukan bincangkan substantive motion, tetapi kita bincangkan apabila Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) kembali semula ke Dewan yang mulia ini. Masa itu Yang Berhormat dari Arau, garang—hentam Raja itu—Sultan itu tidak sah, itu Sultan tidak guna. Langgar Peraturan Mesyuarat. Kenapa? Sekarang SPR tidak ikut demokrasi; wah! tidak bolehlah. Kenapa? Ini menunjukkan satu sikap yang sebenarnya, anti demokrasi. (*Tepuk*)

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jerai bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Sebenarnya feudalisme.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jerai bangun, hendak beri jalan?

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Apa tak kena? Cakap baik-baik sedikit, ya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Dia tidak beri jalan Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Robot like tidak mahu.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
(Berucap dalam bahasa Cina)

Tuan Lim Kit Siang: Apa ini?
(Berucap dalam bahasa Cina)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ahli Yang Berhormat dari Jerai. Sabar dan duduk!

Tuan Lim Kit Siang: Okay.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Point of order.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu:
(*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya faham itu. Point of order. Nilam Puri sekejap ya. Ada point of order.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Tuan Yang di-Pertua, 36(8), Tuan Yang di-Pertua kena imposekan. Walaupun DAP mempertikaikan tentang Pindaan Perlembagaan Raja-raja, DAP sendiri juga mengambil bahagian dalam perkembangan itu dan menghentam Raja-raja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, saya memang kekalkan keputusan itu dan selepas saya buat keputusan tadi, Ahli Yang Berhormat dari Tanjong belum lagi teruskan perbahasannya.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
Tetapi 'sipekak' ini tidak faham.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sabarlah sedikit.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin:
(Berucap dalam bahasa Cina)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya tidak dengar dan tidak faham. (*Ketawa*)

Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan (Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman): (*Bangun*)

Tuan Haji Mohamad bin Sabu:
(*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Kuantan bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak beri dia. Saya beri Nilam Puri.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, belum lagi, dia beri Nilam Puri.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, saya memohon Ketua Pembangkang tolong terangkan dialog dalam bahasa Cina tadi. Sebab nanti kami ada sangkaan buruk kepada kedua-dua orang ini, mungkin ada pakatan di antara UMNO dan DAP, minta terangkan apa dia hujah. (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ahli Yang Berhormat dari Tanjong, cukuplah.

Tuan Lim Kit Siang: Kalau mahu itu, nanti mahu translationlah, mungkin lebih baik PAS pun belajarliah. (*Ketawa*)

Okay, itulah saya rasa kita lebih demokratik dan okay, Kuantan, silakan.

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: Terima kasih Ketua Pembangkang. Saya ini baru belajar daripada Ketua Pembangkang, sebab saya

dengar Ketua Pembangkang ini telah lama dalam Dewan ini. Tadi saya dengar dia kata, demokrasi double standard. Dan kalau boleh saya nyatakan, Parlimen ini adalah product of democracy. Kerajaan adalah product of democracy. Perdana Menteri adalah product of democracy. Ketua Pembangkang pun adalah product of democracy. Dengan izin, by your own admission, you've admitted that Ketua Pembangkang adalah Ketua Pembangkang yang double standard juga, by your own admission.

Tuan Lim Kit Siang: Saya baru kata, sekarang saya Ketua Pembangkang, satu demokrasi yang double standard, bukan bererti Ketua Pembangkang double standard. Faham atau tidak? Tidak faham, no pointlah. Okaylah, cukup! Kalau mahu belajar logik, pergi ke tempat lainlah. Okaylah, cukuplah. Semua mahu cari "tempat atas" sekarang ini, sangat panas dalam UMNO. Saya tahulah, sekarang sangat panaslah, sehingga Yang Berhormat Timbalan Menteri pun mahu lompat.

Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya diganggu

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): *(Bangun)*

Tuan Lim Kit Siang: Oh! Ada lagi?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kulim Bandar Baharu bangun.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Saya minta izin.

Tuan Lim Kit Siang: Okay.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Ahli Yang Berhormat Ketua Pembangkang ini petty sangat, personal sangat—tidak ada satu fasal. I want to put the record straight, sungguhpun pada tahun 1987 Presiden UMNO ditentang dengan begitu hebat, tetapi biarlah

diketahui bahawa seorang pun Ahli UMNO tidak pernah diambil tindakan disiplin tentang apa yang berlaku pada tahun 1987. Yang ini biar diketahui.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti sekejap Yang Berhormat.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tidak macam DAP, tiap-tiap kali ada pertandingan kena buang keahlian. Tetapi ahli-ahli UMNO tidak pernah diambil tindakan disiplin tentang apa yang berlaku pada tahun 1987.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah Yang Berhormat, hendak minta penjelasankah?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Sekejap!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Hendak minta penjelasan?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Dan saya ingin menyatakan, saya sudah menjadi ahli UMNO 36 tahun, saya tidak pernah sesaat pun tinggal parti saya, dan tidak juga kena pecat. Lompat melompat tidak timbul.

Tuan Lim Kit Siang: Kalau mahu saya buat recommendation, saya boleh jadi referencelah, untuk UMNO election. Mahukah?

Sebelum saya diganggu, saya ada

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah, baliklah kepada tajuk yang asal.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, sebelum saya diganggu, saya mahu balik kepada apa yang saya berucap. Dan tadi saya ada kata, disebabkan segenap kerja Suruhanjaya Pilihanraya tertakluk kepada campurtangan Kerajaan dan politik, sama ada dalam urusan pendaftaran pemilih-pemilih, penyusunan semula per-sempadanan kawasan atau mahupun

menjalankan pilihanraya dan sebagai contoh, ia merupakan satu skandal bahawa selepas 36 tahun merdeka, dan selepas lapan Pilihanraya Umum, ejen-ejen pengundian dari parti-parti politik khasnya, dilarang memasuki kawasan-kawasan "pertahanan" dan "keselamatan" untuk mengawasi pembuangan undi.

Ini pula menimbulkan pertanyaan pokok tentang sama ada peranan pihak keselamatan ialah untuk mempertahankan cara hidup demokratik kita ataupun untuk menjejaskan proses demokrasi. Parti DAP menyeru supaya Perlembagaan dipinda untuk memperuntukkan kebebasan Suruhanjaya Pilihanraya dengan menjadikannya bertanggungjawab secara langsung kepada Parlimen dan bukan kepada Kerajaan.

Ini akan melindungi Suruhanjaya Pilihanraya daripada campurtangan politik dan Kerajaan berkait dengan mandat Perlembagaannya.

Disebabkan Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan No. 2/1993 merupakan satu urusan yang tidak begitu frivolous dan irresponsible untuk memansuhkan sesuatu yang tidak perlu dimansuhkan semata-mata untuk memberi muka kepada Suruhanjaya Pilihanraya dan Kerajaan Barisan Nasional, maka parti DAP menentang Rang Undang-undang ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Pasir Mas.

6.07 ptg.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali (Pasir Mas): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil bahagian bagi tujuan membahaskan Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan.

Dan kita telahpun mengikuti suatu drama yang agak menarik, sewaktu Ketua Pembangkang menyampaikan hujahnya dan saya dapati bahawa Ketua

Pembangkang begitu seronok, apabila beliau bercakap, memang apabila kita bercakap di dalam Dewan Rakyat, di waktu kita holding the floor, maka kita seronok kalau ada orang ganggu, dan kita boleh mengeluarkan berbagai-bagai kenyataan, cemuhan, tuduhan dan ikut sedap hati.

Pada hari ini apabila saya mendengar Ketua Pembangkang bercakap, kalau kita tidak ada kesabaran, Dewan Rakyat ini boleh bertukar menjadi Dewan Rakyat seperti di Taiwan. Dewan Rakyat ini boleh menjadi seperti setengah-setengah Dewan Rakyat yang pernah kita lihat, yang sememangnya kita cuba mengelakkan. Sebab itu kita ingin mengingatkan Ketua Pembangkang, jangan terlalu abuse keistimewaan Dewan Rakyat sehingga boleh menimbulkan perasaan yang menyebabkan pergaduhan boleh berlaku dalam Dewan Rakyat ini.

Bukankah kita dalam Dewan Rakyat ini diminta untuk membicarakan, membahaskan sesuatu isu dengan rasional?

Tuan Yang di-Pertua, tetapi cuba kita bayangkan, kenapakah Ketua Pembangkang bertindak begitu rupa? Kenapa Ketua Pembangkang bertindak bercakap begitu rupa pada hari ini?

Tuan Yang di-Pertua, ada tiga sebab. Tiga sebab Ketua Pembangkang seperti hampir-hampir orang gila. Hilang akal, hilang perhitungan. Macam mana seorang yang waras boleh menuduh orang itu 'robot', tidak bertanggungjawab, unscrupulous, macam-macam bahasa lagi. Saya beritahu, Tuan Yang di-Pertua, saya juga Ahli Dewan Rakyat, sebahagian daripada anggota Dewan ini, kalau saya tidak hormat kepada Peraturan Dewan Rakyat, tidak hormat kepada Tuan Yang di-Pertua, memang kena. Kalau tidak jawab dengan mulut, saya beri dengan penumbuk.

Tuan Lau Dak Kee: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Ipoh bangun.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya tidak mahu layanlah, duduk! Duduk! Habiskan masa, saya tidak hendak memakan masa yang banyak.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Dia tidak beri jalan.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Duduk! Duduk!

Saya pun style Ketua Pembangkang juga.

Duduk! Duduk! Duduk! Itu style Ketua Pembangkang.

Saya pun boleh buat. So simple, tidak ada standard langsung. Sebab itu saya tidak bangun. Saya hendak menasihatkan pula Ahli Dewan dari Barisan Nasional ini, jangan 'dok layan sangatlah. Dia bertindak begitu rupa, sebab kita 'dok layan. Kalau kita tengok satu binatang, terutamanya buruk, cuba kita hুলurkan bunga. Kita hুলurkan bunga memang dia 'keriau'.

(Yang Berhormat Tuan Lau Dak Kee berjalan keluar Dewan)

Keluar! Baik dia keluar. Itu bagus, tidak payah Tuan Yang di-Pertua suruh dia keluar, dia keluar.

Saya hendak beritahu, Tuan Yang di-Pertua, kenapa dia bertindak demikian? Seperti orang hysteria, hilang akal, bahasa yang digunakan tidak pernah kita dengar dalam vocabulary. Manakah martabat dan standard seorang Ketua Pembangkang? Kota Bharu tepuk, semua tepuk, bukan main kuat—nasib baik tidak tepuk atas dada. Kalau tepuk atas dada, ada juga jalannya, mungkin dia gelikot—dia sudah balik dah. Saya takut dia tepuk atas Ahli Parlimen Nilam Puri sahaja. Sebab Ahli Parlimen Nilam Puri pun apa kurangnya—kalau part itu tidak ada sempadan, tidak

ada Islam pun. Ini contoh sahaja, buat bergurau—saya tidaklah lebih sangat marah kepada dia ini, cuma pada waktu-waktunya kalau dia naik angin, saya pun naik angin. Cuma kepada Ketua Pembangkang tadi, apa sebab dia bercakap seperti separuh orang hilang akal.

Tuan Yang di-Pertua, saya kalau boleh, cukup bersetuju kalau perkara ini ditunjukkan di dalam kaca televisyen. Tunjuk secara terus-menerus biar rakyat dapat nilaikan. Memang saya sudah urut dada tadi, tetapi saya tidak hendak bangun, kalau saya bangun memang saya berjalan atas meja ini dan saya akan sampai ke sana. Tetapi kita tidak hendak jatuhkan martabat Dewan yang mulia ini, tetapi saya pujilah sesetengah Ahli Dewan Rakyat kita yang lain; pertamanya, kerana ada sikap tanggungjawab. Sebenarnya, yang dia bertempik, berkeriaudan hysteria itu, dia hendak tuntutan tiga perkara hasil daripada pindaan Perlembagaan ini. Satu, tengok cara bagaimana DAP (Ketua Pembangkang) putar belitkan keadaan sebab kita tahu di dalam pindaan ini tidak ada perkara yang besar sangat dan sebenarnya hanya untuk membetulkan teknikal, seperti yang disebut oleh salah seorang Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri—teknikal. Bila dia bawa pergi ke mahkamah, SPR secara gentleman tarik balik kerana didapati ada silap teknikal, Perdana Menteri keluarkan kenyataan bahawa tindak-tanduk DAP ini menyebabkan kerugian ribuan ringgit wang rakyat. Sebenarnya tadi dia tuduh wang rakyat rugi RM200,000, tetapi sebenarnya yang menyebabkan rugi wang rakyat sebanyak RM200,000 adalah kerana perbuatan DAP. Bukan kerana masalah Kerajaan—kalau DAP tidak bising, undang-undang ini memang sudah berjalan.

Hendak pecah kawasanpun jadi satu masalah—dari segi teknikalnya kecil sahaja. Siapa yang merugikan wang rakyat kalau tidak DAP yang membawa kes ini ke mahkamah? Oleh kerana dia hendak

tutup kesalahan ini, maka dia terpaksa berlakon lebih daripada ketua circus dengan membawa tuduhan-tuduhan kononnya yang merugikan wang rakyat ialah Kerajaan, tetapi DAP sebenarnya yang 'double standard'. Tadi kita dengan perbincangan mengenai undang-undang mahkamah, bebas atau tidak bebas, Perkara 36(8)—timbul masalah kita bahas hal Raja-raja, memang kita minta izin dan dibenarkan oleh Tuan Speaker dan kita bawa Usul dalam Dewan Rakyat, kita boleh bahas bab Raja-raja. Tetapi yang bawa dulupun DAP, Jelutong yang maki Raja, yang hendak undang-undang mengenai Raja-raja dipinda juga Jelutong daripada DAP. Hari ini dipusing balik cerita hanya sekadar hendak menutup daripada malu dan hendak menutup daripada rakyat mengetahui bahawa tindak-tanduk DAP yang membolehkan kemarahan rakyat kerana banyak wang rakyat rugi akibat daripada perbuatan DAP. Itu satu.

Tuan Yang di-Pertua, kedua, DAP (Ketua Pembangkang) melenting sangat ialah kerana apabila berlaku perpecahan kawasan sempadan—pada kita, pemecahan sempadan ini perlu kerana rakyat bertambah, kawasan pilihanraya luas, bererti kita perlu lebih banyak lagi Wakil-wakil Rakyat ataupun wakil-wakil yang dipilih oleh rakyat untuk menduduki dalam Dewan Undangan Negeri baik, dalam Dewan Rakyat baik supaya lebih ramai dan kebajikan rakyat mungkin lebih terjamin dari segi perpecahan kawasan ini, iaitu dari segi representationnya. Tetapi pada DAP bila pecah kawasan, yang dia cukup takut di mana di kata SPR itu ditunjuk oleh UMNO, oleh Kerajaan ialah kerana dia takut pilihanraya akan datang dia akan lebih kecundang lagi daripada masa sekarang. Yang dia takut ialah projek Tanjungnya yang ke III akan gagal. Kedua sudah gagal, hendak masuk yang ketiga - dia tidak mungkin dapat menawan Pulau Pinang.

Janji hendak letak jawatan, tetapi tidak letak jawatan. Selepas dia bercakap "seekor" pun tidak ada dalam Dewan sekarang ini—bului—tidak ada telur.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, jangan lari dari tajuk.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya bukan kata, tetapi ada yang beri terjemahan, mana saya tahu. Mana ada? Seorang pun tidak ada. Kalau apa pihak akhbar tolong tulis, tengok ini—sekurang-kurangnya bila DAP bercakap Barisan Nasional penuh dalam Dewan. Kalau Barisan Nasional buat macam DAP, memang tidak boleh bersidang, tidak cukup kuorum, tetapi kita dengar walaupun cakap dia mencarut. Kita duduk, cuma tidak taruh kapas dalam telinga. Tidak larat hendak dengar, sebab itu jarang ada kawan-kawan saya yang bangun tadi, akhirnya ada juga yang bangun—sebab dia takut kehilangan pengaruh, kehilangan kerusi-kerusi yang dia ada sekarang ini dimana bila perubahan ini dibuat dia cukup takut dengan menuduh SPR mengikut arahan daripada Kerajaan.

Memang kita tahu banyak bantahan daripada pihak UMNO sendiri, bila berlaku pemecahan kawasan ini. Kalau benar pihak SPR ini mengikut telunjuk, tidak mungkin ada bantahan yang sebegitu banyak daripada parti-parti politik termasuk UMNO sendiri. Sebab yang kedua tadi, saya katakan iaitu kerana mereka takut untuk menghadapi pilihanraya akan datang. Apa salahnya? Bukankah ada banyak lagi kawasan ditambah lagi baik dari segi representation rakyat? Dan Pembangkang pun boleh bertanding lagi banyak kawasan. Kita tahu DAP, Semangan 46, PAS dan saya pun tahu masalah ini. Dahulupun duduk berebut dalam bab beri kerusi, tidak cukup kerusi, sepatutnya lagi ditambah banyak kerusi lagi senang depa hendak beri, bertandinglah di mana-mana pun, apa hendak takut? Takkanlah kerana masalah teknikal ini, maka dijadikan masalah yang begitu besar oleh Ketua DAP tadi.

Tuan Yang di-Pertua, ketiganya, pertama kali saya tengok DAP hendak mencari kemenangan, cukup lama dah di mana yang DAP berhasrat untuk demoralise Kerajaan sekarang. Jadi, dia tunggu lama sangat hendak mencari sesuatu kesalahan. Jumpalah satu kemenangan kononnya bila beliau bawa kes ini ke mahkamah, akhirnya SPR tarik, maka pada dia itu satu kemenangan pada DAP. Itu yang hendak diberitahu kepada seluruh rakyat. Sebab itu sahaja yang dia boleh tunjuk—“Ha, ini dia kemenangan DAP”; dia jadi hero kononnya. Hero tahi minyak apa?

Menyusahkan rakyat, menyusahkan kita, sebab perkara ini perkara kecil sangat yang boleh menguntungkan rakyat dan menguntungkan parti Pembangkang sama. Tetapi hanya sekadar hendak tunjuk bahawa dia menjadi hero dan dia holding the floor, bercakap dengan angkuh—seperti yang saya katakan tadi, bukan main ek. Saya pun dok perhati kepada Tuan Yang di-Pertua tadi—Tuan Yang di-Pertua pun mungkin ada peraturan, maka terpaksa, kadang-kadang bila Ketua Pembangkang bercakap semua orang menggigil. Hendak beri ruling yang tegas pun, kadang-kadang ada yang menggigil. Ada yang setengah itu, bangun pun menggigil. Saya tidak bangun itu bukan kerana saya takut tetapi saya takut saya beri penampar sahaja nanti.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, siapa yang menggigil?

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya nampak ada yang menggigil kot. Sesetengahlah—sebab itu saya harap, saya pun bercakap ini supaya perkara-perkara yang perlu tegas, saya minta ditegaskan—kalau buat rulling—tegas. Kalau perkara itu tidak boleh dibangkit cakup tidak boleh bangkit. Itu yang saya maksudkan. Saya hormat kepada Tuan Yang di-Pertua. Tetapi dia melalak bercakap, sehingga dia boleh bercakap apa sahaja yang dia hendak bercakap. Orang Barisan Nasional,

bila Tuan Yang di-Pertua buat rulling, kalau kata mesti tarik-tarik, mesti duduk-duduk. Dia, di suruh duduk—tidak duduk, akhir sekali terpaksa kena keluar Dewan. Itupun mengambil masa yang begitu lama. Dia hendak bercakap apa pun-dia bercakap, segala nasihatpun dia tidak dengar. Sebab itu, saya bangkitkan perkara ini untuk ingatan saya sendiri, untuk ingatan kita bersama.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya rasa Yang Berhormat, ketegasan Kerusi tadi tidak sepatutnya dipersoalkan.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya tidak mempersoalkan, saya tarik balik, Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak ceritakan maksud saya. Maksud kemarahan saya juga seperti Ketua Pembangkang juga.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Teruskan.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Terima kasih. Saya harap Tuan Yang di-Pertua, jangan salah faham. Kalau salah faham, saya minta maaf. Saya cuma hendak melahirkan perasaan saya sebab saya tengok memang melampau, seolah-olah tidak terkawal. Apa tujuan sebenarnya? Tetapi mereka abused kedudukan Ahli Dewan, tidak apa. Menghabiskan masa Dewan, tidak apa. Sebab saya hendak beritahu pada Tuan Yang di-Pertua, perkataan-perkataannya. Besok baca *Hansard*. Baca *Hansard* besok. “Robot”, “tidak bertanggungjawab”, “unscrupulous” dan macam-macam perkataan. Tuan Yang di-Pertua ingat saya boleh terima? Double standard saya boleh terima? No way dengan saya, kalau tidak pinar dengan penumbuk ini! Kita pun ada perasaan juga tetapi saya tidak ganggu, sebab saya takut Tuan Yang di-Pertua tidak boleh kawal. Tetapi jangan kita taking things for granted, sebab manusia ini mempunyai perasaan masing-masing, ada prinsip masing-masing. Sebab itu kalau kita hormat orang, kita hendak orang hormat pada kita, kita juga kena hormat pada orang lain—with due respect.

Tuduh Menteri Kehakiman tidak bertanggungjawab, unscrupulous! Menunjuk tangan ini. (*Sambil menuding jari telunjuk*) Apakah itu dibenarkan dalam Peraturan Persidangan? Dia sudah ulang beberapa kali perkara yang tidak patut. Tetapi kalau kita buat, memang—"Tarik!", "Duduk!". Ini last warning. Saya ingatkan ini last warning. Dahulupun sudah last warning. Berapa kali hendak last warning? Itu Nilam Puri hendak ke mana pula? (*Sambil memerhati ke arah Ahli dari Nilam Puri yang sedang berjalan ke luar*) (*Ketawa*)

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Hendak balik. (*Sambil menunjuk ke arah jam Dewan*) (*Ketawa*)

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Jadi, Tuan Yang di-Pertua, saya tidak nampak dan khalayak tidak harus keliru dan pihak media massa, sekali lagi saya hendak ingatkan, jangan terpengaruh dan pada saya bila Ketua Pembangkang bercakap macam itu, there is nothing for news has value. Nothing has news value. Tidak ada! Tidak ada value dari segi news tetapi bagi sesetengah akhbar seperti akhbar DAP dan Harakah ataupun bagi sesetengah akhbar, kalau Ketua Pembangkang bercakap seperti itu, akan ditulis "Ketua Pembangkang bertikam lidah", "Ketua Pembangkang bercakap begini"—Nah! Besar! Itu yang Pembangkang hendak pun.

Yang bercakap, saya tengok dalam Dewan Rakyat ini Tuan Yang di-Pertua, yang points bagus, facts bagus, isi bagus, hendak cari kadang-kadang hanya dua para, dua paragraph pun tidak ada. Itu yang Ketua Pembangkang cari. Pada saya no news value at all tetapi itu yang dipakai, itu yang dicari oleh Ketua Pembangkang. So, saya haraplah kepada pihak akhbar yang membuat coverage lakonan tadi, pada sayalah tidak ada...

Seorang Ahli: Wayang tongkoi!

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Ya, wayang tongkoi. (*Ketawa*) Tidak ada makna, tidak ada faedah langsung! No

market value, yes! No market value—tidak ada saham langsung! Satu dia sudah tunjuk. Tadi, dia tunjuk hanya hendak mansuhkan Seksyen 3. Dahulu kekalkan, ini hendak masuk pula, Kerajaan bayar RM200,000. Itu sahaja yang hendak ditunjukkannya. Tetapi dia seronok. Seronok kerana dia rasa hari ini dia betul-betul hero. Hero apa?

Seorang Ahli: Hero bodoh.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Hero bodoh! Perasan! Dia perasan hari ini dia menang. Itu bukan menang. Tetapi saya percayalah lakonan dia, cara dia, Presiden Semangat 46 boleh tunduk dekat dia pun, saya tidak tahulah. Presiden Semangat 46 boleh di"kautau" oleh DAP pun, saya tidak tahu. Saya tahu cara DAP, Tuan Yang di-Pertua. Saya pernah berpengalaman dahulu. Waktu mesyuarat dengan DAP, bila 46 pakat dengan DAP dalam mesyuarat, Presiden 46 memang tidak izinkan saya masuk. Memang tidak pernah, sebab sekali saya pergi memang ini bukan cara orang boleh memimpin negara tetapi Presiden Semangat 46 terpaksa ikut kerana tujuan dan motif Presiden Semangat 46 lain. DAP tanggung sahaja.

Jadi, sebab itu saya hendak maklumkan kepada Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Dewan yang mulia pada hari ini, memang kita akan berhadapan dengan lakonan DAP ini sampai bila-bila. Selagi mana ada kawasan-kawasan di mana rakyat memilih mereka. We cannot avoid dan inilah gaya dan cara mereka bercakap. Gaya, cara mereka bercakap seperti yang kita dengar tadi akan berterusan. Tetapi kita berharap dan kita berdoa, saya selalu berdoa, Tuan Yang di-Pertua, selalu berdoa dan berharap supaya mereka ini jangan lagi terlanjur, terus terlanjur, terus terlanjur. Biar ada brek sedikit. Kalau ya pun tidak setuju, hari ini saya tengok, Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan gentleman, this time salah teknikal, hendak buat macam mana? Kita dalam dunia ini memang ada buat salah. Ada mengaku buat salah. Hampir-hampir tidak boleh

buat salah pun, Tuan Yang di-Pertua, kadang-kadang pakai seluar, tidak tarik zip. *(Ketawa)* Sudah handsome, bukan main cantik, betul atau tidak Tumpat? *(Ketawa)*

Macam Ahli-ahli Parlimen PAS, Tuan Yang di-Pertua, saya beri contoh ini. Saya bukan tuduh mana-mana tetapi saya pernah, sebab kita kadang-kadang tidak pernah pakai baju kot. Duduk di kampung pakai baju, pakai ketayap, pakai kopiah tunjuk alim, lebai, mari ke Parlimen, macam Tumpat pakai baju kot—terlupa tarik zip! *(Ketawa)* Saya tidak tahu, saya tidak tengok. Cuma saya tengok, zip tidak tutup. Maknanya dalam hidup ini, maksud saya Tuan Yang di-Pertua, ada waktu-waktu kita buat silap. Nothing is perfect in this world. Tidak ada yang perfect dalam dunia ini kecuali Allah S.W.T., padakitalah. Itu yang perfect. Kita manusia memang ada kelemahan dan yang paling mulia sekali di sisi Allah Taala—dengar ini orang PAS. Seorang sahaja yang tinggal pun *(Ketawa)*- ialah orang yang sedia mengaku kesilapan seperti yang dibuat oleh Kerajaan Barisan Nasional pada hari ini. *(Tepuk)* Apa salahnya? Silap pun silap kecil, bukan silap besar. Tidak ada salahnya tetapi apa yang jadi, betul, adalah tanggungan kos yang terpaksa dipikul oleh Kerajaan. Terpaksa tanggung, hendak buat macam mana? Siapa yang punya angkara? DAP yang punya angkara.

Jadi, bila kita sebut nothing is perfect, janganlah perkara- perkara kecil seperti perkara ini dianggap suatu kesilapan yang besar. DAP kalau memerintah, pun mungkin satu hari nanti akan membuat kesilapan-kesilapan sebab kita tidak tahu. Mungkin lah. Tetapi tidak mungkin lah dia akan memerintah. Insha Allah, saya percaya tidak akan memerintah. Pakat dengan PAS macam mana pun, tidak boleh memerintah.

Seorang Ahli: Tidak usah mimpilah.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tidak usah mimpilah. PAS kata dia tidak pakat, tetapi dia pakat sebenarnya. *(Ketawa)*

Kalau tanya Ahli Parlimen Tumpat, dia kata mana DAP dengan PAS pakat. Dia kata tidak pakat. Betul juga kata dia, sebab dia sendiri tidak pernah hadir mesyuarat. Yang hadir mesyuarat Ketua Semangat 46, Ketua DAP, lepas itu Presiden PAS. Yang bawah-bawah ini tidak hadir mesyuarat, itu yang tidak tahu. Berpeluk bukan main. Ketua Pembangkang pernah masuk dalam jubah, hendak sembunyi dalam jubah ini. Punya pakat. Sorok kepala tetapi insya Allah tidak mungkin, tidak mungkin. Tidak usah angan-angan besarlah.

Saya sudah beritahu kepada Presiden Semangat 46, “Cukuplah”. Tetapi dia tidak hendak dengar, hendak buat macam mana?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, elok balik kepada tajuk.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Ya, saya balikkah ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Mukaddimah ini terlampau panjang.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya bercakap tajuk ini. Saya sedang menghurai definisi silap perkataan “perfect” tadi. Itu yang sedang saya huraikan sekarang ini. Saya sedang menghuraikan makna “perfect/perfectness” tadi sebab undang-undang yang kita bincang ini ada masalah kesilapan teknikal. Saya hendak memperbetulkan perkara dan masalah hal teknikal ini.

Jadi, oleh itu Tuan Yang di-Pertua, pada saya kalau dilihat pada pindaan ini, ianya bukan isu besar. Walaupun kita sedih atas perbuatan DAP yang menyebabkan kesusahan ini tetapi kita cukup yakin dengan pindaan demi pindaan undang-undang yang tidak akan lengkap, akan diperlengkapkan. Mungkin akan datang ada lagi undang-undang lain yang terpaksa kita terus buat. Ini Dewan Rakyat!

Dewan yang ada ini untuk buat undang-undang. Ada undang-undang baru yang dibuat dan ada undang-undang yang akan dipinda. Kita percaya pada masa-masa akan datang ianya akan lebih kemas dan saya cukup yakin dengan Suruhanjaya Pilihanraya di atas kebebasannya. Ini hanya oversight. Oversight pihak yang tafsir undang-undang. Mungkin waktu Suruhanjaya Pilihanraya hendak buat dahulu, dia baca undang-undang, dia kata tidak ada masalah. Mungkin dia rujuk pada Peguam Negara, Peguam Negara pun fikir mungkin tidak ada masalah.

Tuan Shahidan bin Kassim: Penjelasan, penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Arau bangun tetapi masa sudah suntuk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya sambung esok penjelasan saya. *(Ketawa)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Pasir Mas hendak sambung besok?

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, saya hendak penjelasan sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu, nanti dahulu.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya hendak sambung lagi besok kerana saya ada points lagi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kalau macam itu, boleh sambung besok, Yang Berhormat.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Majlis Mesyuarat ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.